

Wójt Gminy
Legnickie Pole

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY LEGNICKIE POLE

ARKADA PRACOWNIA PROJEKTOWA mgr inż. arch. Krzysztof Łopusiewicz
59-220 Legnica, ul. Wojska Polskiego 25 m 1 tel. +48 500 170 496 tel. 76 723 72 75 e:mail
arkada@data.pl REGON 390 127 451 NIP 691-105-22-17

LEGNICKIE POLE, LIPIEC 2017

Opracowanie:

mgr inż. arch. Jadwiga Łopusiewicz

mgr inż. Karolina Drewnicka

ARKADA PRACOWNIA PROJEKTOWA mgr inż. arch. Krzysztof Łopusiewicz

59-220 Legnica, ul. Wojska Polskiego 25 m1. tel.+48 500 170 496 tel.76 723 72 75

e:mail arkada@data.pl REGON 390 127 451 NIP 691-105-22-17

Załącznik nr 1

do Uchwały Rady Gminy Legnickie Pole

Nr ...../...../2017 z dnia ..... 2017 r.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU ZMIANY
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY LEGNICKIE POLE**

LEGNICKIE POLE, lipiec 2017

SPIIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. WPROWADZENIE	5
1.1. Podstawa prawna opracowania	5
1.2. Cel i zakres opracowania	5
1.3. Zastosowane metody	6
1.4. Obszar opracowania	7
2. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OBJĘTYM PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM	8
2.1. Położenie geograficzne i rzeźba terenu	8
2.2. Budowa geologiczna	8
2.3. Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne	8
2.4. Warunki klimatyczne	10
2.5. Jakość powietrza atmosferycznego	10
2.6. Gleby	11
2.7. Zasoby naturalne	12
2.8. Klimat akustyczny	13
2.9. Środowisko przyrodnicze	14
2.10. Obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów ochrony przyrody	17
2.11. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie wód	19
2.12. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi	20
2.13. Obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	20
3. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH DOKUMENTU STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	23
3.1. Cele dokumentu studium	23
3.2. Ustalenia dokumentu studium	24
3.3. Powiązania dokumentu studium z innymi dokumentami	28
3.4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym ...	28
3.5. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji dokumentu studium	31
3.6. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń dokumentu studium	33
3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń dokumentu studium	33
4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ DOKUMENTU STUDIUM	34
4.1. Wstępna ocena przewidywanych oddziaływań	34
4.2. Identyfikacja oddziaływań wynikających z realizacji ustaleń zmiany studium na środowisko	35
4.2.1. Tereny o wiodącej funkcji mieszkaniowej i usługowej	35
4.2.2. Tereny o wiodącej funkcji gospodarczej	39
4.2.3. Tereny lokalizacji urządzeń i obiektów odnawialnych źródeł energii (OZE) – farm fotowoltaicznych	43
4.2.4. Tereny o wiodącej funkcji produkcji rolnej	48
4.3. Przewidywane skutki realizacji ustaleń zmiany studium dla poszczególnych komponentów środowiska	48
Oddziaływanie na pedosferę	48
Oddziaływanie na hydrosferę	49
Oddziaływanie na atmosferę	50
Oddziaływanie na klimat i adaptacja do jego zmian	51
Oddziaływanie na klimat akustyczny	52

Oddziaływanie na krajobraz	52
Oddziaływanie na zasoby naturalne	53
Oddziaływanie na bioróżnorodność, rośliny, zwierzęta	53
Oddziaływanie na obszary Natura 2000	54
Oddziaływanie na zabytki i krajobraz kulturowy	54
Oddziaływanie na ludzi i dobra materialne	54
Oddziaływanie pól elektromagnetycznych	55
Oddziaływanie zagrożeń nadzwyczajnych i ryzyko wystąpienia poważnych awarii	55
Oddziaływanie ustaleń studium na elementy środowiska we wzajemnym powiązaniu	55
Oddziaływanie ustaleń studium poza obszarem opracowania	56
4.4. Prognoza zmian środowiska w wyniku realizacji ustaleń zmiany studium	57
4.5. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	60
4.6. Zgodność projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenów z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym	60
4.7. Sposób uwzględnienia problemów ochrony środowiska	61
5. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	62
5.1. Ochrona powierzchni ziemi i gleb	62
5.2. Ochrona bioróżnorodności, fauny i flory	63
5.3. Ochrona obszarów Natura 2000	65
5.4. Ochrona hydrosfery	65
5.5. Ochrona powietrza	66
5.6. Ochrona klimatu akustycznego	66
5.7. Ochrona zabytków i krajobrazu kulturowego	66
5.8. Ochrona krajobrazu	68
5.9. Ochrona ludności	68
5.10. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami	69
5.11. Podsumowanie	70
5.12. Rozwiązania alternatywne	70
6. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	72
7. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	73
SPIS TABEL	75
SPIS SCHEMATÓW	75

WSTĘP

Przedmiotem niniejszego opracowania jest **Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole**, zwana dalej prognozą, stanowiąca element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Podstawowym celem przedmiotowego dokumentu jest prognostyczna ocena potencjalnego oddziaływania skutków realizacji ustaleń zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Legnickie Pole* na środowisko przyrodnicze oraz warunki życia mieszkańców gminy. W dokumencie zawarte zostały między innymi informacje na temat: zawartości i głównych celów studium, istniejącego stanu środowiska w gminie Legnickie Pole, oceny wpływu realizacji ustaleń zmiany studium na elementy środowiska i obszary Natura 2000, sposoby uniknięcia niepożądanych skutków tych ustaleń oraz spójności ustaleń dokumentu studium z celami ochrony środowiska dokumentów ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Dokument prognozy, sporządzany w trakcie tworzenia zmiany dokumentu studium, stanowi narzędzie umożliwiające harmonizowanie projektowanych elementów zagospodarowania przestrzennego ze środowiskiem. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentu planistycznego, jakim jest studium, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z realizacji projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Nie stanowi ona dokumentu rozstrzygającego o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami zmiany studium, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja tych ustaleń na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.*). Opracowanie przygotowane zostało zgodnie z wymogami formalno-prawnymi, w tym uzgodnieniem zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wszystkie informacje zawarte w prognozie opracowane zostały zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości zmiany dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Integralną część niniejszej prognozy stanowi załącznik graficzny w postaci mapy poglądowej oddziaływania na środowisko Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Legnickie Pole opracowany w skali 1:10 000.

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna opracowania

Obowiązek prawny opracowania **Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Legnickie Pole**, zwanej dalej prognozą, stanowi art. 46 i 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.*). Przepis ten nakłada na Wójta gminy obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jako jednego z elementów strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Przedmiotowa prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona jest dla potrzeb zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole*, przyjętego uchwałą Nr XIX/113/2016 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 26 kwietnia 2016 r., na podstawie uchwały Nr XXIII/135/2016 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 24 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole.

1.2. Cel i zakres opracowania

Podstawowym celem przedmiotowej **Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole** jest ocena skutków realizacji ustaleń zmiany studium w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego. W dokumencie prognozy wskazuje się potencjalnie korzystne lub uciążliwe dla środowiska ustalenia urbanistyczne, skutki środowiskowe związane z realizacją tych ustaleń oraz rozwiązania poprawiające istniejący i planowany sposób zagospodarowania. Do pozostałych celów realizacji prognozy zaliczyć należy m.in. wyeliminowanie ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju analizowanego obszaru i jego otoczenia, wprowadzenie ustaleń umożliwiających działalność gospodarczą na analizowanym terenie i zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej przy równoczesnym zachowaniu równowagi przyrodniczej i trwałości procesów przyrodniczych. Prognoza zawiera również ocenę skutków oddziaływania przyjętych kierunków zagospodarowania gminy na środowisko oraz określenie wpływu nowego przeznaczenia terenów na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska. Stanowi ona więc źródło informacji dla społeczeństwa o zagrożeniach i konsekwencjach dla środowiska naturalnego i życia mieszkańców płynących z podejmowanych decyzji.

Zakres prognozy jest bardzo szeroki i obejmuje kompleks zagadnień związanych z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych, zdrowia mieszkańców i zasobów naturalnych. Zakres merytoryczny prognozy opracowany został w oparciu o wymogi wynikające z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.*). Natomiast zakres prac nad prognozą został dostosowany do ogólnego charakteru zapisów dokumentu studium oraz skali i stopnia szczegółowości jego zapisów. Ze względu na ich ogólność (brak konkretnych rozwiązań m.in. technicznych i technologicznych realizacji poszczególnych funkcji) w prognozie brak jest informacji o charakterze ilościowym i ma ona charakter jedynie jakościowy. Wskazuje ona ogólny kierunek, w którym mogą wystąpić przyszłe problemy środowiskowe wynikające z realizacji ustaleń zmiany tego dokumentu.

Główną część prognozy stanowi identyfikacja źródeł zagrożeń oraz określenie przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, na środowisko i jego poszczególne elementy z uwzględnieniem zależności między nimi.

1.3. Zastosowane metody

Prognoza oddziaływania na środowisko, jako wysoko specjalistyczny instrument posiadającym wszystkie cechy analizy systemowej, stosuje metody otwarte, dostosowane do rodzaju i charakteru analizowanego dokumentu. Określanie przyszłych oddziaływań na środowisko na poziomie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego posiada liczne metodyki, które dobierane są indywidualnie do prognozy w zależności od charakteru funkcji i wielkości obszaru objętego planowaniem. W opracowaniu przedmiotowej prognozy wykorzystane zostały metody opisowe i graficzne, identyfikacja, analiza jakościowa przewidywanych oddziaływań, jakie przyszłe zagospodarowanie lub inwestycje realizowane na podstawie ustaleń zmiany studium, mogą wywierać na środowisko. Prace prognostyczne objęły między innymi:

- studia dokumentów charakteryzujących strukturę przyrodniczą terenu gminy i jej sąsiedztwa (stan istniejący i dotychczasowe przekształcenia środowiska), w tym m.in.: Opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Legnickie Pole, Planu urządzeniowo-rolnego Gminy Legnickie Pole, Studium powodziowego zlewni Kaczawy, Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Legnickie na lata 2013-2016 z perspektywą roku 2020, Programu opieki nad zabytkami Gminy Legnickie Pole i innych prognoz oddziaływania na środowisko dla terenu Gminy Legnickie Pole oraz istniejących i projektowanych inwestycji w obszarze objętym zmianą studium, które pozwoliły na identyfikację ewentualnych problemów i zmian oraz ocenę proponowanych rozwiązań i tendencji dalszych procesów w kontekście obecnego zagospodarowania;
- analizę projektu zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole*, w tym analizę wniosków złożonych do ww. projektu zmiany studium oraz ocenę tego projektu w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych;
- wizję w terenie obszaru objętego prognozą w maju i czerwcu 2017 roku.

Prognoza wpływu ustaleń zmiany studium na środowisko przyrodnicze oparta została również na metodach: analogii funkcji (identyfikacji skutków realizacji ustaleń projektu zmiany studium na środowisko dla funkcji o podobnym charakterze, bez względu na okres realizacji, pod warunkiem ich lokalizacji w podobnych lub porównywalnych sytuacjach środowiskowych) oraz analizy porównawczej (odniesienia projektowanych funkcji terenu do aktualnie obowiązującego zagospodarowania i użytkowania terenu, pozwalających na prognozowanie kierunków zmian w środowisku). W trakcie sporządzania prognozy przeanalizowane zostały rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i pozostałe ustalenia zmiany studium pod kątem ich zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym. Analizie poddano ustalenia zmiany studium dotyczące warunków zagospodarowania terenu i uwarunkowań w zakresie chronionych prawnie terenów w gminie. Podjęta została również próba oceny stanu i funkcjonowania środowiska abiotycznego i biotycznego, jego walorów i zasobów, ze szczególnym uwzględnieniem elementów składających się na sieć obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Zastosowane podejście pozwoliło na potraktowanie każdej z przyszłych funkcji, jako potencjalnego źródła presji, które w zależności od charakteru oddziaływać będzie w rozmaity sposób na poszczególne komponenty środowiska. Charakterystyka jakościowa opisana została w postaci macierzy przewidywanego oddziaływania na środowisko, pozwalającej na analizę sieci powiązań pomiędzy komponentami środowiska a źródłami tych presji. Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i krajobraz zainwestowania przewidzianego w zmianie studium oceniano posługując się następującymi kryteriami: charakterem zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia), intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne), bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane), okresu trwania oddziaływania (długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe), częstotliwości oddziaływanie (stałe, okresowe, epizodyczne), zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne), trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji). Szczegółowe kryteria ocen oraz założenia przyjęte przy ich formułowaniu, opisane zostały w dalszej części opracowania (Rozdział 4). Przeprowadzona analiza zmian, jakie w środowisku potencjalnie mogą wywołać realizowane ustalenia zmiany studium oraz przygotowanie oceny ogólnej odnosi się do funkcji ustalonej w obowiązującym studium i faktycznego zagospodarowania terenu, z uwzględnieniem

proponowanych w dokumencie planistycznym działań mitygujących i neutralizujących negatywne oddziaływania, wynikające z nowego przeznaczenia terenu.

Przy sporządzaniu przedmiotowej prognozy przyjęte zostało podstawowe założenie, że autorzy zmiany studium uwzględnili wszystkie znane lub możliwe i niezbędne do uwzględnienia aspekty ochrony środowiska, a zapisy ustaleń zmiany studium przygotowane zostały tak, by w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska naturalnego i zdrowie mieszkańców.

Ileokroć w niniejszej prognozie jest mowa o:

- **przedmiotowej zmianie studium** lub **projekcie zmiany studium** lub **zmianie dokumentu studium** – należy przez to rozumieć projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla którego sporządzana jest niniejsza prognoza,
- **studium** lub **obowiązującym studium** – należy przez to rozumieć dokument studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole przyjęty uchwałą Nr XIX/113/2016 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 26 kwietnia 2016 r.,
- **obszarze (terenie) opracowania** – należy przez to rozumieć obszar gminy Legnickie Pole opisany w kolejnym Rozdziale 1.4. prognozy, którego dotyczy przedmiotowy dokument,
- **obszarze prognozy** – należy przez to rozumieć obszar objęty zmianą studium (teren opracowania) wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania tych ustaleń lub też oddziałującymi na ten obszar.

1.4. Obszar opracowania

Przedmiotowa **Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole** obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy Legnickie Pole¹, położonej w centralnej części województwa dolnośląskiego, w południowej części powiatu legnickiego. Gmina Legnickie Pole od północy graniczy z miastem Legnica (odległość ok. 10 km) oraz z gminą Kunice, od wschodu z gminą Ruja, od południa z gminami: Męcinka, Mściwojów, Wądroże Wielkie oraz od zachodu z gminą Krotoszyce. Gmina zajmuje powierzchnię 85,37 km². Sieć osadniczą tworzy 18 miejscowości (16 sołectw): Bartoszków, Biskupice, Czarnków, Gniewomierz, Kłębanowice, Koisków, Koskowice, Księginice, Legnickie Pole, Lubień, Mąkolice, Mikołajowice, Nowa Wieś Legnicka, Ogonowice, Psary, Raczkowa, Strachowice i Taczalin. Rolę ośrodka dominującego, w którym koncentrują się funkcje administracyjne, handlowo-usługowe oraz produkcyjne, pełni miejscowość Legnickie Pole. Obszar gminy przecina ze wschodu na zachód autostrada A4 (E40, 10,974 km), w zachodniej części obszaru przebiega droga krajowa nr 3 odcinek Legnica – Jawor, (E65, 4,007 km) oraz droga kolejowa relacji Legnica-Katowice. System dróg wewnętrznych tworzą drogi powiatowe² (53,956 km) i gminne (25,780 km). Gmina sąsiaduje bezpośrednio z lotniskiem w Legnicy w odległości ok. 4 km, a na jej terenie funkcjonuje Podstrefa Legnickie Pole Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Na terenie gminy Legnickie Pole dominuje rolniczy kierunek użytkowania ziemi – użytki rolne obejmują 87,2% powierzchni gminy. Na jej obszarze można wyróżnić strefy funkcjonalno-przestrzenne związane z intensyfikacją zagospodarowania terenów, w tym: obszary inwestycyjne (w pobliżu autostrady A4 i drogi krajowej nr 3), obszary o wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, obszary chronione (Jezioro Koskowickie) oraz obszary przeznaczone dla rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku.

¹ Określony na mapie stanowiącej załącznik graficzny do uchwały Nr XXIII/135/2016 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 24 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole*.

² 2192 D: Koskowice – Dębice (gm. Maltczyce), 2176 D: Legnica – Gniewomierz – Legnickie Pole – Ogonowice, 2177 D: Legnica – Ujazd Górny (gm. Udanin), 2198 D: Golanka Górna – Jaśkowice Legnickie – Rosochata – Grzybiany – Kłębanowice – dr. pow. nr 2186D, 2185 D: Mikołajowice – dr. pow. nr 2790 D, 2186 D: Koskowice – Mikołajowice – Snowidza, 2187 D: Nowa Wieś Legnicka – Mierczyce, 2188 D: Snowidza – Ogonowice, 2189 D: dr. pow. nr 2187 D – Małuszów, 2202 D: Biskupice – Taczalin, 2203 D: Nowa Wieś Legnicka – Wilczyce.

2. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OBJĘTYM PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM

2.1. Położenie geograficzne i rzeźba terenu

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym³ gmina Legnickie Pole położona jest w:

- ▶ podprovincji Niziny Sasko-Łużyckiej (317) w makroregionie Nizina Śląsko-Łużycka (317.7):
  - mezoregion Wysoczyzna Chojnowska (317.78) – zachodnia część gminy,
  - mezoregion Równina Legnicka (317.77) – północna część gminy,
- ▶ podprovincji Sudety z Przedgórzem Sudeckim (332) w makroregionie Przedgórze Sudeckie (332.1):
  - mezoregion Wzgórza Strzegomskie (332.11) – centralna część gminy.

Obszar gminy charakteryzuje typowy krajobraz polodowcowy, łagodnie sfalowany, lekko opadający w kierunku północno-zachodnim o ogólnie niższych wysokościach bezwzględnych i wyraźnie mniejszych nachyleniach zboczy. Zaznacza się tu wpływ litologii podłoża, co prezentuje się prawie krawędziowym przejściem od Wzgórz Strzegomskich do Równiny Jaworskiej i jest najlepiej widoczne w okolicach miejscowości Gniewomierz i Legnickie Pole. Od południowego wschodu w granice gminy wkracza zachodni fragment Wzgórz Strzegomskich, z charakterystycznymi, izolowanymi wzniesieniami wypowymi.

2.2. Budowa geologiczna

Obszar gminy Legnickie Pole położony jest w obrębie Bloku Przedsudeckiego, którego lite skały, w przewadze metamorficzne, przykryte są luźnymi osadami kenozoicznymi o miąższości do około 100 m. Powierzchnię terenu tworzą luźne osady plejstoceny i holoceny, a większą część obszaru zajmują piaski i żwiry wodnolodowcowe i zwałowe. W zachodniej części gminy, od Małuszowa do Nowej Wsi Legnickiej, występują wychodne trzeciorzędowych iłów, a we wschodniej części, od Taczalina do Biernatek, płaty gliny zwałowej i glin lessopodobnych. Charakterystyczną cechą budowy geologicznej przedmiotowego obszaru jest występowanie wyspowych skupień skał związanych z trzeciorzędowymi procesami wulkanicznymi (bazalty) oraz metamorfizmem proterozoicznym (gnejsy). W okolicach Lubienia stwierdzono wyspowe wystąpienia trzeciorzędowych bazaltów, w rejonie Mikołajowic stare formacje krystaliczne, a na zachód od miejscowości proterozoiczne gnejsy. W dolinie Wierzbika i jego dopływów występują piaski i mady rzeczne. Strukturę litologiczną wierzchnich warstw podłoża, decydującą o warunkach budowlanych i siedliskowych, reprezentują głównie gliny zwałowe lub piaszczysto-żwirowe osady wodno-lodowcowe. Z danych Państwowego Instytutu Geologicznego wynika, że na terenie gminy Legnickie Pole nie występują **obszary naturalnych zagrożeń geologicznych** w postaci osuwisk i obszarów predysponowanych do wystąpienia ruchów masowych.

2.3. Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne

Gmina Legnickie Pole położona jest w przedsudeckim (XXV) regionie hydrograficznym, w dorzeczu rzeki Kaczawy (lewy dopływ Odry). Przepływają przez nią rzeki: **Wierzbak**⁴ (prawobrzeżny dopływ Kaczawy) oraz **Chłodnik** (prawobrzeżny dopływ Kaczawy) i **Smug** wpadające do Jeziora Koskowskiego. Układ rzeźby na terenie gminy powoduje, że rzeka Wierzbak wraz ze swoimi dopływami tworzy prawie zamkniętą, kotlinową zlewnię. W ramach monitoringu środowiska prowadzonego zgodnie z *Programem monitoringu środowiska województwa*

³ Geografia regionalna Polski, J. Kondracki, 1998 r.

⁴ Rzeka Wierzbak (długość 42 km), o cechach rzeki nizinnej, jest główną rzeką gminy Legnickie Pole, przez której obszar płynie na odcinku długości ok. 10 km, wśród terenów rolniczych. Wierzbak wypływa z masywu Wzgórz Strzegomskich w pobliżu Strzegomia i na teren gminy Legnickie Pole wpływa w jej południowo-wschodniej części, następnie płynie ku zachodowi w okolice Lubienia i zmieniając kierunek przepływa przez Gniewomierz i Bartosów, a za północną granicą gminy łączy się z rzeką Kaczawą. Na terenie gminy Legnickie Pole Wierzbak posiada kilka dopływów, których źródła znajdują się na zboczach wysoczyzn w południowej oraz wschodniej części gminy lub w pobliżu południowej, bądź wschodniej granicy gminy (potoki Koiskówka, Uszewnica, Modzel).

dolnośląskiego na lata 2013-2015 na terenie gminy Legnickie Pole w 2015 roku wykonano badania monitoringowe jakości wód powierzchniowych. Ocena jakości wód rzeki Wierzbak, w punkcie pomiarowo-kontrolnym zlokalizowanym poniżej miejscowości Lubień, wskazała na jej umiarkowany stan/potencjał ekologiczny. Wartości wskaźników biologicznych tej rzeki mieściły się w II klasie, hydromorfologicznych w I, natomiast fizykochemicznych zakwalifikowały ją poniżej stanu dobrego. Jakość wód rzeki Chłodnik, mierzona powyżej jeziora Koskowickiego, odznaczała się natomiast słabym stanem/potencjałem ekologicznym, z klasą IV elementów biologicznych i II w przypadku elementów hydromorfologicznych i fizykochemicznych. Stan obu ww. rzek oceniony został jako zły.

TABELA 1. KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO I CHEMICZNEGO RZEK NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE [2015].

Nazwa JCWP	Klasa elementów			Stan / potencjał ekologiczny	Stan
	biologicznych	hydromorfologicznych	fizykochemicznych		
Wierzbak od Chotli do Kojaszówki (kod JCWP PLRW600016138872) punkt pomiarowo-kontrolny: Wierzbak – poniżej m. Lubień	II	I	PPD	umiarkowany	zły
Chłodnik z Jeziorem Koskowickim (kod JCWP PLRW600017138889) punkt pomiarowo-kontrolny: Chłodnik – powyżej j. Koskowickiego	IV	II	II	słaby	zły

I – stan bdb / potencjał maks., II – stan db / potencjał db, III – stan / potencjał umiarkowany, IV – stan / potencjał słaby

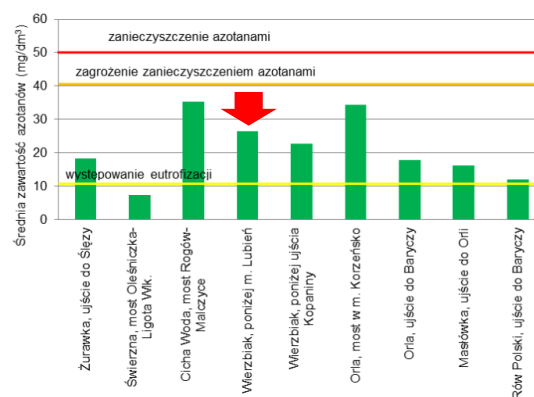
PPD – poniżej stanu / potencjału dobrego, PSD – przekroczone stężenia średnioroczne i maksymalne stanu chemicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Wrocław 2016.

Nadmienić należy również, że zlewnia rzeki Wierzbak zaliczana jest do obszarów szczególnie narażonych (OSN) na zanieczyszczenia azotem ze źródeł rolniczych (MORO)⁵. Na obszarze gminy w latach 2012-2016 prowadzony był Program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych⁶, który zostanie zaktualizowany na kolejne lata, a jego celem jest poprawa jakości środowiska, w tym wód, głównie przez wprowadzenie dobrych praktyk rolniczych, edukację i doradztwo, kontrolę podmiotów prowadzących działalność rolniczą oraz monitoring.

Zgodnie ze stanem na koniec 2015 roku, rzeka Wierzbak (od Chotli do Kojaszówki), w punkcie pomiarowym poniżej miejscowości Lubień, nie spełniała wymagań dla wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych – wymagania nie zostały spełnione (zachodziło zjawisko eutrofizacji) w przypadku azotu azotanowego, azotu ogólnego, azotanów i fosforu ogólnego, a spełnione zostały jedynie w przypadku chlorofilu „a”. Rzeki Wierzbak⁷ i Chłodnik⁸ na analizowanych odcinkach nie spełniały również wymagań dla JCWP na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

WYKRES 1. ŚREDNIE ROCZNE ZAWARTOŚCI AZOTANÓW W PRZEKROJACH POMIAROWO-KONTROLNYCH WYZNACZONYCH NA JCWP WRAŻLIWYCH NA ZANIECZYSZCZENIE ZWIĄZKAMI AZOTU ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH [2015].

Źródło: Ocena stanu JCWP na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Wrocław 2016.

⁵ Rozporządzenie Nr 1/2017 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 1 lutego 2017 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Śródkowej Odry wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. U. Woj. Dolnośląskiego z 2017, poz. 559).

⁶ dla obszarów szczególnie narażonych określonych w drodze Rozporządzenia Nr 4/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 5 lipca 2012 r. w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć, przyjęty Rozporządzeniem Nr 5/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 13 września 2012 r. w sprawie wprowadzenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Woj. Dolnośląskiego z 2012 r., poz. 3157).

⁷ Od Chotli do Kojaszówki, punkt pomiarowo-kontrolny poniżej miejscowości Lubień – wymagania spełnione: fitobentos (fitoplankton), BZT₅, OWO, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot ogólny, wymagania niespełnione: azot azotanowy, fosforany, fosfor ogólny.

⁸ Chłodnik z Jeziorem Koskowickim, punkt pomiarowo-kontrolny: powyżej Jeziora Koskowickiego – wymagania spełnione: BZT₅, OWO, azot amonowy, azot, Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosforany, fosfor ogólny, wymagania niespełnione: fitobentos (fitoplankton).

W pobliżu północnej granicy gminy, w okolicy miejscowości Koskowice, znajduje się niewielkie, płytkie **Jezioro Koskowickie**, które zostało objęte ochroną prawną, jako rezerwat przyrody. Na terenie gminy znajdują się również liczne zbiorniki wodne o charakterze niewielkich **stawów i oczek wodnych**⁹, stanowiące istotny element rolniczej przestrzeni produkcyjnej, jako zbiorniki małej retencji wodnej, i pełniące ważną funkcję estetyczno-przyrodniczą poprzez urozmaicenie krajobrazu i zwiększanie różnorodności biologicznej. Na przeważającej części użytków rolnych gminy poziom **wód gruntowych** w glebie jest optymalny dla prowadzenia produkcji roślinnej. Lokalnie w wielu miejscach występują jednak podtopienia utrudniające prowadzenie prac polowych.

Na terenie gminy nie zostały wyznaczone główne zbiorniki wód podziemnych, jedynie zachodnia część gminy sąsiaduje z lokalnym zbiornikiem wód podziemnych Zbiornik Słup–Legnica (LZWP 318). **Wody podziemne** pierwszego horyzontu są na ogół zanieczyszczone przez rolnictwo i przemysł miedziowy: związkami azotu, fosforu, czasem metali ciężkich¹⁰. Wody poziomów użytkowych wykazują ślady tych samych zanieczyszczeń, występują tu jednak w znacznie mniejszych stężeniach. Użytkowe warstwy wodonośne na terenie gminy związane są głównie z trzeciorzędem (piaszczysto-żwirowymi osadami neogeńskimi) lub szczelinami starszego podłoża krystalicznego bloku przedsudeckiego, które zalega tu na stosunkowo niedużej głębokości (głównie granitognejsy i łupki paleozoiczne). Część wód jest dobrze naturalnie zabezpieczona przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni dzięki występującym warstwom słabo przepuszczalnym (gliny zwalowe, iły trzeciorzędowe). Na terenie Gminy Legnickie Pole w ramach monitoringu środowiska prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w latach 2010-2015 nie wykonywano badań monitoringowych jakości wód podziemnych.

2.4. Warunki klimatyczne

Gmina położona jest we wrocławsko-legnickim regionie termicznym, w I nadodrzańskim regionie pluwiotermicznym, którego cechą charakterystyczną jest duże nasłonecznienie. Okres wegetacyjny jest tutaj najdłuższy w kraju i trwa 225 dni. Zima jest łagodna i krótka (około 8 tygodni). Długość lata ze średnią temperaturą doby powyżej 15°C trwa około 15 tygodni. Roczna suma opadów z wielolecia wynosi od 397 mm do 769 mm, średnia roczna temperatura 8°C, średnia liczba dni przymrozkowych to 17, natomiast średnia grubość pokrywy śnieżnej 5 cm. Warunki termiczne na obszarze gminy są szczególnie korzystne dla produkcji rolniczej (ciepłe lato, łagodna zima, długi okres wegetacyjny). Mniej korzystne prezentują się natomiast warunki opadowe – region cechuje ujemny w skali roku klimatyczny bilans wodny. Pod względem anemometrycznym rejon należy do najbardziej wietrznych w skali województwa (poza górami). Relatywnie duży jest tu udział wiatrów o prędkościach energetycznych – przeważają wiatry zachodnie (28%) i północno-zachodnie, minimum częstotliwości osiągają wiatry z kierunków północnych. Cisza wynosi 6%.

2.5. Jakość powietrza atmosferycznego

Warunki arosanitarne na terenie gminy Legnickie Pole stanowią wypadkową emisji pochodzenia lokalnego i napływowego. Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy jest emisja antropogeniczna, na którą składa się emisja z sektora komunalno-mieszkaniowego (zanieczyszczenia powierzchniowe) i komunikacyjna (zanieczyszczenia liniowe) oraz z działalności przemysłowej (zanieczyszczenia punktowe). Dominującym sektorem emisji pyłu zawieszonego, będącego zanieczyszczeniem powietrza przynoszącym największe szkody zdrowiu człowieka i mającym decydujący wpływ na jakość powietrza na terenie gminy jest tzw. **niska emisja**. Kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza na obszarze gminy jest transport drogowy, w tym przede wszystkim ruch tranzytowy pojazdów ciężkich, wytwarzający tlenki węgla, węglowodany aromatyczne i alifatyczne, związki ołowiu

⁹ M.in. w Gniewomierzu, w przysiółku Psary, we wsi Legnickie Pole w przysiółku Janiszów, w Nowej Wsi Legnickiej, Biskupicach, Koiskowie.

¹⁰ Główną przyczyną zanieczyszczenia wód na terenie gminy Legnickie Pole stanowią spływy z terenów rolniczych (obciążone związkami biogennymi: azotem i fosforem) oraz zanieczyszczenia pochodzące ze ścieków nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych i składowisk odpadów komunalnych. Rolnictwo dostarcza do wód 50-60% ogólnej ilości azotu oraz 30-40% ogólnej ilości fosforu. Główną przyczyną tego zjawiska jest m.in. nadmierne nawożenie upraw, łąk i pastwisk, nawożenie w niewłaściwych terminach, stosowanie chemicznych środków ochrony roślin. Znaczne zagrożenie stanowi również niewłaściwe przechowywanie nawozów sztucznych i organicznych oraz niewłaściwe wykonywanie zabiegów agrotechnicznych, melioracji wodnych, a także niewłaściwe gospodarowanie gnojowicą. Dodatkowymi niekorzystnymi czynnikami wpływającymi na stan wód podziemnych są tzw. liniowe ogniska zanieczyszczeń, w tym w szczególności autostrada A4 oraz droga krajowa nr 3. Ich eksploatacja powoduje zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi i produktami spalania, zasolenie w okresie zimowym i zagrożenie awaryjnymi wyciekami transportowych substancji.

i tlenki azotu. W gminie Legnickie Pole największa emisja liniowa występuje w obrębie autostrady A4 oraz drogi krajowej nr 3 ze względu na duże natężenie ruchu. Ciągły wzrost ruchu samochodowego pociąga za sobą degradację stanu technicznego dróg, a co za tym idzie zwiększenie hałasu komunikacyjnego i wzrost ilości zanieczyszczeń w powietrzu. Ponadto zanieczyszczenia te transportowane w atmosferze i wprowadzane wraz z mokrym opadem atmosferycznym (tzw. kwaśne deszcze) stanowią znaczące źródło zanieczyszczeń obszarowych oddziałujących na środowisko naturalne¹¹. Emisja pyłów powodowana przez przemysł, ze względu na obowiązujące przepisy prawne regulujące dopuszczalne wartości emisji, ma dużo mniejszy wpływ na jakość powietrza. Na terenie gminy brak jest większych obiektów przemysłowych, które mogłyby w istotny sposób wpływać na pogorszenie stanu czystości powietrza. Wśród zakładów przemysłowych o największej emisji zanieczyszczeń do powietrza w sąsiedztwie gminy Legnickie Pole należą m.in. duże elektrociepłownie takie jak „Energetyki” Sp. z o.o. (Lubin, Polkowice), Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Legnicy S.A. oraz duże zakłady przemysłowe jak KGHM Polska Miedź SA. Samo rolnictwo ma niewielki udział w zanieczyszczeniu powietrza. Należy jednak zwrócić uwagę na niekontrolowany proces fermentacji odpadów rolniczych, wylewiska gnojowicy, wiosenne wypalanie traw, spalanie resztek środków chemicznych i opakowań po nich.

Zgodnie z przeprowadzoną *Oceną poziomów substancji w powietrzu*¹², wykonywaną co roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, gmina Legnickie Pole została zaklasyfikowana do strefy dolnośląskiej (kod PL0204). W 2016 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, największym problemem dla całego regionu i gminy są zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM10 (przekroczenia dotyczą zarówno normy średniodobowej jak i średniorocznej) oraz bezno(a)pirenem (silnie rakotwórczym wielopierścieniowym węglowodorem aromatycznym). Powyżej poziomu dopuszczalnego w strefie dolnośląskiej kształtowały się również stężenia ozonu i arsenu. Wymienione powyżej zanieczyszczenia zaliczone zostały do klasy C, dla której wymagane jest prowadzenie określonych działań, mających na celu osiągnięcie odpowiednich poziomów tych substancji w powietrzu. Stężenia pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO) oraz metali: ołowiu (Pb), kadmu (Cd) i niklu (Ni) nie przekraczały wartości dopuszczalnych (klasa A). Nadmienić należy jednak, że w sezonie grzewczym obserwuje się wzrost zanieczyszczenia powietrza (SO₂, NO₂ i pyły).

TABELA 2. KLASYFIKACJA STREFY DOLNOŚLĄSKIEJ WG RODZAJÓW ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA [2016].

NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ											
	SO ₂	NO ₂	CO	Benzen C ₆ H ₆	Ozon O ₃	Pył PM10	Pył PM2.5	Ołów Pb	Arsen As	Kadm Cd	Nikiel Ni	B(a)P
strefa dolnośląska	A	A	A	A	C	C	A	A	C	A	A	C

Źródło: Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2016 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Wrocław 2017.

2.6. Gleby

Powszechnie występująca na terenie gminy Legnickie Pole pokrywa pylasta stworzyła korzystne uwarunkowania dla wykształcenia się urodzajnych **gleb**. Występują tu głównie gleby brunatne, bielcowe, a w dolinach rzek i strumieni mady. Około 80% powierzchni gruntów rolnych gminy stanowią gleby o dobrej jakości i wysokiej klasie bonitacyjnej (grunty rolne klasy I-IIIb, użytki rolne I-III). Gleby gorszej jakości (klasy V i VI) tworzą nieliczne, niewielkie enklawy i stanowią około 3%. Pod względem przydatności rolniczej gleb wśród gruntów ornych dominują kompleksy pszenne (bardzo dobry, dobry i wadliwy) stanowiące 88,9%, natomiast wśród użytków zielonych największy udział mają użytki zielone średnie – 80,0%.

¹¹ Opady o odczynie obniżonym (tzw. kwaśne deszcze) stanowią znaczne zagrożenie zarówno dla środowiska, wywołując negatywne zmiany w strukturze oraz funkcjonowaniu ekosystemów lądowych i wodnych, jak również dla infrastruktury technicznej. Spośród badanych substancji szczególnie ujemny wpływ na stan środowiska mogą mieć kwasotwórcze związki siarki i azotu, związki biogenne i metale ciężkie. Związki biogenne (azotu i fosforu) wpływają na zmiany warunków troficznych gleb i wód. Metale ciężkie stanowią natomiast zagrożenie dla produkcji roślinnej i zlewni wodociągowych.

¹² Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2016 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wrocław 2017.

W glebach gminy przeważa niska i średnia zawartość przyswajalnego **fosforu**¹³ oraz bardzo wysoka zawartość **potasu** (36%)¹⁴. Około 33% powierzchni badanych gleb użytków rolnych na terenie gminy wykazuje bardzo wysoką zawartość **magnezu** (33%), natomiast 16% wykazuje zawartość bardzo niską i niską¹⁵. Na terenie gminy bardzo kwaśny i kwaśny **odczyn pH** ma 63% powierzchni użytków rolnych, dla których zaleca się potrzebę wapnowania. Potrzeby wapnowania konieczne, potrzebne i wskazane określone dla przebadanych użytków rolnych na terenie gminy wynoszą 73%¹⁶. Ponadto z uwagi na intensywne użytkowanie rolnicze obszar ten zaliczany jest do zagrożonych **erozji**.

2.7. Zasoby naturalne

Zasoby surowców mineralnych

Obszar Gminy Legnickie Pole jest stosunkowo ubogi w złoża surowców naturalnych. Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego zamieszczonych w systemie MIDAS, na terenie gminy Legnickie Pole znajdują się złoża bazaltów (Lubień¹⁷, Mikołajowice¹⁸), złoża kwarcu żyłowego (Taczalin) oraz złoża kruszyw naturalnych (Gniewomierz, Lubień, Księginice, Nowa Wieś Legnicka I). Wykaz i charakterystyka złóż na terenie gminy Legnickie Pole znajduje się w tabeli poniżej.

TABELA 3. CHARAKTERYSTYKA ZŁOŻ KOPALIN NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE [2017].

Lp.	Id złoża	Nazwa złoża	Forma złoża	Rodzaj kopaliny	Kopaliny wg NKZ	Stan zagospodarowania	Powierzchnia złoża [ha]
1.	1405	Gniewomierz	pokładowa	kruszywa naturalne	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych	ZRW	49,90
2.	1406	Lubień Ogonowice	pokładowa	kruszywa naturalne	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych	ZRW	66,25
3.	950	Lubień	pokładowa	kamienie drogowe i budowlane	złoża bazaltów	ZZ	9,77
4.	16201	Księginice	pokładowa	kruszywa naturalne	–	ZRW	4,87
5.	938	Mikołajowice	słupowa	kamienie drogowe i budowlane	złoża bazaltów	ZZ	5,93
6.	9620	Nowa Wieś Legnicka I	pokładowa	kruszywa naturalne	złoża piasków poza piaskami szklarskimi	ZRS	1,80
7.	116	Taczalin	żyłowa	kwarcze żyłowe	–	ZEO	2,30

ZRW – złożo rozpoznane wstępnie, ZRS – złożo rozpoznane szczegółowo, ZZ – złożo zagospodarowane, ZEO – złożo eksploatowane okresowo

Źródło: opracowanie na podstawie: Państwowy Instytut Geologiczny, <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/MIDASGIS>

¹³ Najwyższy procent gleb ubogich w fosfor (zawartość fosforu bardzo niska i niska) stwierdzono w miejscowościach Raczkowa (73%) i Mikołajowice (53%), najniższy w Mąkolicach i Czarnkowie (po 15%).

¹⁴ Najwyższy procent gleb ubogich w potas (zawartość potasu bardzo niska i niska) odnotowuje się w miejscowościach Kłębanowice (36%) i Ogonowice (29%), a najniższy natomiast w Strachowicach i Mąkolicach (po 0%).

¹⁵ Największy procentowy udział gleb ubogich w magnez (zawartość magnezu bardzo niska i niska) stwierdzono w miejscowościach: Biskupice (26%) i Mąkolice, Ogonowice (po 25%), najmniejszy w Koiskowie (5%) i Kłębanowicach (3%).

¹⁶ Najwięcej gleb w zakresie potrzeb wapnowania stwierdzono w miejscowościach Raczkowa (89%) i Koisków (80%).

¹⁷ **Złożo bazaltu Lubień**, eksploatowane sposobem odkrywkowym, wyrobiskiem stokowo-wgłębnym, systemem ścianowym, przy użyciu materiałów wybuchowych. W kopalni kontynuowana jest przeróbka kopaliny w istniejącym zakładzie przeróbczym. Obszar eksploatacji oddalony jest od miejscowości Legnickie Pole o około 1 km w kierunku południowo – zachodnim, a odległość od najbliższej zabudowy mieszkaniowej wynosi: Biskupice – 0,8 km, Lubień – około 0,3 km. Warunki komunikacyjne złoża są korzystne. Południowo-wschodnia część terenu górniczego znajduje się w granicach zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „Łąki Książęce”. Około 100 m na południowy zachód od terenu górniczego, w pobliżu miejscowości Czarnków, znajduje się także zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Dolina Uszewicy”. Prowadzona przez wiele lat eksploatacja złoża „Lubień” nie spowodowała zmian warunków wodnych i związanych z nimi niekorzystnych przeobrażeń wilgotnych i wodno-błotnych siedlisk przyrodniczych z cennymi gatunkami roślin. Rekultywacja terenu przekształconego działalnością górniczą przewidywana jest w dwóch podstawowych kierunkach: rolno-przyrodniczym z dopuszczeniem zalesień lub rolno-wodnym.

¹⁸ **Złożo bazaltu Mikołajowice**, wydobyte prowadzone jest na podstawie koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża ważnej do 24 maja 2021 r., systemem odkrywkowym, ścianowym, jednokrzydłowym, kierunek eksploatacji południowo-zachodni i południowy. Złożo bazaltu ma charakter niewielkiej płyty o największej miąższości we wschodniej jego części, powstałej w pliocenie lub plejstocenie. Od strony północnej sąsiaduje ono z gnejsami Wądroża. Bazalt miejscami przebiega ły i żwir pochodzenia miocenkiego. Na powierzchni występują utwory czwartorzędowe w postaci piasków i glin polodowcowych o miąższości do 5 m. W złożu nie występują opaliny towarzyszące, dlatego nie zachodzi potrzeba ich ochrony. Kamieniołom zlokalizowany jest po wschodniej stronie drogi relacji Snowidza – Mikołajowice, w odległości około 800 m na południe od Mikołajowic, a najbliższe zabudowania znajdują się około 250 m na północ i 350 m na zachód od wyrobiska. Złożo jest położone korzystnie komunikacyjnie – autostrada A4 w odległości przebiega ok. 2 km od kamieniołomu. Sposób eksploatacji, zwalowania, wykonywania robót strzałowych oraz przeróbki materiału jest bezpieczny dla środowiska, a urobek nie stanowi dla niego szczególnego zagrożenia. Dla obszaru eksploatacji złoża bazaltu „Mikołajowice” nie ustanowiono obszaru ograniczonego użytkowania. Rekultywacja wyrobiska przewidywana jest w kierunku rolno-przyrodniczym z dopuszczeniem zalesień lub rolno-wodnym. W rejonie złoża nie występują rośliny objęte ochroną ani obiekty kultury materialnej podlegające ochronie.

Z 7 udokumentowanych złóż kopalin eksploatowane są metodą odkrywkową dwa złoża: Taczałin – złożo kwarcu żyłowego i Lubień – złożo bazaltu. Ponadto na terenie gminy znajdują się nieczynne wyrobiska pospółki (Gniewomierz, Nowa Wieś Legnicka), żwiru (Nowa Wieś Legnicka, Ogonowice, Taczałin), gliny (Legnickie Pole/Janiszów, Koisków) oraz obszar dawnej eksploatacji złota (Strachowice), a także obszary perspektywiczne złóż glin kaolinowych (Mikołajowice). Udokumentowane w granicach administracyjnych gminy Legnickie Pole złoża kopalin zlokalizowane są poza obszarami zabudowanymi i planowanymi do zabudowy, a złoża nieeksploatowane w terenach obecnie użytkowanych rolniczo w terenach, dla których nie ustanowiono żadnej innej prawnej ochrony. Na terenie gminy Legnickie Pole nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Zasoby energii odnawialnej

Przeprowadzone analizy wskazują na potencjalnie korzystne warunki pod względem zasobów **energetycznych wiatru**. Na terenie Gminy Legnickie Pole występują więc dogodne warunki do lokalizowania elektrowni wiatrowych. Udział wiatrów o prędkościach pow. 4 m/s wynosi tu ok. 44% wszystkich wykonanych obserwacji. W miejscowości Taczałin, Księginice i Mikołajowice funkcjonuje farma wiatrowa z 22 wieżami: *Park wiatrowy Taczałin* przyłączony do sieci w lipcu 2013 roku. **Energia słoneczna** powinna natomiast stanowić jedno z głównych alternatywnych źródeł energii. Szczególnie latem może być wykorzystywana do podgrzewania wody użytkowej, suszenia produktów rolnych, w tym np. biomasy wykorzystywanej do spalania. Preferowanym kierunkiem rozwoju energetyki słonecznej jest instalowanie indywidualnych kolektorów na domach mieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej należących do gminy Legnickie Pole. Możliwe jest także wykorzystywanie ogniw fotowoltaicznych do zasilania znaków ostrzegawczych ustawionych na drogach przebiegających przez gminę, co dodatkowo poprawi bezpieczeństwo osób poruszających się szlakami komunikacyjnymi. Gmina Legnickie Pole, ze względu na rolniczy charakter, dysponuje również potencjałem wykorzystania **energii z biomasy**, w związku z czym istnieje możliwość rozwoju źródeł ciepła bazujących na tym paliwie (słoma, siano, drewno odpadowe).

2.8. Klimat akustyczny

Spośród wszystkich rodzajów hałasu (komunikacyjny, komunalny i przemysłowy), największy i najbardziej powszechny problem stanowi hałas komunikacyjny. Stale wzrastająca liczba pojazdów samochodowych w tym ciężarowych, prędkość, a także zła jakość nawierzchni drogowych, powodują, że **hałas drogowy** staje się głównym czynnikiem degradującym środowisko. Na obszarze objętym opracowaniem głównym źródłem zanieczyszczenia klimatu akustycznego jest komunikacja samochodowa. Znaczące źródło hałasu stanowi autostrada A4, droga krajowa nr 3 i droga kolejowa relacji Legnica – Katowice. Przebiegają one w większości przez tereny niezabudowane i w zasięgu oddziaływania hałasu znajduje się tylko część istniejącej zabudowy mieszkaniowej. W 2015 roku średni dobowy ruch pojazdów silnikowych na autostradzie A4 na odcinku pomiarowym na terenie gminy Legnickie Pole¹⁹ wynosił 31 687 pojazdów silnikowych ogółem na godzinę: 43 motocykle/h, 18 717 samochodów osobowych, mikrobusek/h, 3 032 lekkie samochody ciężarowe (dostawcze)/h, 1 086 samochodów ciężarowych bez przyczepy/h, 8 633 samochody ciężarowe z przyczepą/h i 180 autobusów/h²⁰. Hałas od linii kolejowej relacji Legnica – Katowice, przecinającej zachodnią część gminy, ze względu na częstotliwość przejazdów jest mniej uciążliwy na terenie gminy niż hałas drogowy, podobnie jak hałas lotniczy. Ostatnie pomiary hałasu na terenie gminy Legnickie Pole, przeprowadzone zostały w 2013 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Punkt pomiarowy zlokalizowanym był w miejscowości Koskowice, na drodze dojazdowej do Legnicy od strony autostrady A4²¹. Średni poziom równoważny dźwięku odnotowany w tym punkcie odpowiadał 67 dB przy natężeniu ruchu 274 poj./h i 7% udziale pojazdów ciężkich. Oszacowana liczba mieszkańców narażona na ponadnormatywny hałas wynosiła 160. W porównaniu do 2008 roku odnotowano spadek liczby pojazdów ogółem na godzinę o 21%. Poprawie uległ również średni poziom równoważny dźwięku – spadek z 69,1 dB.

¹⁹ Odcinek pomiarowy Węzeł Legnica/DK 3/Węzeł Wądroże Wielkie/DP 2184D/ o długości 12,527 km.

²⁰ Generalny pomiar ruchu w 2015 roku, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.

²¹ Droga dwukierunkowa o nawierzchni asfaltowej w dostatecznym stanie technicznym.

TABELA 4. WYNIKI POMIARU HAŁASU NA TERENIE POWIATU LEGNICKIEGO – PUNKT POMIAROWY KOSKOWICE [2008, 2013].

Nazwa pomiaru	Natężenie ruchu poj./h ogółem		Natężenie ruchu poj./h ciężarowych		L _{Aeq} na granicy obszaru chronionego	
Rok	2008	2013	2008	2013	2008	2013
Wynik pomiaru	347	274	19	19	69,1	67,0

Źródło: Klimat akustyczny w wybranych punktach Województwa Dolnośląskiego w 2013 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Wrocław 2014.

Hałas na terenie gminy emitowany jest również przez źródła znajdujące się na terenie zakładów przemysłowych, wytwórczych i rzemieślniczych. Źródłami hałasu przemysłowego są maszyny i urządzenia przemysłowe, procesy technologiczne, a także różnego rodzaju instalacje oraz transport wewnątrzzakładowy. Można przypuszczać, iż poziom hałasu przemysłowego z reguły nie będzie przekraczał dopuszczalnych norm poza granicami działek, na których jest zlokalizowany (oddziaływanie punktowe). Ponadto źródła hałasu przemysłowego muszą posiadać decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu.

2.9. Środowisko przyrodnicze

Położenie gminy w europejskim, krajowym i regionalnym systemie przyrodniczym

Na terenie gminy Legnickie Pole nie zostały wyznaczone obszary objęte specjalną ochroną **Natura 2000** oraz elementy Krajowej Sieci Ekologicznej **ECONET-PL**. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody²² formami ochrony przyrody, występującymi na terenie gminy Legnickie Pole i tworzącymi **Krajowy System Obszarów Chronionych** są: rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Elementy tego systemu omówione zostały szerzej w kolejnym Rozdziale 2.10. Obszar gminy, poza Jeziorem Koskowickim, znajduje się również poza strefą zintegrowanej ochrony walorów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu oraz obszarów najwyższej ochrony wyznaczoną na poziomie regionalnym w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego – Perspektywa 2020²³. Obszar gminy w długookresowej wizji ochrony zasobów przyrodniczych i kulturowych województwa dolnośląskiego wskazany został jako strefa najlepszych gleb chronionych przed przeznaczeniem na cele inne niż użytkowanie rolnicze (poza obszarami skoncentrowanego osadnictwa). Sieć korytarzy ekologicznych o lokalnym znaczeniu na terenie gminy tworzą korytarze: leśne, leśno-polne i leśno-łąkowe oraz dolinne, w tym niezabudowana dolina rzeki Wierzbak.

Flora

Rolnicza przestrzeń produkcyjna stanowi obecnie niemal wyłączną formę zagospodarowania na obszarze gminy Legnickie Pole. Użytki rolne ogółem zajmują 89,7% powierzchni gminy (7 644 ha), w tym 79,2% stanowią grunty orne (6 754 ha). Grunty leśne i zadrzewione występują w formie drobnych rozrzuconych obszarów na powierzchni około 237 ha (2,8% powierzchni gminy). Wskaźnik lesistości na terenie gminy kształtuje się na bardzo niskim poziomie 2,2%, znacznie poniżej średniej dla powiatu legnickiego (15,4%) i województwa dolnośląskiego (29,6%).²⁴ Największe kompleksy leśne znajdują się na terenie Legnickiego Pola, Czarnkowa i Taczalina, a jedynie na terenie obrębu Biskupice nie występują grunty leśne. Na terenie gminy Legnickie Pole nie występują lasy ochronne.

Krajobraz gminy Legnickie Pole współtworzy wiele form zieleni. Na jej obszarze licznie występują **przydrożne i śródpolne aleje drzew**, które wpływają korzystnie na stan powietrza, gleby i wód gruntowych, przeciwdziałają erozji obszarów rolniczych, stanowią miejsce występowania wielu organizmów oraz pełnią funkcje estetyczne. Inwentaryzacja alei przeprowadzona na terenie gminy wskazuje na ponad 3 457 drzew przydrożnych z 27 gatunków^{25,26}. Największa różnorodność gatunków stwierdzona została przy drodze krajowej nr 3 i obejmuje

²² Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.

²³ Uchwała Nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r.

²⁴ Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych, najaktualniejsze dostępne dane zgodnie ze stanem na grudzień 2014 roku.

²⁵ Największy udział gatunkowy ma lipa drobnolistna 35% ogółu drzew (1 192 sztuki), następnie topole 26% (883 sztuki) oraz klon jawor 11%, jesion wyniósł 8%, klon zwyczajny 6%, drzewa owocowe 4% i robinie akacjowe 3%. Topole stanowią najwidoczniejszy składnik alei, jednak ze względu na ich krótkowieczność i kruche drewno są problemem dla zarządców dróg, w skutek czego są one sukcesywnie wycinane i zastępowane innymi gatunkami, np. lipą. Stan zdrowotny drzew przydrożnych na terenie gminy oceniony został jako dobry: 98,7% stanowią drzewa zdrowe, 0,7% o obniżonej żywotności, jedynie 0,6% to drzewa zamierające lub martwe (14 sztuk), wśród których większość to topole.

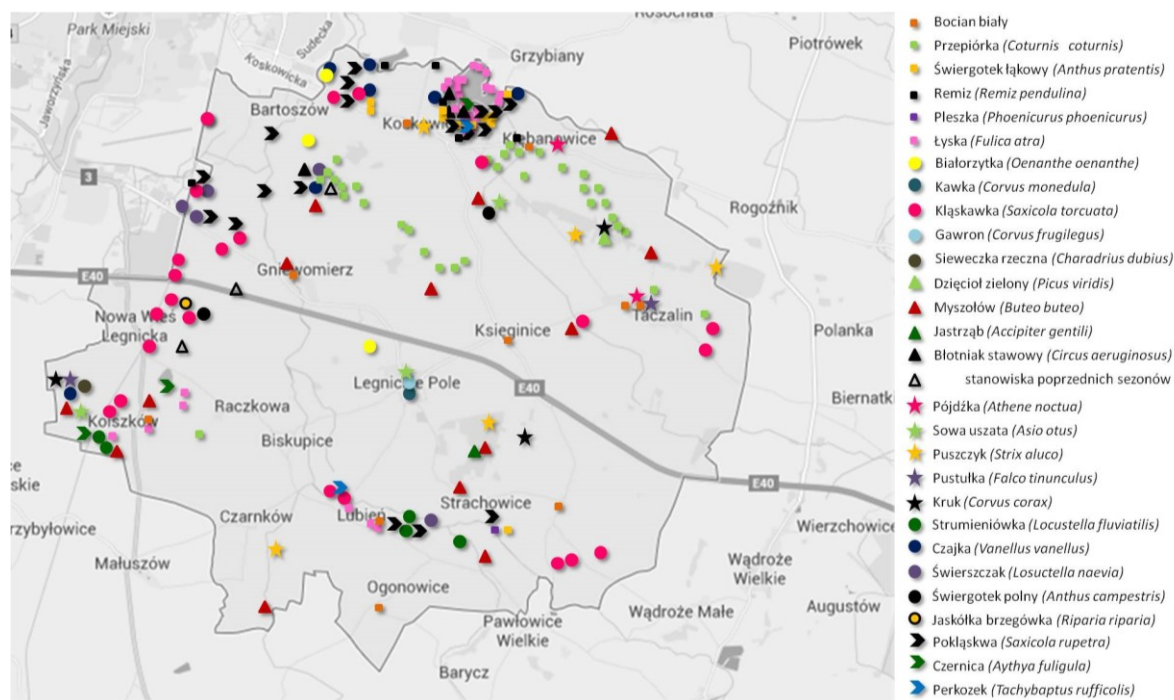
między innymi jarzęby szwedzkie i inwazyjne klony jednolistne. **Tereny zieleni nieurządzonej** na obszarze gminy obejmują zielen izolacyjną oddzielające tereny infrastruktury od terenów mieszkaniowych, a także użytków zielonych takich jak: łąki bagienne, turzycowiska i trzcinowiska, czyli tereny podmokłe. Dużą rolę odgrywają również **zespoły zieleni zabytkowej** – parki podworskie, aleje zabytkowe, zielen przykościelna i cmentarna.

Podczas inwentaryzacji przyrodniczej w 1998 roku na terenie gminy stwierdzono występowanie takich gatunków roślin jak: babka średnia (*Plantago media*), berberys zwyczajny (*Berberis vulgaris*), chaber driakiewnik (*Centaurea scabiosa*), chaber nadreński (*Centaurea rhenana*), driakiew żółta (*Scabiosa ochroleuca*), dziewięciśń pospolity (*Carlina vulgaris*), gajowiec żółty (*Lamium galeobdolon*), głóg dwuszykowy (*Crataegus laevigata*), gorysz siny (*Peucedanum cervaria*), jaskier kosmaty (*Ranunculus lanuginosus*), kokorycz pusta (*Corydalis cava*), krwiciąg lekarski (*Sanguisorba officinalis*), krzyżownica zwyczajna (*Polygala vulgaris*), janowiec barwierski (*Genista tinctoria*), łączeń baldaszkowy (*Butomus umbellatus*), niezapominajka skąpokwiatowa (*Myosotis sparsiflora*), okrężnica bagienna (*Hottonia palustris*), ostrożeń siwy (*Cirsium canum*), posłonek rozestany pospolity (posłonek kutnerowaty pospolity) (*Helianthemum nummularium*), przetacznik kłosowy (*Veronica spicata*), przetacznik ząbkowany (*Veronica austriaca*), tojeść bukietowa (*Lysimachia thysiflora*), przywrotnik pasterski (*Alchemilla monticola*), rdest wężownik (*Polygonum bistorta*), róża rdzawa (*Rosa rubiginosa*), smółka pospolita (*Lychnis viscaria*), s krzyp bagienny (*Equisetum fluviatile*), szparag lekarski (*Asparagus officinalis*), turzyc dwustronna (*Carex disticha*), turzyc filcowata (*Carex filiformis*), turzyc nibyciborowata (*Carex pseudocyperus*), turzyc zajęcza (*Carex ovata*), tymotka Boehmera (*Phleum phleoides*), wiązówka bulwkowa (*Filipendula vulgaris*), zanokcica muirowa (*Asplenium ruta-muraria*), zerwa kłosowa (*Phyteuma spicata*), żabiściek pływający (*Hydrocharis morsus-ranae*).

Fauna

Wśród gatunków **ssaków**, których obecność stwierdzono na terenie gminy wymienić należy jelenie, sarny, dziki, zajęce i króliki, gryzonie takie jak norniki, myszy, ryjówki i rżęskorki. Występują tu także liczne **ptaki** należące do pospolitych gatunków, takie jak: gawrony, skowronki, wrony i wróble oraz kuropatwy, przepiórki i bażanty. Drapieżniki reprezentowane są przez jastrzębie, mysołowy, puszczyki i sowy.

SCHEMAT 1. ORIENTACYJNA LOKALIZACJA STANOWISK PTAKÓW NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE [1998].

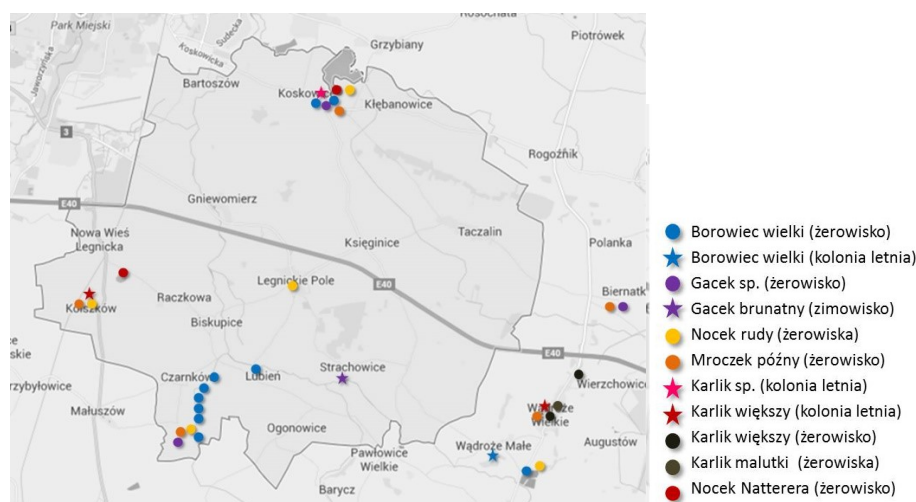

Źródło: opracowanie własne na podstawie Inwentaryzacji przyrodniczej gminy Legnickie Pole, 1997-1998.

²⁶ Zgodnie z Programem zachowania zadrzewień w gminie Legnickie Pole przygotowanym w ramach projektu "Drogi dla Natury – aleje przydrożne, jako korytarze ekologiczne dla pachnicy dębowej", którego celem jest odwrócenie trendu zanikania drzew liniowych, w latach 2010-2012 na terenie gminy Legnickie Pole nasadzonych zostało około 1 200 drzew. Drogi gminne i powiatowe obsadzone zostały lipami i dębami, natomiast drogi lokalne, w tym polne, drzewami owocowymi.

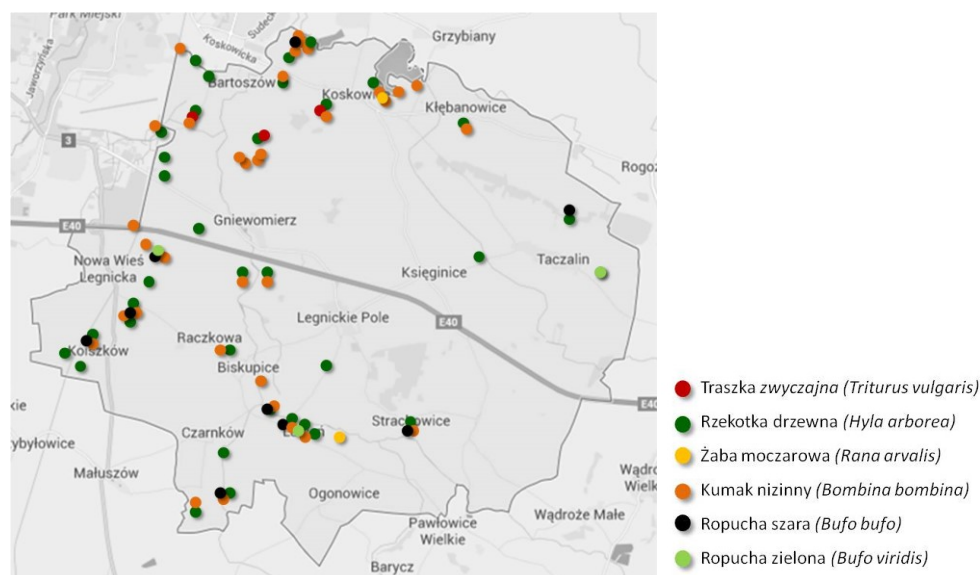
Z osadnictwem i krajobrazem rolniczym związane są ponadto takie gatunki ptaków, jak: błotniak łąkowy, gąsior, jarzębka, klaskawa, kruk, potrzuszc, pustułka, sierpówka, kukułka, pójdzka, dzięciołek, pliszka żółta i pliszka siwa. Na terenach osadniczych wsi znajdują się także stanowiska i gniazda ptaków, m.in. bociana białego, którego żerowiska obejmują pola i łąki na rozłogach wsi. Obecności ptaków wśród pól sprzyjają także wszelkie zadrzewienia, zakrzewienia i miedze, które wzbogacają strukturę przyrodniczą obszarów. W rejonie Jeziora Koskowickiego występują również takie gatunki **nietoperzy**, jak: borowiec wielki, gacek, karlik, a łąki rozciągające się po jego południowo-wschodniej stronie stanowią miejsce żerowania: mroczka późnego, nocka Natterera i nocka rudego. Stanowiska nietoperzy zidentyfikowano także w obrębach: Czarnków (borowiec wielki, mroczek późny, nocek rudy, gacek), Koisków (karlik większy, nocek rudy, nocek Natterera, mroczek późny) oraz w Legnickim Polu (nocek rudy).

SCHEMAT 2. ORIENTACYJNA LOKALIZACJA STANOWISK NIETOPERZY NA TERENIE GMIN LEGNICKIE POLE I WĄDROŻE WIELKIE [1998].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Inwentaryzacji przyrodniczej gminy Legnickie Pole i Wądroże Wielkie, 1997-1998.

SCHEMAT 3. ORIENTACYJNA LOKALIZACJA STANOWISK PŁAZÓW NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE [1998].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Inwentaryzacji przyrodniczej gminy Legnickie Pole, 1997-1998.

Na terenie gminy **płazy** reprezentują takie gatunki jak: traszka zwyczajna, rzekotka drzewna, żaba moczarowa, kumak nizinny, ropucha szara, ropucha zielona. W płynących wodach powierzchniowych spotykane są również takie gatunki **ryb** jak lipienie i pstrągi. W Jeziorze Koskowickim zidentyfikowano ok. 20 gatunków ryb: ukleja, amur, ciernik, karaś srebrzysty, karaś, jazgarz, słonecznica, sandacz, tołpyga biała, wzdreg, kiełb, lin, karp, płoć, krąp, leszcz, szczupak, okoń, sum oraz rozpiór. W Zbiorniku Słup występuje natomiast ok. 18 ich gatunków, między innymi takich jak: amur biały, boleń, karaś, karp, leszcz, lin, okoń, płoć, pstrąg, sandacz, szczupak, ukleja i inne.

2.10. Obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów ochrony przyrody

Na terenie gminy Legnickie Pole, godne z art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody²⁷, występują następujące **formy ochrony przyrody**: rezerwaty przyrody, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

▪ Rezerwaty przyrody

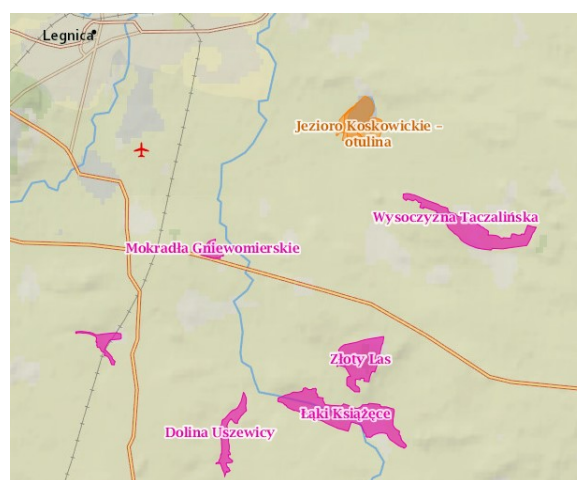
W północnej części gminy Legnickie Pole ustanowiony został obszar rezerwatu przyrody **Jezioro Koskowskie**²⁸. Utworzony 13 kwietnia 2004 roku rezerwat ornitologiczny zajmuje powierzchnię 63,79 ha i obejmuje obszar wód, pastwisk i trzcinowisk. Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych, krajobrazowych i turystycznych naturalnego zbiornika wodnego z bogatą lęgową populacją ptaków wodno-błotnych, chronionymi gatunkami ryb, dużym zbiorowiskiem szuwarowym i dobrze wykształconym zespołem narecznicy błotnej i oczeretu jeziornego. Dla zabezpieczenia wartości przyrodniczych rezerwatu utworzona została otulina o powierzchni 22,98 ha. Polodowcowe Jezioro Koskowskie ma powierzchnię 55 ha, maksymalną głębokość 2,8 m i jest największym i najcenniejszym obiektem z roślinnością szuwarową na Śląsku, zarazem jedynym trzcinowiskiem z pływającymi wyspami. Charakterystyczne jest tu ubóstwo zbiorowisk o liściach pływających – zupełny brak grzybieni i grążeli. Na obszarze Jeziora Koskowskiego występują populacje lęgowe ptactwa wodno-błotnego (ok. 30 gatunków), w tym objętych ochroną ścisłą. Stwierdzono tu występowanie gatunków takich jak: bąk, bączek, błotniak stawowy, czajka, czernica, łyska, kropiatka, mewa śmieszka, perkozek, perkoz dwuczuby, pokląskwa, świergotek łąkowy, remiz, rybitwa czarna, wąsatka, zausznik i zielonka. Jezioro jest również siedliskiem wielu gatunków ryb, charakterystycznych dla wód stojących. Rybostan jeziora składa się z 20 gatunków, w tym między innymi ukleja, amur, ciernik, karaś srebrzysty, karaś, jazgarz, słonecznica, sandacz, tołpyga biała, wzdręga, kiełb, lin, płoć karp, krąp, leszcz szczupak, okoń, sum, rozpiór.

▪ Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Celem zachowania cech charakterystycznych krajobrazu naturalnego, ukształtowanego przez siły natury, siedlisk roślin i zwierząt na terenie gminy Legnickie Pole uznano sześć zespołów przyrodniczo-krajobrazowych²⁹ o łącznej powierzchni 355,7 ha:

- **Złoty Las** – (pow. 90 ha) położony pomiędzy Legnickim Polem a Mikołajowicami, na północny – wschód od Legnickiego Pola,
- **Łąki Książęce** – (pow. 166,20 ha) obszary położone pomiędzy Lubieniem a Strachowicami na wschód od Lubienia,
- **Dolina Uszewicy** – (pow. 45,8 ha) lasy i łąki pocięte wąwozami położone na wschód od Czarnkowa,
- **Mokradła Gniewomierskie** – (pow. 16,3 ha) położone na zachód od Gniewomierza,
- **Wysoczyzna Taczalińska** – (pow. 13,8 ha) ciąg lasów i pastwisk położonych na północ od Taczalina,
- **Dębowa Dolina Koiskówki** – (pow. 23,6 ha) tereny zalesione, łąki i pastwiska, stawy rybne, położone we wsi Koisków.

SCHEMAT 4. REZERWATY PRZYRODY I ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE.

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

²⁷ Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.).

²⁸ Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 13 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Województwa Dolnośląskiego Nr 77 z 29 kwietnia 2004 r.).

²⁹ Uchwała nr XIII/66/2004 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 25 lutego 2004 r., Uchwała nr XII/61/07 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 11 grudnia 2007 r.

▪ Pomniki przyrody

Na terenie gminy Legnickie Pole 62 pojedyncze drzewa zostały uznane za pomniki przyrody³⁰, z których obecnie pozostały jedynie 54³¹. Podlegają one ochronie polegającej na ograniczeniach i zakazach.

▪ Gatunki chronione

Na terenie gminy występują stanowiska roślin i zwierząt rzadkich oraz objętych ochroną prawną. Spotykane są one głównie na terenach podmokłych w dolinach cieków naturalnych oraz zbiorników wodnych. Na podstawie inwentaryzacji przyrodniczej, przeprowadzonej w latach 1997-1998, na terenie gminy stwierdzone zostało występowanie gatunków **roślin** podlegających ochronie ścisłej oraz częściowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin³²:

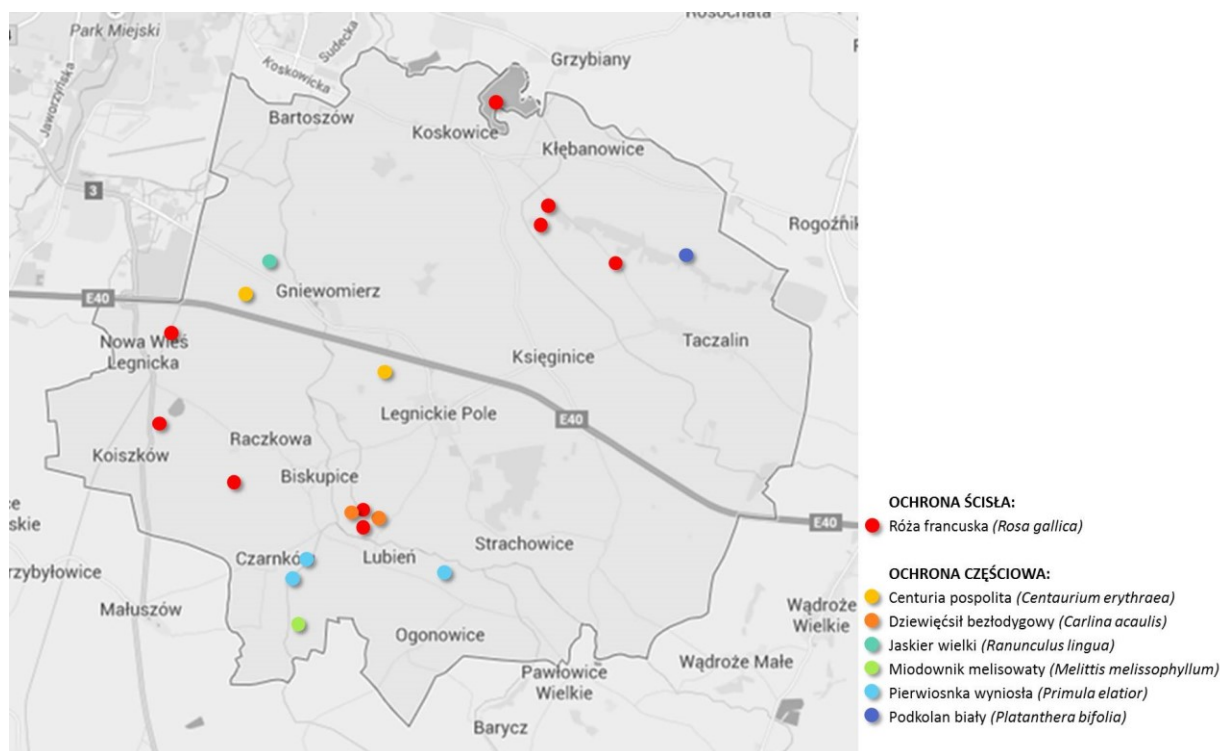
Gatunki roślin podlegające ochronie ścisłej:

- Róża francuska *Rosa gallica* – ścisłą ochroną objęte są dziko rosnące okazy, wg „Polskiej Czerwonej Księgi Roślin” gatunek narażony na wymarcie (kategoria zagrożenia VU), na „Czerwonej liście roślin i grzybów Polski” umieszczona w grupie gatunków narażonych na wyginięcie (kategoria zagrożenia VU), osiem stanowisk w gminie jest największym znanym ich skupiskiem w Polsce,

Gatunki pod częściową ochroną:

- Centuria pospolita (*Centaurium erythraea*),
- Dziewięsił bezłodygowy (*Carlina acaulis*),
- Jaskier wielki (*Ranunculus lingua*) – umieszczony na „Czerwonej liście roślin i grzybów Polski (2006)” w grupie roślin narażonych na wyginięcie (kategoria zagrożenia V),
- Miodownik melisowaty (*Melittis melissophyllum*),
- Pierwiosnka wyniosła (*Primula elatior*),
- Podkolan biały (*Platanthera bifolia*).

SCHEMAT 5. ORIENTACYJNA LOKALIZACJA ROŚLIN PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE [1998].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Inwentaryzacji przyrodniczej gminy Legnickie Pole, 1997-1998.

³⁰ Uchwała Nr VII/52/99 Rady Gminy Legnickie Pole z 28 kwietnia 1999 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody pojedyncze drzewa, Uchwała Nr XII/91/2000 r. Rady Gminy Legnickie Pole zmieniająca uchwałę rady gminy w sprawie uznania za pomniki przyrody pojedyncze drzewa.

³¹ Bartoszków – Topola czarna (1 sztuk), Czarnków – Lipa drobnolistna (2), Kłębanowice – Wierzba krucha (2), Koisków – Dąb szypułkowy (4), Topola czarna (7), Wiąz szypułkowy (3), Głóg jednoszyjkowy (2), Jesion wyniosły (1), Koskowice – Wierzba krucha (9), Legnickie Pole – Klon jawor (2), Klon zwyczajny (1), Jesion wyniosły – (1), Lipa drobnolistna (1), Nowa Wieś Legnicka – Dąb szypułkowy (2), Taczalin – Głóg jednoszyjkowy (8), Szakłak pospolity (1), Trzmielina pospolita (1), Wierzba krucha (2), Lipa drobnolistna (2), Sosna zwyczajna (2).

³² Dz.U. z 2014 r. Nr 0, poz. 1409.

Na terenie gminy stwierdzono również występowanie gatunków, które do 2014 roku podlegały ochronie ścisłej lub częściowej, m.in. takich jak jaskier wodny (*Ranunculus aquatilis*), dziko występująca konwalia majowa (*Convallaria majalis*), kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*), pierwiosnka lekarska (*Primula veris*) i śniedek zwisty/baldaszkowaty (*Ornithogalum umbellatum*) oraz pływacz zwyczajny (*Utricularia vulgaris*), który jest umieszczony na „Polskiej czerwonej liście” w kategorii NT (bliski zagrożenia)³³. Zinventaryzowano również rzadkie gatunki, m.in. takie jak: dąbrowka kosmata (*Ajuga genevensis*), kokorycz wątła (*Corydalis intermedia*), róża eliptyczna (*Rosa inodora* Fr.).

Na terenie gminy stwierdzono również występowanie gatunków **zwierząt** objętych ochroną ścisłą i częściową na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt³⁴:

▪ **Nietoperze:**

Gatunki nietoperzy podlegające ochronie ścisłej:

- Borowiec wielki (*Nyctalus noctula*)*
- Gacek brunatny (*Plecotus auritus*)*
- Karlik większy (*Pipistrellus nathusii*)*
- Karlik malutki (*Pipistrellus pipistrellus*)*

- Mroczek późny (*Eptesicus serotinus*)*
- Nocek rudy (*Myotis daubentonii*)*
- Nocek Natterera (*Myotis nattereri*)*
- Gacek sp.
- Karlik sp.

▪ **Ptaki:**

Gatunki ptaków podlegające ochronie ścisłej:

- Bąk (*Botaurus stellaris*)
- Bączek (*Ixobrychus minutus*)^{35*}
- Białorzytka (*Oenanthe oenanthe*)
- Błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*)*
- Bocian biały (*Ciconia ciconia*)*
- Czajka (*Vanellus vanellus*)*
- Dzieciot zielony (*Picus viridis*)*
- Gawron (*Corvus frugilegus*)
- Jaskółka brzegówka (*Riparia riparia*)
- Jastrząb (*Accipiter gentilis*)
- Kawka (*Corvus monedula*)
- Kłaskawka (*Saxicola torquata*)
- Myszolów (*Buteo buteo*)
- Perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*)³³
- Perkoz (*Tachybaptus rufico*)
- Pleszka (*Phoenicurus phoenicurus*)

- Pokląskwa (*Saxicola rubet*)
- Pójdźka (*Athene noctua*)*
- Przepiórka zwyczajna (*Coturnix coturnix*)
- Pustułka (*Falco tinnunculus*)*
- Puszczyk (*Strix aluco*)
- Remiz (*Remiz pendulinus*)
- Sieweczka rzeczna (*Charadrius dubius*)
- Sowa uszatka (*Asio otus*)
- Strumieniówka (*Locustella fluviatilis*)
- Świergotek łąkowy (*Anthus pratensis*)
- Świergotek polny (*Anthus campestris*)
- Świerszczak (*Locustella naevia*)
- Zausznik (*Podiceps nigricollis*)³³

Gatunki ptaków podlegające ochronie częściowej:

- Kruk (*Corvus corax*)

▪ **Płazy:**

Gatunki płazów podlegające ochronie ścisłej:

- Kumak nizinny (*Bombina orientalis*)*
- Ropucha zielona (*Pseudoeurycea viridis*)
- Rzekotka drzewna (*Hyla arborea*)*
- Żaba moczarowa (*Rana lessonae*)

Gatunki płazów podlegające ochronie częściowej:

- Ropucha szara (*Bufo bufo*)
- Traszka zwyczajna (*Lissotriton vulgaris*)

. * gatunki wymagające ochrony czynnej

2.11. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie wód

Decyzją Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2015 r. znak DGK-II.4731.123.2015.AK zatwierdzono dokumentację hydrogeologiczną z ustanowieniem obszarów ochrony Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych Zbiornik Słup Legnica, dawniej Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Zbiornik Słup Legnica nr 318. Obecnie obszar ochrony znajduje się poza terenom gminy Legnickie Pole. Zbiornik Słup (powierzchnia 4,9 km², pojemności 38,4 mln m³, długość linii brzegowej 19 km) położony na Nysie Szalonej posiada pierwszą klasę czystości. Wody zbiornika, ze względu na pełnioną funkcję rezeruaru wody pitnej dla Legnicy, wyłączone są z jakiegokolwiek wykorzystania rekreacyjnego, z wyjątkiem uprawiania wędkarstwa. Poza zabezpieczeniem systemu wodociągowego Legnicy, zbiornik zbudowano celem ochrony przeciwpowodziowej – regulacji przepływów Nysy Szalonej.

³³ Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych, Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk, Kraków, 2016.

³⁴ Dz.U. 2016 poz. 2183

³⁵ Dokumentacja przyrodnicza projektowanego ornitologicznego rezerwatu przyrody „Jezioro Koskowskie”, G. Bobrowicz, Legnica 1998 r.

2.12. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

Na obszarze opracowania, zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, sporządzonymi dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (WORP), przedstawiono dla doliny potoku Wierzbak obszary o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%),
  - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
  - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%),
- oraz obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku: zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego oraz zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwsztormowego (budowli ochronnych pasa technicznego – według ustawy Prawo wodne, obowiązującej przed 12 lipca 2014 r.).

Ponadto na mapach zagrożenia powodziowego przedstawiono: głębokość wody oraz prędkość wody i kierunki przepływu wody – dla miast wojewódzkich i miast na prawach powiatu oraz innych miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 000 osób. Uzupełnieniem map zagrożenia powodziowego są mapy ryzyka powodziowego, określające wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiające obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Są to obiekty, które pozwolą na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej, czyli grupy, dla których należy ograniczyć negatywne skutki powodzi zgodnie z celami Dyrektywy Powodziowej. Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego jako dokumenty planistyczne stanowią w praktyce nietechniczny środek ochrony przeciwpowodziowej mający na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych konsekwencji powodzi. Celem powstania tych dokumentów jest właściwe zarządzanie ryzykiem jakie może stwarzać powódź dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, gospodarki. Udostępnienie informacji o obszarach zagrożonych powodzią i poziomie tego zagrożenia, jak również wskazanie jakie ryzyko wiąże się z wystąpieniem powodzi na danym obszarze, z pewnością przyczyni się do podejmowania przez mieszkańców, jak również władze lokalne, świadomych decyzji odnośnie lokalizacji inwestycji. Każdy obywatel może sprawdzić, czy zamieszkuje obszar zagrożony powodzią, a jeśli tak, to jak bardzo jest zagrożony. Mapy stanowią podstawę dla racjonalnego planowania przestrzennego na obszarach zagrożonych powodzią, a tym samym dla ograniczania negatywnych skutków powodzi. Informacje zawarte na mapach będą również przydatne w reagowaniu i zarządzaniu kryzysowym w przypadku wystąpienia powodzi. Mapy mogą stanowić punkt wyjścia do prowadzenia dalszych analiz niezbędnych do realizacji działań różnych organów administracji, w tym zarządzania kryzysowego. Jednak głównym celem opracowania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego jest stworzenie podstaw do opracowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym – ostatniego etapu wdrażania Dyrektywy Powodziowej. Mapy te będą skutecznym narzędziem pozyskiwania danych, podstawą ustanawiania priorytetów i podejmowania dalszych decyzji o charakterze technicznym, finansowym i politycznym dotyczących zarządzania ryzykiem powodziowym.

2.13. Obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Na terenie gminy Legnickie Pole wyznaczone zostały następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

TABELA 5. STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE.

Strefa	Opis	Miejscowość
"A" ścisłej ochrony konserwatorskiej	obszary szczególnie wartościowe, o zachowanej historycznej strukturze przestrzennej, uznane za szczególnie ważne jako materialne świadectwo historyczne	Gniewomierz, Kłębanowice, Koskowice, Legnickie Pole, Lubień, Mikołajowice, Nowa Wieś Legnicka, Ogonowice, Raczkowa, Taczalin
"B" ochrony konserwatorskiej	obszary, na których elementy dawnego układu zachowały się w stosunkowo dobrym stanie	Bartoszków, Czarnków, Gniewomierz, Kłębanowice, Koisków, Koskowice, Księginice, Legnickie Pole, Lubień, Nowa Wieś Legnicka, Raczkowa, Taczalin
"K" ochrony krajobrazu kulturowego	obszary krajobrazu związanego integralnie z zespołem zabytkowym, znajdującym się w jego otoczeniu, lub obszary o charakterystycznym wyglądzie,	Biskupice, Czarnków, Lubień, Legnickie Pole, Ogonowice, Raczkowa

Strefa	Opis	Miejscowość
	uksztaltowane w wyniku działalności człowieka	
"E" ochrony ekspozycji układu zabytkowego	obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych o szczególnych wartościach krajobrazowych	Legnickie Pole, Mikołajowice
"W" ścisłej ochrony archeologicznej	Obszary wyłączone z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę	Czarnków, Koskowice, Legnickie Pole - Racimierz, Lubień, Strachowice
"OW" obserwacji archeologicznej dla obszarów o domniemanej zawartości relikwów archeologicznych		wszystkie obręby gminy

Źródło: Studium Środowiska Kulturowego Wrocław 2004 r. ROBIDZ

Znajdują się tu następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych:

TABELA 6. WYKAZ OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Rodzaj obiektu	Numer rejestru	Data wpisu
1	Autostrada A4	Zespół wiaduktów drogowych w ciągu autostrady A4 powstałych przed 1940 r.	Inżynieryjny		
2	Gniewomierz	Kościół filialny pw. Św. Antoniego	Kościół	A/1583/928	31.08.1961
3	Gniewomierz	Cmentarz przykościelny	Cmentarz	A/1584/876/L	16.02.1990
4	Kłębanowice	Kościół pw. Św. Jadwigi	Kościół	A/2024/703	31.07.1960
5	Kłębanowice	Cmentarz przykościelny	Cmentarz	A/2025/856/L	16.02.1990
6	Koskowice	Kościół parafialny pw. Św. Michała Archaniola	Kościół	A/2068/796/L	28.12.1987
7	Koskowice	Cmentarz przykościelny	Cmentarz	A/2069/857/L	16.02.1990
8	Legnickie Pole	Ośrodek historyczny miasta	Obszar	A/2647/512	01.12.1958
9	Legnickie Pole	Kościół p.w. Św. Trójcy, ob. Muzeum Bitwy Legnickiej	Kościół	A/2202/643	17.02.1960
10	Legnickie Pole	Cmentarz przy kościele Św. Trójcy ob. Muzeum Bitwy Legnickiej	Cmentarz	A/2203/839/L	16.02.1990
11	Legnickie Pole	Aleja lipowa	Aleja	A/3040/702/L	25.06.1986
12	Legnickie Pole	Cmentarz parafialny	Cmentarz	A/2204/838/L	16.02.1990
13	Legnickie Pole	Ewangelicki dom parafialny, ob. plebania	Plebania	A/776	23.05.2006
14	Legnickie Pole	Kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Św. i Św. Jadwigi w zespole klasztornym	Kościół	A/2201/58	29.03.1949
15	Legnickie Pole	Klasztor Benedyktynów	Klasztor	A/2201/58	29.03.1949
16	Legnickie Pole	Ogród klasztorny	Park	A/3039/478/L	17.07.1976
17	Legnickie Pole	Pawilon ogrodowy należący do urządzenia barokowego ogrodu klasztornego	Inny	532/A/1-10/05	18-05-2005
18	Legnickie Pole	Zespół koszar szkoły kadetów ob. Dom Pomocy Społecznej	zespół	532/A/1-10/05	18-05-2005
19	Legnickie Pole	Budynek koszarowy wraz z łącznikiem I	Koszary	532/A/1-10/05	18-05-2005
20	Legnickie Pole	Budynek koszarowy wraz z łącznikiem II	Koszary	532/A/1-10/05	18-05-2005
21	Legnickie Pole	Dom komendanta, ob. administracyjny	Koszary	532/A/1-10/05	18-05-2005
22	Legnickie Pole	Szkoła, ob. budynek mieszkalno-leczniczy	Koszary	532/A/1-10/05	18-05-2005
23	Legnickie Pole	Lazaret ob. budynek mieszkalno-leczniczy	Koszary	532/A/1-10/05	18-05-2005
24	Legnickie Pole	Budynek gospodarczy - filtrownia w zespole koszarowym	Budynek gospodarczy	532/A/1-10/05	18-05-2005
25	Legnickie Pole	Budynek mieszkalny	Budynek mieszkalny	532/A/1-10/05	18-05-2005
26	Legnickie Pole	Budynek gospodarczy w zespole koszarowym	Budynek gospodarczy	532/A/1-10/05	18-05-2005
27	Legnickie Pole	Budynek mieszkalny w zespole koszarowym, prywatny	Budynek mieszkalny	532/A/1-10/05	18-05-2005
28	Legnickie Pole	Budynek gospodarczy, ob. przedszkole	Publiczny	532/A/1-10/05	18-05-2005
29	Lubień	Pałac	Pałac	A/3041/707	31.07.1960
30	Mikołajowice	Kościół filialny pw. MB Częstochowskiej	Kościół	A/2228/835	27.12.1960
31	Nowa Wieś Legnicka	Kościół filialny pw. Św. Bartłomieja	Kościół	A/2246/933/L	05.09.1961
32	Nowa Wieś Legnicka	Cmentarz przykościelny	Cmentarz	A/2247/866/L	16.02.1990
33	Taczalin	Kościół filialny pw. Nawiedzenia NMP	Kościół	A/2490/593/L	14.04.1981
34	Taczalin	Cmentarz przykościelny	Cmentarz	A/2491/858/L	16.02.1990
35	Taczalin	Wiatrak – koźlak	Wiatrak	A/5243/489/L	29.12.1976

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu.

TABELA 7. WYKAZ OBSZARÓW ZABYTEKOWYCH I STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH³⁶ NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE.

Lp.	Miejscowość	Wykaz obszarów zabytkowych	Wykaz stanowisk archeologicznych
1.	Bartoszków		16
2.	Biskupice		19
3.	Czarnków		12
4.	Gniewomierz	historyczny układ ruralistyczny wsi	24
5.	Kłębanowice	historyczny układ ruralistyczny wsi	16
6.	Kojszków		14
7.	Koskowice	historyczny układ ruralistyczny wsi	33
8.	Księginice	historyczny układ ruralistyczny wsi	8
9.	Legnickie Pole	historyczny układ ruralistyczny wsi	16
10.	Legnickie Pole-Racimierz	folwark, ul. Książąt Śląskich 16	
11.	Lubień	historyczny układ ruralistyczny wsi	18
12.	Mikołajowice	historyczny układ ruralistyczny wsi	39
13.	Nowa Wieś Legnicka		15
14.	Ogonowice	historyczny układ ruralistyczny wsi	16
15.	Raczkowa		19
16.	Taczalin	historyczny układ ruralistyczny wsi	5

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu.

Na terenie gminy występują obiekty o walorach kulturowych, które zostały wpisane do wojewódzkiej (24 obiekty) i gminnej ewidencji zabytków (155). Obejmują one głównie zespoły folwarcznych zabudowań mieszkalno-gospodarczych oraz obiekty przemysłowe. Miejscowość Legnickie Pole należy do najcenniejszych pamiątek przeszłości kraju. Zgodnie z Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 kwietnia 2004 r. opactwo Benedyktynów w Legnickim Polu uznane zostało za Pomnik Historii. Większość obiektów zabytkowych oraz o znaczeniu kulturowym znajduje się w złym stanie technicznym i wymaga pilnych prac konserwatorskich.

Na obszarze gminy Legnickie Pole występują również 24 stanowiska wpisane do rejestru zabytków archeologicznych: Bartoszków (2), Biskupice (5), Czarnków (3), Gniewomierz (2), Koskowice (2), Legnickie Pole (2), Lubień (4), Mikołajowice (1), Ogonowice (3). Ponadto na terenie gminy rozpoznanych zostało 265 obiektów i 491 faktów archeologicznych. Występują tu pozostałości osad, cmentarzyska, znaleziska luźne, także stanowiska posiadające tzw. własną formę krajobrazową — grodziska, inne urządzenia obronne, kurhany.

W Gminnej Ewidencji Zabytków, opracowanej we 2013 r., strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto jedynie *Ośrodek historyczny miasta w Legnickim Polu*. Obszar ten obejmuje obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków oraz uznane za pomnik historii. Obszar ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków ustanowiony decyzją A/2647/512 z dnia 01.12.1958 r. Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków obejmuje: zespół klasztorny, zabudowaną po miejsku ul. Benedyktynów, ul. Św. Jadwigi przechodzącą w plac przed klasztorem, parcelę z plebanią (ul. Św. Jadwigi 1), ul. Klasztorną i Plac Ks. Henryka Brodatego (z wylotami ulic Klasztornej, Rycerskiej, Piastowskiej, Henryka Brodatego) oraz południową część osady wydzieloną ulicami K.D. Asam i Bajdara (dawnymi granicznymi drogami siedliska), przeciętą ulicami Piastowską i Rycerską oraz ul. Książąt Śląskich — starą drogę z Legnickiego Pola do Racimierza. Wsie: Gniewomierz, Koskowice, Kłębanowice, Księginice, Lubień, Mikołajowice, Ogonowice i Taczalin oraz przysiółek Racimierz objęto strefą ochrony konserwatorskiej. Obszary wyznaczone na podstawie Messtichblattów 1: 25 000 z 1936 roku w Gminnej Ewidencji Zabytków, opracowanej w 2013 roku nazwano *Historycznymi układami ruralistycznymi*. W Gminnej Ewidencji Zabytków, opracowanej w 2013 r., ustanowione zostały ponadto następujące obszary ochrony krajobrazu kulturowego: obszar ochrony krajobrazu kulturowego wsi Legnickie Pole — granica obszaru przebiega na wschód, południe i zachód od miejscowości, od północy zamknięta linią drogi krajowej - autostrady A4, od zachodu linią potoku Wierzbak oraz drogami polnymi od południa i wschodu, obszar ochrony krajobrazu kulturowego wsi Lubień — granica obszaru obejmuje otoczenie zespołu dworsko-folwarcznego, sąsiadujące od zachodu i północy z użytkowanym i rozbudowywanym kamieniołomem bazaltu.

³⁶ Wyznaczonych zgodnie z art.7 ustawy z dnia 18 marca 2010 o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. NR 75, poz. 474).

3. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH DOKUMENTU STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

3.1. Cele dokumentu studium

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*tj. Dz.U. 2017 poz. 1073*) wprowadza obowiązek sporządzania przez gminy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jako dokumentu określającego jej politykę przestrzenną. Obecnie Rada Gminy Legnickie Pole podjęła uchwałę Nr XXIII/135/2016 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 24 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole* przyjętego uchwałą Nr XIX/113/2016 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 26 kwietnia 2016 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowi dokument określający kształt polityki przestrzennej gminy na najbliższe 10-15 lat. Pełni on funkcję koordynacyjną w planowaniu rozwoju gminy określoną w *Strategii Rozwoju Gminy Legnickie Pole na lata 2014-2020*, przyjętej uchwałą Nr XL/243/2014 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 14 listopada 2014 r., oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, wieloletnich planach inwestycyjnych i innych opracowaniach specjalistycznych realizowanych dla potrzeb gminy. Nadrzędną rolą studium jest również kreowanie właściwej polityki w zakresie realizacji zadań publicznych. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole* formułując politykę przestrzenną gminy określa kształt ładu przestrzennego, identyfikując podstawowe elementy zagospodarowania przestrzennego oraz ich wzajemne relacje w skali gminy. Jako jego cel główny przyjęto: „*Harmonijny rozwój przestrzenny Gminy Legnickie Pole uwzględniający potencjał gospodarczy i zasoby społeczności lokalnej, walory historyczne i walory środowiska przyrodniczego. Zrównoważony rozwój wszystkich dziedzin życia lokalnej społeczności na miarę europejskich standardów*”. Jest to cel, który ma być realizowany w oparciu o rozwój funkcji gospodarczych i przedsiębiorczości, co przekłada się na większe możliwości rozwoju infrastruktury, wzrost dochodów oraz poziomu życia mieszkańców. Generalna koncepcja rozwoju gminy Legnickie Pole polega natomiast na kształtowaniu zwartej, wielofunkcyjnej, osiedleńczej zabudowy wiejskiej w 18 miejscowościach wraz z przysiółkami, poprawie stanu oraz sprawności funkcjonowania struktury przestrzennej i środowiska oraz podnoszeniu standardu życia społeczności lokalnej, co w efekcie zapewni przestrzenne warunki dla osiągnięcia założonych celów.

Zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (*Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233*), przedmiotowe studium składa się z następujących części:

- **części opisowej studium** pt. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole – część opisowa” zawierającej określenie uwarunkowań terenów objętych opracowaniem studium w części I i III i określenie kierunków rozwoju gminy wraz z uzasadnieniem przyjętych rozwiązań w części II, stanowiącej **załącznik nr 1** do uchwały Rady Gminy Legnickie Pole, zwanej dalej częścią opisową Studium;
- **rysunku studium** pt. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy” opracowanego dla terenu gminy Legnickie Pole w skali 1:10 000, stanowiącego **załącznik nr 2** do uchwały Rady Gminy Legnickie Pole,
- **rysunku studium** pt. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole – kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy” opracowanego dla terenu gminy Legnickie Pole w skali 1:10 000, stanowiącego **załącznik nr 3** do uchwały Rady Gminy Legnickie Pole,
- **uzasadnienia** zawierającego objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu studium.

3.2. Ustalenia dokumentu studium

Szczegółowa analiza uwarunkowań fizjograficznych, przyrodniczych, kulturowych i infrastrukturalnych na terenie gminy Legnickie Pole pozwoliła na wyznaczenie w dokumencie *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole*, przyjętym uchwałą Nr XIX/113/2016 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 26 kwietnia 2016 r., granic stref funkcjonalnych. W analizie tej został wzięty pod uwagę również obecny kształt sieci osadniczej, zachodzące w ostatnich latach procesy inwestycyjne oraz struktura własnościowa gruntów. W ww. dokumencie studium przyjęty został następujący podział na zróżnicowane strefy funkcjonalne: zurbanizowaną (antropogeniczną), rolniczą (antropogeniczną), ekologiczną (naturalną), kulturową (antropogeniczną) oraz infrastruktury (antropogeniczną):

- **strefa zurbanizowana** (antropogeniczna), obejmująca:
  - *strefę osadniczą* – w skład której wchodzi teren wielofunkcyjnej zabudowy dawnych historycznie ukształtowanych ośrodków wiejskich (zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, gospodarczej i powiązanych z nią usług), tereny usług kultu religijnego, tereny usług sportu i rekreacji, tereny nowych zespołów i osiedli zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, tereny zielni urządzonej, ogrody działkowe, tereny cmentarzy, stawy i oczka wodne zlokalizowane w terenach zabudowy,
  - *strefę działalności gospodarczej* – w skład której wchodzi teren zabudowy techniczno- produkcyjnej (obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny eksploatacji górniczej, tereny produkcyjno - usługowe, tereny obsługi komunikacji samochodowej), tereny Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, tereny lokalizacji urządzeń i obiektów odnawialnych źródeł energii OZE,
- **strefa rolnicza** (antropogeniczna), obejmująca:
  - *tereny tradycyjnej produkcji rolnej (m.in. kompleksy gleb chronionych kl. I-III),*
  - *zadrzewienia śródpolne,*
  - *cieki wodne, rowy melioracyjne i istniejące zbiorniki wodne,*
- **strefa ekologiczna** (naturalna), obejmująca:
  - *obszary otwarte o wysokiej wartości przyrodniczej stanowiące korytarze ekologiczne (lasy, zadrzewienia śródpolne, wody, użytki zielone),*
  - *tereny zieleni nieurządzonej,*
  - *wody śródlądowe (jeziora, zbiorniki wodne, ciek wodny),*
  - *obszary chronione na podstawie stawy o ochronie przyrody (rezerваты wraz z otuliną, zespoły przyrodniczo – krajobrazowe),*
- **strefa kulturowa** (antropogeniczna), obejmująca:
  - *tereny i obiekty chronione na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (objęte Gminną Ewidencją Zabytków): historyczne układy urbanistyczne, parki i cmentarze oraz ścisłe strefy ochrony konserwatorskiej, strefy ochrony konserwatorskiej, strefy ochrony krajobrazu kulturowego, strefy obserwacji archeologicznej,*
- **strefa infrastruktury** (antropogeniczna), obejmująca:
  - *sieciowy układ drogowy (drogi publiczne, drogi wewnętrzne, drogi transportu rolniczego),*
  - *linię kolejową,*
  - *tereny i obiekty infrastruktury technicznej (napowietrzne linie elektroenergetyczne, GPO i GPZ, gazociągi i stacje redukcyjno – pomiarowe gazu, kanalizacja sanitarna, wodociągi, przepompownie, oczyszczalnie ścieków, punkty selektywnej zbiórki odpadów),*
  - *tereny lokalizacji urządzeń i obiektów odnawialnych źródeł energii OZE.*

W układzie przestrzennym gminy Legnickie Pole strefa zurbanizowana i strefa ekologiczna wyraźnie się oddzielają. Pozostałe strefy antropogeniczne są strefami wielofunkcyjnymi i mogą się wzajemnie przenikać i uzupełniać. Strefa ekologiczna oraz rolnicza objęte zostały całkowitym zakazem zabudowy kubaturowej. W obrębie strefy zurbanizowanej wyodrębnione zostały tereny: zainwestowane, na których przewiduje się zachowanie przeznaczenia wiodącego i uzupełnianie zabudowy istniejącej, nie zainwestowane, które obejmują obszary wskazane do zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz potencjalne tereny rozwoju, przeznaczone do zabudowy i zainwestowania, na których przewiduje się nową zabudowę i nowe zainwestowanie.

Za priorytetowy kierunek rozwoju przestrzennego gminy Legnickie Pole uznano funkcję produkcyjno-usługową oraz aktywności gospodarczej, obejmujących m.in. Podstrefę Legnickie Pole Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, zlokalizowaną w zachodniej części gminy oraz w obszarach położonych przy głównych trasach komunikacyjnych w obrębach wsi **Bartoszków, Gniewomierz, Nowa Wieś Legnicka** oraz w obszarach eksploatacji złóż surowców naturalnych w obrębach **Taczalin, Mikołajowice i Lubień**. Obszary te tworzą zachodnie i północne pasmo rozwojowe gminy Legnickie Pole. Na obszarach osiedleńczych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Legnicy wsi: **Bartoszków, Gniewomierz, Nowa Wieś Legnicka, Koskowice i Legnickie Pole** za priorytetowy kierunek uznana została funkcja mieszkaniowa, usługowa (w tym: administracyjna, oświatowa, kulturalna), rekreacyjna i produkcyjno-usługowa. Przekształcenia w obrębie tych terenów mają na celu stworzenie wysokiej,

jakości przestrzeni, gdzie harmonijnie współistnieje ze sobą zabudowa jednorodzinna i zagrodowa oraz usługi obsługujące te tereny. Na obszarach wiejskich wsi **Kłębanowice, Księginice, Taczalin, Mikołajowice, Ogonowice, Biskupice, Czarnków i Raczkowa**, jako podstawowa wskazana została funkcja rolnicza, uzupełniana przez funkcję zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, rekreacyjno-wypoczynkowej oraz w mniejszym stopniu usługową. We wsiach położonych wzdłuż drogi krajowej nr 3 **Nowej Wsi Legnickiej i Koiskowie** studium ustala rozwój usług motoryzacyjnych, kamieniarskich i innych, dla których dostęp do drogi tranzytowej stanowi podstawowy aspekt. W pozostałych jednostkach osadniczych przewiduje się rozwój funkcji niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tych terenów. Studium wyznacza również tereny lokalizacji urządzeń i obiektów odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych (obręby: **Księginice, Mikołajowice, Nowa Wieś Legnicka i Taczalin**) oraz farm fotowoltaicznych (obręb **Księginice**). W ustaleniach studium wyznaczone zostały także strefy ograniczenia w użytkowaniu terenów, w tym strefy oddziaływania: infrastruktury technicznej (wzdłuż napowietrznych linii energetycznych WN i SN, gazociągów wysokiego i podwyższonego średniego ciśnienia, elektrowni wiatrowych) oraz komunikacji (uciążliwości autostrady A4 oraz powierzchnie ograniczające wysokość zabudowy w otoczeniu lotniska "Legnica"). Wskazane zostały również obszary zagrożenia powodzią (szczególnego zagrożenia, zalewu Q1% wymagające ochrony oraz potencjalnego zagrożenia powodzią).

Uwzględniając zróżnicowane zasady polityki zagospodarowania i rozwoju w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole przyjętym uchwałą Nr XIX/113/2016 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 26 kwietnia 2016 r. wydzielone i oznaczone zostały następujące kategorie terenów:

M – tereny o wiodącej funkcji mieszkaniowej:

- **M-RM** – tereny zabudowy zagrodowej (mieszkaniowej i gospodarczej), tereny zabudowy zagrodowej i zabudowy jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej wraz z funkcją usługową, w tym istniejące tereny oznaczone **M-RM1** i tereny planowane **M-RM2**;
- **M-MN** – tereny zabudowy jednorodzinnej, tereny zabudowy jednorodzinnej wraz z funkcją usługową, w tym istniejące tereny oznaczone **M-MN1** i tereny planowane **M-MN2**;
- **M-MW** – tereny zabudowy wielorodzinnej, tereny zabudowy wielorodzinnej wraz funkcją usługową;

G – tereny o wiodącej funkcji gospodarczej:

- **G-PSU** – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, w tym w obrębie Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej **G-PSU1** oraz pozostałe **G-PSU2**;
- **G-PU** – tereny produkcyjno-usługowe;
- **G-KS** – tereny obsługi komunikacji samochodowej;
- **G-RU** – tereny obsługi produkcji rolnej;
- **G-PG** – tereny eksploatacji złóż, w tym istniejące tereny oznaczone **G-PG1** i planowane tereny eksploatacji złóż **G-PG2**;
- **G-OZE** – tereny lokalizacji urządzeń i obiektów odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych **G-OZE-1** i farm fotowoltaicznych **G-OZE-2**;

U – tereny o wiodącej funkcji usługowej:

- **U-UP** – tereny usług publicznych;
- **U-UK** – tereny usług kultu religijnego;
- **U-US** – tereny usługi sportu i rekreacji;
- **U-UC** – tereny usług komercyjnych;

R – tereny o wiodącej funkcji rolnej;

Z – tereny zieleni:

- **Z-ZL1** – tereny leśne;
- **Z-ZL2** – tereny przeznaczone do zalesienia;
- **Z-ZP1** – tereny zieleni urządzonej (parki i zieleńce, skwery publiczne);
- **Z-ZP2** – tereny zieleni nieurządzonej (użytki zielone, zieleń izolacyjna);
- **Z-ZC** – tereny cmentarzy;
- **Z-ZD** – tereny ogrodów działkowych;
- **Z-WS** – tereny wód śródlądowych;

K – tereny komunikacji:

- **K-DA** – autostrad;
- **K-DGP** – dróg głównych ruchu przyspieszonego;
- **K-DG** – dróg głównych;
- **K-DZ** – dróg zbiorczych;
- **K-DL** – dróg lokalnych;
- **K-K** – kolei;

I-K – tereny infrastruktury technicznej.

Analizowany projekt zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole* uwzględnia rozwiązania przyjęte w dotychczas obowiązującym studium (kontynuacja kierunków rozwoju) oraz, po rozpatrzeniu aktualnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych i przyrodniczych, wprowadza zmiany wynikające z wniosków złożonych po uchwaleniu obowiązującego dokumentu studium, m.in. wniosku grupy radnych Gminy Legnickie Pole z dnia 22 czerwca 2016 r. dotyczącego zmiany obowiązującego dokumentu planistycznego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole” w obrębie Nowej Wsi Legnickiej. Ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów w gminie Legnickie Pole, przyjętego uchwałą Rady Gminy Legnickie Pole Nr XXII/114/2005 z dnia

27 kwietnia 2005 r. nie przystają do obecnych ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole” uchwalonego w dniu 26 kwietnia 2016 r. przez Radę Gminy Legnickie Pole. W studium wyznaczono bowiem nowe tereny aktywizacji gospodarczej oznaczone symbolem G-PSU2 oraz G-RU. W dniu 3 czerwca 2016 r. Wójt Gminy Legnickie Pole decyzją RL.6220.8.2014 odmówił ustalenia środowiskowych uwarunkowań zgody przedsięwzięcia polegającego na budowie „Zakładu wytwarzającego energię oraz inne produkty z odpadów przetwarzanych plazmowo” dla działek o nr ewidencyjnym 304/2, 303/2, 305/1, 305/2, 305/3, 306/1, 306/2, 407/1, 407/2, 407/3, 407/4, 407/5, 322, 323, 324, 308, 309, 310/4, 310/5, 302/2, 317, 318, 321, 325/1, 325/2, 329, 328, 327, 326, 315, 314, 313, 312, 310/2, 311, 319, 310/6, 316/1, 307/4 i 320 położonych w obrębie Nowej Wsi Legnickiej w gminie Legnickie Pole. Wójt gminy Legnickie Pole przeanalizował i uwzględnił również wnioski osób fizycznych mieszkańców gminy Legnickie Pole oraz właścicieli nieruchomości w gminie Legnickie Pole, złożone o zmianę zapisów obowiązującego Studium.

Uwzględnienie wniosków pociągnęło za sobą zmianę funkcji wybranych terenów na obszarze gminy. Działania przestrzenne koncentrują się w głównej mierze na uzupełnieniu istniejących struktur osadniczych i rozwoju zabudowy na nowych terenach w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących terenów zabudowanych jednostek osadniczych. Zmiany w strukturze funkcjonalnej terenów w granicach ustalonych jednostek osiedleńczych o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej na terenach wiejskich mają na celu wspomaganie rozwoju zwanego charakteru zabudowy, poprzez dogęszczenie terenów już zainwestowanych wzdłuż istniejących dróg gminnych i powiatowych. Przedmiotowa zmiana studium zakłada rozwój i uzupełnienie następujących głównych kierunków przeznaczeniu terenów:

- **zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (M-MN2)** w obrębach wsi: Bartoszków, Biskupice, Czarnków, Gniewomierz, Kłębanowice, Legnickie Pole, Mikołajowice, Nowa Wieś Legnicka, Ogonowice, Strachowice,
- **zabudowy rolniczej (M-RM2)** po zachodniej stronie terenów zabudowanych wsi Kłębanowice,
- **usług związanych z produkcją rolną (G-RU)** we wschodniej części wsi Nowa Wieś Legnicka,
- **usług sportu (U-US)** w obrębie wsi Gniewomierz, Kłębanowice, przy drodze powiatowej w sąsiedztwie terenów lasów, oraz Mikołajowice poza terenem zurbanizowanym,
- **przemysłu, składów i usług (G-PSU2)** we wschodniej części wsi Gniewomierz oraz we wschodniej części wsi Nowa Wieś Legnicka, sąsiedztwie autostrady A4 i drogi krajowej nr 3, na terenie wyeksploatowanych wyrobisk, dawnego wysypiska i terenów rolnych, na terenach wskazanych pod rozwój aktywności gospodarczej G-PSU zniesiona została możliwość lokalizacji obiektów gospodarki odpadami (G-PO),
- **elektrowni fotowoltaicznych (G-OZE2)** po wschodniej stronie terenów zabudowanych w obrębie wsi Taczałin,
- **rolnych (R)** we wsi Raczkowa.

Ponadto we wsi Nowa Wieś Legnicka funkcja istniejących zabudowanych terenów zagrodowych i mieszkalnictwa jednorodzinnego została na zmieniona na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (M-MN1).

TABELA 8. WYKAZ ZMIAN PRZEZNACZENIA TERENÓW WPROWADZONYCH PRZEDMIOTOWĄ ZMIANĄ DOKUMENTU STUDIUM

LP.	LOKALIZACJA	OPIS
1.	w Legnickim Polu dz. nr 193, 194, 195 oraz 165/1	- w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to częściowo teren oznaczony M-MN2 . Teren zostanie poszerzony aż do strefy oddziaływania linii napowietrznej WN 400kV. Linia ta ma zostać przełożona. W zmianie studium teren oznaczony M-MN2 , - w obowiązującym mpzp. teren oznaczony jako R. Działki obejmują grunty chronionych klas bonitacyjnych RII, RIII. Przez działki przebiega napowietrzna linia wysokiego napięcia 400kV do przełożenia. W zmianie studium teren oznaczony M-MN2 ,
2.	w Bartoszkowie dz. nr 63/2, 64/2, 64/2 oraz 177/4	- w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. dz. 63/2, 64/2, 65/2 to teren oznaczony M-RM1 i M-RM2. Działki 63/2, 64/2, 65/2 położone są w części w strefie gazociągu DN260 1,6 MPa. Do wykorzystania możliwa jest jedynie jej część ustalona w obowiązującym studium. W zmianie studium teren został oznaczony M-MN2, dla zabudowanej działki nr 177/4 wyznaczono nową funkcję U-UP,
3.	w Czarnkowie dz. nr 52	- w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony M-RM1. W zmianie studium zmieniony na M-MN2 .
4.	w Gniewomierzu dz.nr 355/26, 355/27, 355, 28, 355/29,	- w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony M-MW. Działki należą obecnie do ANR są niezabudowane i porośnięte niską roślinnością – zostały przeznaczone pod funkcję gminnych usług sportu U-US,

LP.	LOKALIZACJA	OPIS
	355/30 dz. nr 54/1 dz. nr 66/1 została podzielona na – dz. nr 66/4 do 66/13	<ul style="list-style-type: none"> - w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony R. Działka zostanie przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową M-MN2 oraz częściowo pod funkcję gminnych usług sportu U-US, - w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony M-MN2. W planie z 2009 r. jest to teren oznaczony 8 MN i podzielony został na działki budowane pod zabudowę jednorodzinną. W zmianie studium działki przeznaczone pod zabudowę przemysłowo – usługową PSU,
5.	w Kłębanowicach dz. nr 310/5, 310/7, 310/8 dz. nr 310/6 dz. nr 48/2 dz. nr 166/2	<ul style="list-style-type: none"> - w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony M-RM1. Działki znajdują się w centralnej części wsi Kłębanowice. W zmianie studium funkcja terenu zmieniona na M-MN2, - w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony M-RM1. Działki znajdują się w centralnej części wsi Kłębanowice. W zmianie studium funkcja terenu zmieniona na M-MN2, - w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony M-MN2. Działka znajduje się w sąsiedztwie zabudowy zagrodowej. Cała działka znajduje się przy drodze powiatowej. W zmianie studium funkcja terenu zmieniona na M-RM2. - w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony R tereny rolne. Działka znajduje się w sąsiedztwie terenów lasów. Cała działka znajduje się przy drodze powiatowej. W zmianie studium funkcja terenu zmieniona na U-US,
6.	w Mikołajowicach dz. nr 88 dz. nr 139/2	<ul style="list-style-type: none"> - w studium oraz w planie jest to teren rolny. Dopuszczenie funkcji mieszkaniowej wymaga zmiany studium. Działka w sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej M-MN2. W zmianie studium funkcja terenu zmieniona na M-MN2, - w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony Z-ZL2 tereny leśne. Działka znajduje się w sąsiedztwie terenów lasów jest dawnym zalesionym zrekultywowanym użytkiem pokopalnianym. Cała działka ma dostęp z drogi powiatowej. W zmianie studium funkcja terenu zmieniona na U-US,
7.	w Nowej Wsi Legnickiej dz. nr 304/2, 303/2, 305/1, 305/2, 305/3, 306/1, 306/2, 307/3 dr., 407/1, 407/2, 407/3, 407/4, 407/5, 322, 323, 324, 308, 309, 310/4, 310/5, 302/2 cz. , 317, 318, 321, 325/1, 325/2, 329, 328, 327, 326, 315, 314, 313, 312, 310/2, 311, 319, 310/6, 316/1, 307/4 i 320 dz. nr 162/2 dz. nr 336, 371, 372, 372, 330/1, 330/2, 330/3, 347, 348, 349, 350, 351 dz. nr 167/25	<ul style="list-style-type: none"> - w obowiązującym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Legnickie Pole” uchwalonym uchwałą Nr XIX/113/2016 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 26 kwietnia 2016r. wyznaczono tereny o wiodącej funkcji gospodarczej G, w tym oznaczone symbolem G – PO tereny obiektów produkcyjnych i gospodarki odpadami i G-OZE1 – tereny lokalizacji urządzeń i obiektów OZE – elektrowni wiatrowych oraz strefy oddziaływania turbin wiatrowych i strefy oddziaływania farm fotowoltaicznych. Zmiana funkcji dotyczy zniesienia możliwości lokalizacji obiektów gospodarki odpadami. W zmianie studium funkcja terenu zmieniona na G-PSU, - w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony M-MN1. Teren zostanie powiększony do istniejącej granicy działki obecnie teren rolny R. W zmianie studium funkcja terenu została zmieniona na M-MN2, - w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony R. Działki w sąsiedztwie terenów przeznaczonych pod tereny obiektów produkcji, składów i magazynów G-PSU2. W zmianie studium funkcja terenu zmieniona na G-PSU, - działka znajduje się w terenie zabudowanych terenów zagrodowych i mieszkalnictwa jednorodzinnego. W zmianie studium funkcja terenu zmieniona na M-MN1,
8.	w Ogonowicach dz. nr 214, 280	<ul style="list-style-type: none"> - w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony M-RM2. W zmianie studium teren oznaczony M-MN2,
9.	w Raczkowej dz. nr 308/20, 308/21, 308/22, 308/23, 308/24	<ul style="list-style-type: none"> - w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony M-RM2. W zmianie studium teren zostanie oznaczony R,
10.	w Taczalinie dz. nr 89/10	<ul style="list-style-type: none"> - w obowiązującym studium gminy uchwalonym w kwietniu 2016 r. jest to teren oznaczony R – tereny rolne. Działka znajduje się w sąsiedztwie terenów kopalni Taczalin u zbiegu dróg powiatowej i gminnej. W zmianie studium teren zostanie oznaczony G-OZE2.

3.3. Powiązania dokumentu studium z innymi dokumentami

Dokument zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole* powiązany jest bezpośrednio lub pośrednio lub z następującymi dokumentami:

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 – *Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.*;
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 – *Uchwała nr XXXII/932/13 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 lutego 2013 r.*;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego Perspektywa 2020 – *Uchwała Nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r.*;
- Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa dolnośląskiego – *Uchwała Nr XXXV/583/2001 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 maja 2001 r.*;
- Program zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego – *Uchwała Nr XLIV/842/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 kwietnia 2002 r.*;
- Program ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego – *Uchwała Nr XLVI/1544/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 lutego 2014 r.*;
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022 – *Uchwała Nr XXIX/934/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 22 grudnia 2016 r.*;
- Aktualizacja studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim – *Uchwała nr 2082/IV/2012 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 3 kwietnia 2012 r.*;
- Strategia Rozwoju Powiatu Legnickiego na lata 2002-2017 – *kwiecień 2002 r.*;
- Dolnośląska Polityka Rowerowa – *Uchwała Nr 3847/V/17 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 31 maja 2017 r.*;
- Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Legnickiego – *Legnica, czerwiec 2010 r.*;
- Program opieki nad zabytkami powiatu legnickiego na lata 2017-2020 – *Uchwała Nr XXII/129/2017 Rady Powiatu Legnickiego z dnia 9 lutego 2017 r.*;
- Studium ochrony przed powodzią zlewni Kaczawy – *Hydroprojekt, Poznań, 2007 r., RZGW we Wrocławiu*;
- Program ochrony środowiska dla Gminy Legnickie Pole na lata 2013-2016 z perspektywą roku 2020 – *Uchwała Nr XXXIII/191/2014 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 13 lutego 2014 r.*;
- Plan urzędzeniowo rolny gminy Legnickie Pole – Wrocław, 2010 r.
- Plan gospodarki odpadami dla Gminy Legnickie Pole – *proGEO sp. z o.o. przy współpracy Fundacja Ekologiczna „ZIELONA AKCJA”, Legnica, kwiecień 2005 r.*;
- Program zachowania zadrzewień w gminie Legnickie Pole – *Legnica, 2012/2013*;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole – *Legnica, 2014 r.*;
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Legnickie Pole – *wg stanu na czerwiec 2017 r.*;
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Legnickie Pole na lata 2015-2032
- Program opieki na zabytkami Gmina Legnickie Pole – *Załącznik do Uchwały Nr X/52/07 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 30 października 2007 r.*;
- Studium Środowiska Kulturowego Gminy Legnickie Pole – *Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu Wrocław 2004 r.*

Szczegółowa analiza spójności ustaleń studium z polityką ochrony środowiska ustanowioną na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym znajduje się w kolejnym Rozdziale 3.4. niniejszego opracowania.

3.4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

W niniejszym rozdziale przeprowadzona została analiza spójności ustaleń dokumentu zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole* z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnymi z punktu widzenia tworzonego dokumentu oraz sposobów w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas jego opracowywania.

Polityka ochrony środowiska na poziomie międzynarodowym

Idea zrównoważonego rozwoju, na której opiera się analizowany dokument, uwzględnia trzy procesy pozostające ze sobą w równowadze: ochrona środowiska i racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi, wzrost gospodarczy i sprawiedliwy podział korzyści z niego wynikających oraz rozwój społeczny. Poszczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, również oparte zostały na bazie zasady zrównoważonego rozwoju. Zostały one zapisane w tzw. Protokołach do Konwencji Narodów Zjednoczonych, do których przystąpiła również

Polska. Przedmiotowa Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole oraz procedura Strategicznej Oceny Oddziaływania na środowisko stanowi wyraz uwzględnienia ustaleń dokumentu *Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących ochrony środowiska (Aarhus 1998 r.)*. Cele dokumentów *Konwencji w sprawie zmian klimatu (Kioto 1997 r.)* i *Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Nowy Jork 1992 r.)* zostały uwzględnione poprzez zalecenia propagowania w gminie odnawialnych źródeł energii oraz poprawy efektywności wykorzystywanych urządzeń grzewczych. Wyrazem uwzględnienia celów dokumentu *Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Espoo 1991 r.)* stanowi Rozdział 11. niniejszej prognozy, gdzie omówione zostały zagadnienia ewentualnego transgranicznego oddziaływania studium. Cele dokumentu *Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości (Genewa 1979 r.)* zostały uwzględnione w studium poprzez zamieszczenie zaleceń stosowania niskoemisyjnych urządzeń grzewczych. Zachodzi również brak podstaw, aby sądzić, że ustalenia studium w jakichkolwiek sposób naruszają ustalenia *Konwencji o zakazie używania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach militarnych lub jakichkolwiek innych celach wrogich (Genewa 1977 r.)*. W nawiązaniu do celów i ustaleń *Konwencji Bolońskiej* oraz *Porozumienia o ochronie nietoperzy w Europie EUROBATS* można stwierdzić, że ustalenia studium nie stwarzają zagrożeń dla wypełnienia jej postanowień, gdyż zachowana jest drożność korytarzy ekologicznych przebiegających przez obszar gminy. Ustalenia studium nie ingerują również w obszary mogące stanowić naturalne siedliska nietoperzy. Cele *Konwencji o różnorodności biologicznej* realizowane są w ustaleniach dokumentu studium m. in. przez zachowanie: drożności korytarzy ekologicznych i eliminowanie barier utrudniających migrację fauny i flory, leśnego użytkowania obszarów leśnych oraz ochronę zasobów leśnych, możliwie maksymalnej powierzchni biologicznie czynnej przy realizacji inwestycji i kontynuacja dotychczasowego sposobu użytkowania terenów niezajętych pod inwestycje. Ponadto zasady zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, określone w tej konwencji, znalazły swe odbicie zarówno w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak i w Polityce Ekologicznej Państwa, politykach i strategiach sektorowych oraz w licznych ustawach, w tym między innymi: ustawie o ochronie przyrody, ustawie o lasach, ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawie prawo wodne i ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W związku z powyższym, a także w świetle faktu, że ustalenia przedmiotowej zmiany studium powinny być zgodne z obowiązującymi przepisami, można stwierdzić, że ustalenia w nim zawarte nie stanowią przeszkody w wypełnianiu celów i postanowień tej konwencji.

Polityka ochrony środowiska na poziomie wspólnotowym

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym, zostały zapisane w uchwałach, dyrektywach i rozporządzeniach Rady Unii Europejskiej. Przedmiotowa Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole uwzględnia cele dokumentu *Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* poprzez zawarcie oceny wpływu na środowisko zmiany studium, który został uznany za plan, mogący powodować potencjalnie znaczący wpływ na środowisko. Dokument zmiany studium uwzględniają cele dokumentu *Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej* poprzez zawarcie ustaleń, co do sposobów ochrony wód powierzchniowych i wód podziemnych. Zmiana studium uwzględnia również cele dokumentu *Dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów* poprzez ustalenia rozwiązujące problem gospodarowania odpadami w gminie. Cele dokumentu *Dyrektywy 96/61/EC z 24 września 1996 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń* zostały wypełnione, ponieważ na terenie gminy Legnickie Pole nie przewiduje się działalności wymienionych w Załączniku I do tego dokumentu. Jako, że w studium zawarte są propozycje odnośnie ochrony powietrza uwzględnione są tym samym cele wymienione w dokumencie *Dyrektywy 96/62/EU z dnia 27 września 1996 r. w sprawie jakości powietrza*. Na mocy prawodawstwa polskiego zarówno zmiana studium, jak i niniejsza prognoza, będą udostępniane społeczeństwu, wobec czego cele ochrony środowiska wymienione w dokumencie *Dyrektywy Rady 90/313/EWG z dnia 7 czerwca 1990 r. w sprawie swobodnego dostępu do informacji o środowisku* zostaną osiągnięte. Cele wymienione w dokumencie *Rozporządzenia (WE) Nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie eko-zarządzania i audytu*

we Wspólnocie(EMAS) zostały osiągnięte w tym samym dokumencie. Cele dokumentu *Rozporządzenia Rady 1210/90/EWG z dnia 7 maja 1990 r. w sprawie utworzenia Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska oraz sieci informacji i obserwacji środowiska* zostały wypełnione już w samym tym dokumencie, ponieważ studium jest dokumentem planistycznym, dla którego przeprowadza się strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko, a nie przedsięwzięciem, dla którego przeprowadza się ocenę oddziaływania na środowisko, cele wymienione w dokumencie *Dyrektywy Rady z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne* nie dotyczą studium. Cele *Konwencji Berneńskiej* w ustaleniach studium realizowane są m. in. poprzez: utrzymanie istniejącej ochrony prawnej obszarów i obiektów o wysokich wartościach przyrodniczych i nie wprowadzanie nowych funkcji w obszarach objętych ochroną na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; zachowanie drożności systemu przyrodniczego gminy; zachowanie w dolinach rzek i innych naturalnych formacji przyrodniczych, jako ostoi gatunków roślin i zwierząt oraz regulatorów wilgotności siedlisk i mikroklimatu. Ustalenia *Konwencji Maltańskiej* respektowane są w dokumencie studium poprzez oznaczenie stanowisk archeologicznych i ich ochronę zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Analiza ustaleń studium oraz przytoczone powyżej argumenty na spójność ustaleń dokumentu z celami ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym pozwalają stwierdzić, że kierunki polityki przestrzennej i zasady zagospodarowania przestrzennego zapisane w zmianie studium wpisują się i są spójne również z celami i zadaniami określonymi w 7. *Programie Działań na rzecz środowiska*.

Polityka ochrony środowiska na poziomie krajowym

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zasymilowane zostały do polskiego systemu prawnego ze względu na nasze członkostwo w Unii Europejskiej. Nadzrędnymi dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym są w szczególności: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju oraz dziewięć zintegrowanych strategii o charakterze horyzontalnym, w tym szczególnie Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki Dynamiczna Polska 2020, Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku) i Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020, jak również Polityka energetyczna Polski do 2030 roku. Wśród najważniejszych dokumentów sektorowych wymienić należy: Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020, Aktualizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Krajowy plan gospodarki odpadami 2014, Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015–2020, Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Program wodno-środowiskowy kraju, plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, plany zarządzania ryzykiem powodziowym oraz strategię ponadregionalne. Podstawowym dokumentem programowym na szczeblu krajowym w zakresie ochrony środowiska jest uchwalona w 2001 roku „II Polityka Ekologiczna Państwa” ustalająca cele ekologiczne Polski do 2010 i 2025 roku. Głównym celem „II Polityki Ekologicznej Państwa” jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, przy założeniu, że skuteczna regulacja i reglamentacja korzystania ze środowiska nie dopuści do powstania zagrożeń dla jakości i trwałości zasobów przyrodniczych. Cele polityki ekologicznej określono w sferach racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i jakości środowiska, a podstawową zasadą realizacji polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju. W zakresie gospodarki przestrzennej zasadniczym dokumentem na szczeblu krajowym jest „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”, która wśród podstawowych celów wymienia poprawę stanu środowiska przyrodniczego i umożliwienia obecnym i przyszłym mieszkańcom kraju równoprawnego dostępu do zasobów przyrody i dóbr kultury. Ustalenia zmiany studium uwzględniają cele wymienione w Polityce ekologicznej państwa ponieważ podstawowym założeniem przy sporządzaniu studium było gospodarowanie na zasadach zrównoważonego rozwoju. Studium zawiera pewne ustalenia co do przeciwdziałania zmianom klimatu, przyjęte rozwiązania przeciwpowodziowe są z kolei przystosowaniem do ewentualnych zmian klimatu. W zmianie dokumentu studium znalazły się również zapisy dotyczące ochrony bioróżnorodności, a wśród nich można wymienić: zapobieganie rozpraszaniu zabudowy, ochronę lokalnych korytarzy ekologicznych. Ponadto ustalenia studium wykluczają z realizacji inwestycji obszary objęte ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody, tj. rezerwy przyrody,

obszary chronionego krajobrazu i inne elementy składające się na system przyrodniczy gminy. W efekcie analizy spójności ustaleń studium z celami polityki ochrony środowiska określonych w ww. dokumentach można stwierdzić, że cele ochrony środowiska oraz zmiany wprowadzone w ustaleniach studium są zgodne i wpisują się w krajową politykę ochrony środowiska.

3.5. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji dokumentu studium

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 16 kwietnia 2004 r.³⁷, pod pojęciem **ochrona środowiska** rozumie się „podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiające zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej”. Ochrona ta polega w szczególności na:

- **racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju**, czyli takiego rozwoju społeczno-gospodarczego, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń;
- **przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom**, tj. przeciwdziałaniu emisjom, które mogą być szkodliwe dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, mogą powodować szkody w dobrach materialnych, mogą pogarszać walory estetyczne środowiska lub mogą kolidować z innymi, uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska;
- **przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego**.

W zakresie poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego jest **Polityka Ekologiczna Państwa (PEP)** jako cel średniookresowy do 2016 r. uznawała dążenie do spełnienia przez Rzeczpospolitą Polską zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz z dwóch dyrektyw unijnych, tj.: *Dyrektywy 2001/80/WE z 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych źródeł spalania paliw (Dyrektywa LCP)* i *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dyrektywa CAFE)*. Dyrektywa CAFE narzuca niezwykle ostre stężenia dopuszczalne dla drobnych pyłów, o granulacji poniżej 2,5 µm i wymusza znaczące ograniczenie narażenia ludności na ich oddziaływanie. Polska, na mocy zapisów *Traktatu Akcesyjnego i Dyrektywy 2001/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie krajowych poziomów emisji dla niektórych rodzajów zanieczyszczenia powietrza (Dyrektywa Pułapowa)*, zobowiązała się do znacznej redukcji emisji SO₂, NO_x, NH₃ i lotnych związków organicznych, a także do znacznej redukcji emisji SO₂ i NO_x z kotłów o mocy powyżej 50 MW. W PEP uznano, że istotne znaczenie dla stanu zdrowia społeczeństwa, a także dla stanu środowiska przyrodniczego, ma ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem. Pomimo postępu w ograniczeniu emisji pyłów i gazów do atmosfery, w skali Unii Europejskiej emisja ta stale jeszcze jest znaczna. Związane jest to przede wszystkim z faktem, że spalanie węgla jest źródłem 95% energii elektrycznej i 80% energii cieplnej. Naczelnym celem w zakresie ochrony zasobów wodnych, określonym w PEP, jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków. Cel ten jest realizowany m. in. przez opracowanie dla każdego wydzielonego w Polsce obszaru dorzecza planu gospodarowania wodami. Zgodnie z definicją umieszczoną w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) dobry stan wód podziemnych oznacza stan osiągnięty przez część wód podziemnych, jeżeli zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony, jako co najmniej „dobry”. RDW w art. 4 przewiduje dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe: zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW), zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych oraz wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka. Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Szczególnie trudne zadania związane z ochroną atmosfery, a właściwie z przeciwdziałaniem zmianom klimatu, wynikają dla z przyjętej przez Radę Europejską w 2007 r. decyzji o redukcji

³⁷ Tj. Dz.U. 2017, poz. 519.

emisji dwutlenku węgla z terenu UE o 20% do roku 2020. Poza tym Rada Europejska przyjęła, że w 2020 r. udział odnawialnych źródeł w produkcji energii wyniesie co najmniej 20% i o tyle samo wzrośnie efektywność energetyczna. W świetle powyższego w Polsce, z uwagi na bilans energii pierwotnej oparty na węglu, ochrona atmosfery to zarazem ochrona jej zasobów przed zanieczyszczeniem i zmianami klimatu. Z punktu widzenia ochrony atmosfery, jest konieczne znaczne przyspieszenie w wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, z uwzględnieniem potencjału kraju w tym zakresie.

Europejska Konwencja Krajobrazowa podpisana we Francji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. nr 14, poz. 98) została ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r., a weszła w życie 1 stycznia 2005 r. Dokument definiuje krajobraz jako fragment powierzchni ziemi postrzegany przez ludzi, którego charakter jest wynikiem działania i interakcji czynników przyrodniczych i antropogenicznych. Krajobraz jest podstawowym składnikiem dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, umacniającym tożsamość jednostek i społeczności lokalnych. Zapisy konwencji odnoszą się do wszystkich krajobrazów, bez względu na ich jakość, zarówno do uznawanych za cenne i unikatowe, jak i do krajobrazów pospolitych oraz zdegradowanych. Z zapisów Europejskiej Konwencji Krajobrazowej wynika konieczność podjęcia działań na rzecz:

- ochrony krajobrazu - działania na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych
- planowania krajobrazu - skuteczne działanie perspektywiczne mające na celu powiększenie, odtworzenie lub utworzenie krajobrazów,
- gospodarowania krajobrazem - działanie, z perspektywy trwałego i zrównoważonego rozwoju, w celu zapewnienia regularnego podtrzymania krajobrazu tak, aby kierować i harmonizować jego zmiany wynikające z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) stanowi bazę dla działań podejmowanych w Polsce w celu zmniejszania podatności gospodarki i zidentyfikowanych obszarów na skutki zmian klimatu. Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i wskazanych w ramach tych celów kierunków działań, stanowiących zasadniczy element SPA2020. Z punktu widzenia realizacji zmiany dokumentu studium gminy Legnickie Pole za istotne należy uznać: Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu.

Kluczowym dokumentem na poziomie krajowym w zakresie ochrony środowiska jest **Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.**, a jej głównym celem jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę. Cele szczegółowe i kierunki interwencji Strategii, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu studium są następujące:

- Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
  - Kierunek interwencji 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
  - Kierunek interwencji 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
  - Kierunek interwencji 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią.
- Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię
- Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej,
- Cel 3. Poprawa stanu środowiska
  - Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
  - Kierunek interwencji 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych.

3.6. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń dokumentu studium

W przedmiotowej *Prognozie oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole* zidentyfikowane zostały problemy w kontekście projektowanych zmian w odniesieniu do przepisów ochrony środowiska, w tym przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w szczególności obszarów chronionych oraz systemu przyrodniczego gminy i innych obszarów objętych ochroną planistyczną. Dotychczasowe zagospodarowanie przestrzenne oraz działania inwestycyjne na terenie gminy nie wytworzyły znaczących kolizji przestrzennych mających wpływ na funkcjonowanie środowiska. Niemniej jednak, wśród zidentyfikowanych problemów środowiskowych wymienić należy m.in.:

- presję urbanizacyjną i emisję zanieczyszczeń powietrza z indywidualnych źródeł grzewczych,
- trwałe przekształcanie i uszczuplanie terenów dolin rzecznych ograniczającym drożność i ciągłość systemu przyrodniczego gminy,
- przebieg tras komunikacyjnych drogowych przez tereny mieszkaniowe,
- brak sieci kanalizacyjnej na obszarach gminy,
- nadmierne chemiczne nawożenie gleb i stosowanie chemicznych środków ochrony roślin w rolnictwie.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, aktualny stan zagospodarowania oraz przewidywane kierunki rozwoju i charakter projektowanych funkcji, skoncentrowano się na następujących tematach mogących stać się potencjalnym źródłem problemów w zakresie ochrony środowiska, tzn. występowaniu w granicach gminy:

- obszarów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- terenów objętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- zasobów wodnych objętych ochroną na podstawie ustawy Prawo wodne,
- udokumentowanych złóż kopalin i ich ochroną na podstawie ustawy Prawo geologiczne i górnicze,
- obiektów i obszarów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- uwarunkowań krajobrazowych oraz sieci osadniczej gminy i jej najbliższego sąsiedztwa.

3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń dokumentu studium

Brak realizacji ustaleń dokumentu studium należy w tym przypadku rozpatrywać jako brak realizacji założeń zapisanych w obowiązującym dokumencie studium oraz jego zmianie. Nie dostosowanie się do ustaleń obowiązującego studium może przyczynić się do zakłócenia ładu przestrzennego oraz nasilenia się konfliktów pomiędzy potrzebami ochrony środowiska a potrzebami rozwoju gospodarczego. Może również prowadzić do chaotycznego rozwoju przestrzennego istniejących jednostek urbanistycznych, bez odpowiedniej infrastruktury technicznej oraz układu komunikacyjnego. W konsekwencji może wpłynąć pogorszenia jakości funkcjonowania środowiska (gruntowo – wodnego, powietrza, klimatu akustycznego). Może także wprowadzać zagrożenie dla środowiska w obszarach cennych przyrodniczo, których zachowanie jest istotne w punktu widzenia integralności i ciągłości systemów przyrodniczych. Przy braku realizacji studium zapewnienie ochrony, powiązań i trwałości funkcjonowania obszarów cennych przyrodniczo byłoby prawdopodobnie niewielkie i skutkowałoby znaczną ekspansją antropogeniczną. Przedmiotowy projekt zmiany dokumentu studium obejmuje głównie, wybrane, stosunkowo niewielkie w skali gminy, obszary lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, usług oraz usług sportu. Przewiduje się również dalszy rozwój obszaru aktywności gospodarczej w zachodniej części gminy w obrębie wsi Nowa Wieś Legnicka oraz poszerzenie terenów eksploatacji złóż w obrębie wsi Lubień. Są to założenia mające na celu lokalne uzupełnienia oraz kontynuację przyjętych już kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i dalszy rozwój terytorialny o tereny sąsiadujące z istniejącą zabudową lub z terenami przeznaczonymi w obowiązującym studium oraz planach miejscowych pod zainwestowanie. Brak realizacji założeń zmiany studium w tym zakresie nie zmieni charakteru uciążliwości płynących z istniejącego i planowanego zagospodarowania gminy. Realizacja wymienionych zamierzeń może jedynie zwiększyć skalę zagrożeń dla środowiska, jednak nie będzie to wzrost istotny.

4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ DOKUMENTU STUDIUM

Pojęcie odporności środowiska przyrodniczego na degradację, czyli na pogarszanie jakości jego poszczególnych elementów lub cech oraz zachwianie równowagi, rozumiane jest jako zdolność do zachowania wewnętrznej równowagi mimo naruszenia jej przez czynniki pochodzenia zarówno: naturalnego (abiotyczne i biotyczne, w tym m.in. silne wiatry, duże spadki terenu, żerowanie zwierzyny), jak i sztucznego (antropogeniczne, w tym m.in. presja urbanizacyjna, skupiska emitorów przemysłowych, szlaki komunikacyjne, penetracja turystyczna). Najczęściej dotyczy ono powierzchni ziemi, pedosfery, biosfery i hydrosfery, a jej ocena umożliwia uchwycenie komponentów o najmniejszej odporności na czynniki niszczące, co ułatwia podjęcie odpowiednich środków ich ochrony oraz determinuje określony sposób użytkowania i zagospodarowania terenów. Wpływ ustaleń przedmiotowej zmiany studium na środowisko będzie zależeć zarówno od odporności terenu na degradację, jak również od rodzaju, charakteru i wielkości inwestycji oraz czasu ich trwania. Poniżej przedstawione zostały potencjalne i dominujące oddziaływania na środowisko w odniesieniu do wskazanych potencjalnych źródeł zagrożeń wynikających ze zmian zagospodarowania terenu wprowadzonych w niniejszym projekcie zmiany studium. W kolejnych rozdziałach przedmiotowej prognozy podjęta została próba oceny zmian procesów w środowisku w wyniku realizacji ustaleń zmiany studium, w wyniku której mogą powstać nowe źródła oddziaływań na środowisko.

4.1. Wstępna ocena przewidywanych oddziaływań

Poniżej przedstawiono zestawienie, w którym wymieniono potencjalne oddziaływania na środowisko przyrodnicze, mogące wynikać z realizacji z ustaleń projektu przedmiotowej zmiany dokumentu studium:

Typ oddziaływania	Rodzaje możliwych oddziaływań
<i>Korzystne</i>	Rozwój terenów mieszkalnictwa jednorodzinnego, usług, przemysłu itd. – wskazanie terenów pod rozwój zainwestowania w sposób najmniej uszczuplający walory przyrodnicze oraz z zachowaniem wymogów ochrony środowiska
<i>Szkodliwe</i>	–
<i>Krótkoterminowe</i>	Emisja dźwięku i zanieczyszczeń do atmosfery w fazie budowy nowych i przebudowy istniejących obiektów
<i>Długoterminowe</i>	Przekształcenie krajobrazu, emisja zanieczyszczeń do atmosfery, zakłócenia akustyczne, wytwarzanie odpadów i zrzuty ścieków
<i>Stałe</i>	Przekształcenie powierzchni ziemi, likwidacja warstwy glebowej, inne bezpośrednie i pośrednie przyrodnicze skutki przekształceń powierzchni ziemi oraz wzrostu antropopresji
<i>Bezpośrednie</i>	Zmiana sposobu użytkowania gruntów i związana z tym degradacja lub fizyczna likwidacja warstwy glebowej, przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu, pogorszenie stanu środowiska na skutek emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery, wody lub gleby
<i>Pośrednie</i>	Wzrost emisji hałasu i zrzutów substancji (odpady, ścieki, zanieczyszczenia atmosfery) mogący powodować szkodliwe skutki środowiskowe lub uciążliwości dla ludzi, zaburzenie układu wód gruntowych w związku ze zmniejszeniem zdolności zasilania i retencji oraz odwadnianiem terenu, przekształcenia we florze i faunie na terenach sąsiadujących z terenami przewidzianymi pod nowe zainwestowanie
<i>Odwracalne</i>	Zanieczyszczenie powietrza i wód powierzchniowych, emisja hałasu
<i>Nieodwracalne</i>	Przekształcenie powierzchni ziemi i jego bezpośrednie skutki, w tym przekształcenia szaty roślinnej

W dalszej części prognozy szczegółowo omówiono zasygnalizowane wyżej skutki ustaleń projektu zmiany studium na te komponenty środowiska, które będą podlegały niekorzystnym oddziaływaniom. Zostaną one ocenione i jeśli okażą się znaczące, zaproponowane zostaną działania zapobiegawcze lub minimalizujące.

4.2. Identyfikacja oddziaływań wynikających z realizacji ustaleń zmiany studium na środowisko

4.2.1. Tereny o wiodącej funkcji mieszkaniowej i usługowej

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (M-MN2), zabudowy rolniczej M-MR2
- tereny usług sportu i rekreacji (U-US), usług publicznych (U-UP)
- tereny obsługi produkcji rolnej (G-RU) usług związanych z produkcją rolną

Kierunki rozwoju:

Przedmiotowy projekt zmiany dokumentu studium obejmuje wskazanie terenów pod rozwój: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (M-MN2) w obrębach wsi: w obrębach wsi: Bartoszków, Biskupice, Czarnków, Gniewomierz, Kłębanowice, Legnickie Pole, Mikołajowice, Nowa Wieś Legnicka, Ogonowice, Strachowice, zabudowy rolniczej (M-RM2) po zachodniej stronie terenów zabudowanych wsi Kłębanowice, usług związanych z produkcją rolną (G-RU) we wschodniej części wsi Nowa Wieś Legnicka oraz terenów usług sportu (U-US) w obrębie wsi Gniewomierz, Kłębanowice i Mikołajowice. Są to głównie założenia mające na celu lokalne uzupełnienia oraz kontynuację przyjętych już kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy na terenach sąsiadujących z istniejącą zabudową lub z terenami przeznaczonymi w obowiązującym studium oraz planach miejscowych pod to zainwestowanie. Największy rozwój funkcji mieszkaniowej przewiduje się w centralnej części gminy w miejscowości Legnickie Pole – ośrodku wiodącym, w którym koncentrują się funkcje handlowo-usługowe, produkcyjne i administracyjne. Funkcje gospodarcze rozwijane są natomiast głównie w zachodniej części gminy, w obrębie wsi: Nowa wieś Legnicka i Gniewomierz, w sąsiedztwie terenów aktywności gospodarczej Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, czyli na terenach gdzie występuje największe zainteresowanie nowymi terenami inwestycyjnymi. W pozostałych miejscowościach nową zabudowę lokalizuje się głównie w pobliżu terenów zainwestowanych, w formie uzupełnienia istniejącej tkanki, na terenach fizjograficznie przydatnych do zabudowy. W procesie kształtowania struktury przestrzennej dąży się więc do ograniczenia rozproszenia zabudowy poprzez jej koncentrację i uzupełnianie istniejących ciągów zabudowy. Jest to czynnik sprzyjający procesowi uzbrajania nowych terenów w media, minimalizowania kosztów uzbrojenia oraz tworzenia czytelnych układów urbanistycznych pozostających w zgodzie z wymogami zachowania ładu przestrzennego. Przedmiotowa zmiana studium ogranicza również lokalizację nowej zabudowy na terenach cennych przyrodniczo oraz wyklucza ją na terenach szczególnego zagrożenia powodzią.

Oddziaływanie na środowisko:

▪ Powierzchnia ziemi, wody powierzchniowe i podziemne

Oddziaływanie krótkoterminowe (na etapie procesów budowlanych, czasowe zmiany rzeźby terenu), *oddziaływanie bezpośrednie* oraz *stałe* (ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej), *oddziaływanie pośrednie* – utwardzenie powierzchni ziemi wpływające na naturalny odpływ wód opadowych. Na terenach inwestycyjnych w pewnym stopniu zdegradowane zostaną naturalne walory przyrodnicze terenu. W miejscach posadowienia budynków oraz na terenach o utwardzonej nawierzchni naruszona zostanie wierzchnia warstwa gleby i część powierzchni biologicznie czynnej. Utwardzenie powierzchni ziemi na dużych obszarach zaburzy naturalny odpływ wód opadowych i może negatywnie wpłynąć na równowagę warunków gruntowo-wodnych. Nowe inwestycje będą stanowić również źródło wzrostu ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia oraz odpadów wymagających składowania i unieszkodliwienia, co jest naturalnym zjawiskiem towarzyszącym funkcjonowaniu terenów zurbanizowanych. Skutki realizacji ustaleń zmiany studium dla środowiska, przy zastosowaniu prawidłowych zasad dotyczących jego ochrony, w tym w szczególności gospodarki ściekami i odpadami, nie spowodują istotnego zanieczyszczenia gruntu oraz wód powierzchniowych i podziemnych. Ograniczą się one do trwałej degradacji powierzchni biologicznie czynnej w terenach inwestycyjnych – pod budynkami oraz powierzchniami utwardzonymi.

*Oddziaływanie
bezpośrednie,
krótkoterminowe*

na etapie procesów budowlanych, w tym czasowe zmiany rzeźby terenu

<i>Oddziaływanie bezpośrednie, stałe</i>	ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej
<i>Oddziaływanie pośrednie, stałe</i>	<ul style="list-style-type: none"> – przekształcenia przypowierzchniowych struktur geologicznych w związku z robotami ziemnymi (niwelacja terenu, wykopy pod fundamenty, uzbrojenie terenu), – likwidacja pokrywy glebowej i przekształcenie fizykochemicznych właściwości gleb na placach budowy, – nieznaczne zmiany w lokalnym obiegu wody przez drenaż płytkich wód gruntowych, – zmniejszenie powierzchni infiltracji i wzrost parowania, w tym poprzez utwardzenie powierzchni, zabudowanie terenu <p>Potencjalne stałe zagrożenie zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego stanowić mogą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wytwarzane ścieki komunalne w przypadku braku realizacji kanalizacji, stosowanie nieszczelnych zbiorników, – wody opadowe i roztopowe z terenów parkingów, placów manewrowych i dróg, – składowanie odpadów komunalnych i przemysłowych w miejscach nieodpowiednio do tego przystosowanych
<i>Oddziaływanie skumulowane stałe</i>	związanie z występowaniem wielu źródeł uciążliwości, powodujące zwielokrotnienie zagrożeń oraz nakładanie się negatywnych zjawisk

W celu minimalizacji zagrożeń, niezbędne jest stosowanie zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego minimalizujących ujemny wpływ nowych inwestycji na środowisko w zakresie konieczności prawidłowych rozwiązań dotyczących odprowadzania ścieków, wykluczenia możliwości wprowadzania do wód powierzchniowych i gleby nieoczyszczonych ścieków, prawidłowej segregacji i wywozu odpadów oraz ustalanie wskaźników intensywności zabudowy oraz zachowania określonej powierzchni biologicznie czynnej.

▪ Powietrze

Oddziaływanie krótkoterminowe. Źródłem emisji zanieczyszczeń będą głównie systemy grzewcze budynków oraz ruch komunikacyjny towarzyszący nowej zabudowie. Prognozowane oddziaływanie projektowanej zabudowy będzie stosunkowo nieznaczne i uzależnione głównie od stosowanych technologii grzewczych. Uciążliwość w zakresie emisji zanieczyszczeń na analizowanym terenie jest już znacząca w przypadku istniejącej zabudowy, obsługiwanej głównie przez indywidualne kotłownie na węgiel przyczyniające się do zjawiska tzw. niskiej emisji. Zmiany wprowadzane w dokumencie studium nie wpłyną znacząco na pogorszenie warunków aerosanitarnych na terenie gminy, jednak niska emisja globalnie jest uciążliwa i powoduje pogorszenie jakości powietrza w rejonach o dużym zagęszczeniu zabudowy. W przypadku nowej zabudowy mieszkaniowej wprowadzanej przedmiotową zmianą studium, problem ten będzie znacznie bardziej ograniczony ze względu na współcześnie stosowane technologie, wysokosprawne, o ograniczonej emisji zanieczyszczeń, często oparte na paliwach ekologicznych (olej, gaz, biomasa, energia elektryczna) oraz coraz powszechniejsze stosowanie kolektorów słonecznych i innych źródeł energii odnawialnej.

<i>Oddziaływanie bezpośrednie krótkoterminowe</i>	na etapie procesów budowlanych, w tym emisja zanieczyszczeń oraz hałasu pochodząca z maszyn i urządzeń budowlanych oraz transportu
<i>Oddziaływanie bezpośrednie długoterminowe</i>	emisja gazów i pyłów z kotłowni, uzależniona od stosowanych technologii grzewczych, odczuwalne głównie w okresie zimowym (tzw. niska emisja)
<i>Oddziaływanie bezpośrednie chwilowe</i>	emisja zanieczyszczeń oraz hałasu pochodząca terenów towarzyszącej komunikacji
<i>Oddziaływanie skumulowane stałe</i>	związanie z występowaniem wielu źródeł uciążliwości, powodujące zwielokrotnienie zagrożeń oraz nakładanie się negatywnych zjawisk towarzyszących funkcjonowaniu terenów mieszkaniowych

W celu minimalizacji zagrożeń niezbędne jest stosowanie zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących zastosowania w projektowanych obiektach systemów grzewczych opartych na paliwach przyjaznych środowisku oraz nowoczesnych technologii ograniczających emisję zanieczyszczeń.

▪ **Klimat**

W projekcie zmiany studium nie przewiduje się inwestycji, których funkcjonowanie w znaczący sposób oddziaływałoby na klimat. Ewentualne skutki niskiej emisji ograniczone zostaną poprzez zastosowanie ustaleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przeciwdziałających emisji zanieczyszczeń.

▪ **Krajobraz**

Nowe inwestycje stanowią kontynuację istniejących typów zabudowy, charakterystycznych dla zabudowy wiejskiej oraz podmiejskiej. Zainwestowanie to nieodwracalnie przekształca krajobraz naturalny, jednak nie jest to zjawisko negatywne, zachowane bowiem pozostają elementy krajobrazu nieprzekształconego lub o ograniczonym stopniu przekształceń. Ze względu na ograniczoną powierzchnię tego zainwestowania wynikającą z niniejszej zmiany studium w skali całej gminy oddziaływanie to należy uznać za nieznaczące.

▪ **Różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, zasoby naturalne**

Rozwój nowych terenów inwestycyjnych, kosztem otwartych terenów rolniczych, wpływa na ograniczenie naturalnych obszarów nieprzekształconych lub o niewielkim stopniu przekształceń pochodzenia antropogenicznego. Jest to jednak naturalne zjawisko występujące w obszarach zurbanizowanych, do których należy zaliczyć obszar gminy z uwagi na bliskie sąsiedztwo miasta Legnica. Degradacja środowiska związana będzie bezpośrednio z procesem inwestycyjnym na terenach przeznaczonych pod zabudowę i dotyczyć będzie głównie zniszczenia powierzchni warstwy glebowej oraz związanego z nią środowiska życia biologicznego. Proces inwestycyjny będzie jednak postępował sukcesywnie, co w znacznym stopniu ograniczy negatywny wpływ na środowisko. Lokalnie, w miejscach nowych inwestycji, nastąpi wymiana gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla pól uprawnych na gatunki charakterystyczne dla terenów zurbanizowanych. Pojawią się zbiorowiska typowe dla trawników bądź terenów ruderalnych. W przypadku fauny, największe zmiany dostrzegalne będą wśród ptaków, znikną gatunki charakterystyczne dla otwartych terenów rolniczych, w zamian pojawią się występujące na obszarach zurbanizowanych. Ze względu na lokalizowane zabudowy mieszkaniowej głównie w formie uzupełnienia istniejącej tkanki osadniczej lub na terenach sąsiadujących z istniejącą zabudową oddziaływanie to nie będzie miało istotnego znaczenia. Planowane pod zainwestowanie tereny zlokalizowane zostały również poza bezpośrednim sąsiedztwem rzek, cieków wodnych, terenów cennych przyrodniczo lub w terenach otwartych pól i łąk. Taka lokalizacja nie zakłóci funkcjonowania korytarzy ekologicznych i nie będzie stanowić bariery na trasie migracji zwierząt. Dodatkowo tereny towarzyszące rzekom i większym ciekom powierzchniowym, będącym elementem systemu ochrony środowiska naturalnego, objęto w dokumencie studium strefą ochronną. Wraz z kompleksami leśnymi oraz otwartymi obszarami rolniczymi, obszary te będą zapewniać zachowanie różnorodności biologicznej w skali gminy oraz prawidłowy stosunek terenów zurbanizowanych do terenów naturalnych. Zapewni to zwiększenie naturalnej odporności obszaru na degradację i zachowanie enklaw naturalnej szaty roślinnej, świata zwierzęcego oraz korytarzy migracji zwierząt oraz zwiększy możliwość regeneracji zdegradowanych obszarów lub poddanych stałym uciążliwościom. Wszelkie oddziaływania będą miały charakter lokalny, ograniczony do terenu prowadzenia prac i w związku z tym nie będą stanowiły dodatkowej uciążliwości dla otaczającego środowiska. Ze względu na rodzaj, skalę i czas trwania nie przewiduje się, aby miały one istotny wpływ na pogorszenie jakości środowiska w najbliższym otoczeniu. Celem zachowania równowagi biologicznej oraz właściwych proporcji zabudowy w stosunku do powierzchni biologicznie czynnej w skali lokalnej, niezbędne jest ustalenie na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego właściwych wskaźników intensywności zabudowy oraz konieczności zachowania określonej powierzchni biologicznie czynnej.

<i>Oddziaływanie bezpośrednie, stałe</i>	ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz otwartych terenów niezurbanizowanych
<i>Oddziaływanie pośrednie, długoterminowe, stałe</i>	ograniczenie naturalnego świata roślinnego i zwierzęcego, zwiększenie presji i negatywnego oddziaływania na środowisko, utwardzenie powierzchni ziemi pośrednio może przyczynić się do zmiany naturalnych warunków siedliskowych na sąsiednich terenach
<i>Oddziaływanie skumulowane, stałe</i>	kumulacja różnego typu negatywnego oddziaływania terenów zurbanizowanych i bezpośrednio z nimi sąsiadujących prowadzi do powstania uciążliwości charakterystycznych dla funkcjonowania terenów zurbanizowanych, których negatywne oddziaływanie ograniczane jest naturalną

odpornością środowiska na degradację, związaną z istniejącymi obszarami o niewielkim stopniu przekształceń

Jak wspomniano powyżej obszary przeznaczone pod tereny o wiodącej funkcji mieszkaniowej zlokalizowane zostały na terenach, na których nie występują obszary objęte ochroną prawną na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, nie stwierdzono na nich również występowania gatunków płazów, gadów czy owadów objętych ochroną, nie występują tu również obszary wymagające specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin i zwierząt lub ich siedlisk. Zmiana przeznaczenia terenu działki zlokalizowanej w obrębie wsi Legnickie Pole w przysiółku Strachowice, w granicach Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Łąki Książęce”, z przewidzianych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy rolniczej i mieszkaniowej jednorodzinnej, na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wymaga korekty granicy tego zespołu. Ze względu na obecne przeznaczenie terenu (M-RM, M-MN) i sąsiedztwo zabudowanych terenów zabudowy rolniczej i mieszkalnictwa jednorodzinnego oraz zastosowanie działań minimalizujących oddziaływanie w postaci nasadzenia zieleni izolacyjnej nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na cele ochrony zespołu przyrodniczo-krajobrazowego. Najbliższe sąsiedztwo terenu usług sportu i rekreacji w obrębie Mikołajowice, położonego poza obszarem osiedleńczym wsi, stanowią otwarte tereny użytkowane rolniczo. Na obszarze tym, ani w jego otoczeniu nie stwierdzono występowania gatunków roślin, owadów, płazów, gadów ani ssaków i ptaków, które są objęte ochroną. Podczas inwentaryzacji przyrodniczej w 1998 r. w sąsiedztwie tego terenu stwierdzono jedynie występowanie kłaskawki (*Saxicola torquata*), objętej w Polsce ochroną ścisłą – gatunku nie zagrożonego, najmniejszej troski, według danych Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody IUCN (status LC – *least concern*). Otoczenie planowanego terenu usług sportu i rekreacji w obrębie Kłębanowice stanowią natomiast tereny leśne Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Wysoczyzna Taczalińska. Na obszarze tym nie stwierdzono występowania gatunków płazów, gadów czy owadów, które byłyby objęte ochroną, nie występują tu również gatunki roślin i zwierząt, w tym nietoperzy wymagające ochrony. Jedynie w dalszym sąsiedztwie tego terenu, podczas inwentaryzacji przyrodniczej w 1998 roku, stwierdzono występowanie gatunku podlegającego ochronie ścisłej: róży francuskiej (*Rosa gallica*), wg „Polskiej Czerwonej Księgi Roślin” – gatunku narażonego na wymarcie (kategoria zagrożenia VU), na „Czerwonej liście roślin i grzybów Polski” umieszczonego w grupie gatunków narażonych na wyginięcie (kategoria zagrożenia VU). W dalszej odległości od tego terenu planowanego pod zainwestowanie stwierdzono liczne stanowiska przepiórki oraz objętego ochroną ścisłą puszczyka (*Strix aluco*). Znaczna odległość zainwestowanych blisko 20 lat temu stanowisk tych gatunków od terenu planowanej inwestycji nie powinna stanowić dla nich zagrożenia. Nie stwierdza się więc znaczącego negatywnego oddziaływania zmiany studium w zakresie możliwości naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do roślin określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin oraz w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. W Rozdziale 5.2 niniejszego opracowania wskazano dodatkowo na możliwe sposoby ochrony gatunków dziko występujących zwierząt, roślin i grzybów. Zapisy zmiany studium nie ingerują również w tereny zespołów przyrodniczo-krajobrazowych³⁸ na terenie gminy, których celem ochrony jest zachowanie cech charakterystycznych krajobrazu naturalnego, siedlisk roślin i zwierząt. Realizacja planowanego zainwestowania w ich sąsiedztwie musi być prowadzona w sposób uwzględniający zakazy obowiązujące na ich obszarze. W przeciwnym wypadku należy mówić o możliwym negatywnym wpływie na obszar objęty ochroną. Zastosowanie się podczas realizacji przedsięwzięć do wymienionych zakazów będzie skutkowało brakiem zagrożenia dla walorów przyrodniczych zespołów lub też pozwala uznać ewentualne zagrożenie jako nieistotne.

▪ Ludzie i dobra materialne

Rozwój obszarów zurbanizowanych powinien uwzględniać zasady zrównoważonego rozwoju wyrażające się między innymi prawidłową lokalizacją określonych form zabudowy, minimalizując powstawanie potencjalnego negatywnego oddziaływania na zdrowie mieszkańców. W zmianie dokumentu studium zastosowano

³⁸ Uchwała nr XIII/66/2004 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 25 lutego 2004 r., Uchwała nr XII/61/07 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 11 grudnia 2007 r.

prawidłowe zapisy dotyczące wykluczenia negatywnego oddziaływania na zabudowę mieszkaniową i ludzi m.in. poprzez:

- lokalizację zabudowy mieszkaniowej poza obszarami aktywności gospodarczej, w bezpośrednim sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych zapewniających łatwość obsługi w zakresie transportu,
- wprowadzenie zieleni o charakterze izolacyjnym na granicach projektowanych stref aktywności gospodarczej,
- zastosowanie zapisów o nie przekraczaniu dopuszczalnych dla zabudowy mieszkaniowej norm emisji hałasu, spalin itp. powodowanych przez działalność gospodarczą i konieczności zamknięcia uciążliwości inwestycji w granicach działki,
- uwzględnienie uciążliwości i zagrożenia powodowanego przez funkcjonowanie terenów kolejowych poprzez wykluczenie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie linii kolejowych i lokalizowanie tam terenów przemysłowo-usługowych, baz i składów.

Ponadto w zmianie studium wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią, a zmiana studium nie przewiduje lokalizacji zabudowy na tych terenach, co wpływa na podniesienie bezpieczeństwa życia mieszkańców gminy oraz zapewnia ochronę mienia.

▪ Zabytki

Zapisy zmiany studium w zakresie ochrony konserwatorskiej należy uznać jako *oddziaływanie pozytywne*. Zmiana studium utrzymuje ochronę wartości kulturowych występujących na obszarze gminy (istniejących form ochrony prawnej: obiektów wpisanych do rejestru zabytków) oraz uwzględnia konieczność ochrony stanowisk archeologicznych. Ochroną objęte zostają również zabytkowe tereny zieleni.

4.2.2. Tereny o wiodącej funkcji gospodarczej

- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów – pozostałe (G-PSU2)

Kierunki rozwoju:

Zmiana dokumentu studium przewiduje rozwój terenów aktywności gospodarczej we wschodniej części wsi Nowa Wieś Legnicka i wsi Gniewomierz. W zakresie lokalizacji aktywności gospodarczej zakłada się dalszy rozwój inwestycji komercyjnych opartych na działalności usługowej, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. Dodatkowo w obszarze wsi Nowa Wieś Legnica, w sąsiedztwie autostrady A4 i drogi krajowej nr 3, na terenie wyeksploatowanych wyrobisk, dawnego wysypiska i terenów rolnych, na terenach wskazanych pod rozwój aktywności gospodarczej G-PSU zniesiona została możliwość lokalizacji obiektów gospodarki odpadami (G-PO). Czyli lokalizacji inwestycji celu publicznego w postaci działalności ponadregionalnej do odbioru i unieszkodliwiania odpadów w wysokotemperaturowym reaktorze z zastosowaniem generatora plazmy lub innej najnowszej dostępnej technologii stosowanej w światowej gospodarce unieszkodliwiania odpadów wraz z infrastrukturą techniczną dla funkcjonowania tej instalacji.

Oddziaływanie na środowisko:

▪ Powierzchnia ziemi, wody powierzchniowe i podziemne

Na terenach inwestycyjnych, podobnie jak w przypadku zabudowy mieszkaniowej, zostaną w pewnym stopniu zdegradowane naturalne walory przyrodnicze terenu – gleba, część powierzchni biologicznie czynnej, w miejscach posadowienia budynków oraz terenach o utwardzonej nawierzchni. Utwardzenie powierzchni ziemi na dużym obszarze może zaburzyć naturalny odpływ wód opadowych i negatywnie wpłynąć na równowagę warunków gruntowo-wodnych. Nowe inwestycje stanowić będą źródło zagrożeń i nieuniknionych uciążliwości dla środowiska, zwiększenia ogólnej ilości ścieków komunalnych i przemysłowych wymagających oczyszczenia oraz odpadów wymagających składowania i unieszkodliwiania (w tym potencjalnie ścieków i odpadów niebezpiecznych). Jest to naturalne zjawisko towarzyszące funkcjonowaniu terenów aktywności gospodarczej. Jednocześnie zniesienie możliwości lokalizacji obiektów gospodarki odpadami (G-PO) na terenach obiektów produkcyjnych, składów i magazynów – na terenie wyeksploatowanych wyrobisk, dawnego wysypiska i terenów rolnych, należy uznać jako korzystne dla środowiska. Zmiana studium wyklucza

deponowanie na kwaterach składowych nieprzetworzonych odpadów surowych, a gospodarowanie odpadami może odbywać się wyłącznie na terenach oznaczonych jako tereny przeznaczone na "gospodarowanie odpadami", które oznacza się symbolem „O”, co również należy uznać za korzystne. Skutki realizacji ustaleń zmiany studium dla środowiska, przy stosowaniu prawidłowych zasad dotyczących jego ochrony (w tym w szczególności gospodarki ściekami i odpadami), nie powinny spowodować zanieczyszczenia gruntu oraz wód powierzchniowych i podziemnych i będą się ograniczać do trwałej degradacji powierzchni biologicznie czynnej w terenach inwestycyjnych (pod budynkami oraz powierzchniami utwardzonymi).

<i>Oddziaływanie krótkoterminowe</i>	na etapie procesów budowlanych (czasowe zmiany rzeźby terenu)
<i>Oddziaływanie bezpośrednie oraz stałe</i>	ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz zagrożenie skażenia substancjami ropopochodnymi i chemicznymi
<i>Oddziaływanie pośrednie</i>	utwardzenie powierzchni ziemi na dużym obszarze może zaburzyć naturalny odpływ wód opadowych i wpłynąć negatywnie na równowagę warunków gruntowo-wodnych
<i>potencjalne oddziaływanie pośrednie, negatywne, krótkoterminowe</i>	potencjalne zagrożenie skażenia środowiska naturalnego substancjami szkodliwymi w przypadku sytuacji awaryjnych o niewielkiej skali – pożary maszyn lub urządzeń, wycieki produktów ropopochodnych (oleje napędowe, smary, oleje silnikowe i przekładniowe oraz płyny hydrauliczne)

Dla zabezpieczenia środowiska niezbędne są odpowiednie regulacje rozwiązujące problematykę gospodarki ściekami i odpadami, wykluczające możliwość skażenia środowiska naturalnego, w tym w szczególności wód podziemnych i powierzchniowych. W celu minimalizacji zagrożeń, niezbędne jest zastosowanie zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, minimalizujących ujemny wpływ nowych inwestycji na środowisko w zakresie konieczności prawidłowych rozwiązań w zakresie utylizacji ścieków, wykluczenie możliwości wprowadzania do wód powierzchniowych i gleby nieoczyszczonych ścieków, prowadzenia prawidłowej segregacji i wywozu odpadów oraz ustalanie wskaźników intensywności zabudowy oraz zachowania określonej powierzchni biologicznie czynnej.

▪ Powietrze

Źródło emisji zanieczyszczeń będą stanowić systemy grzewcze obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz obsługujący transport oraz ewentualnie procesy technologiczne. Prognozowane oddziaływanie jest trudne do przewidzenia i uzależnione od rodzaju prowadzonej działalności, rodzaju zastosowania technologii w procesach produkcyjnych oraz systemów grzewczych budynków. Przy zastosowaniu nowoczesnych, proekologicznych rozwiązań, oddziaływanie będzie stosunkowo nieznaczne.

<i>Oddziaływanie krótkoterminowe</i>	na etapie procesów budowlanych emisja zanieczyszczeń oraz hałasu pochodząca z maszyn i urządzeń budowlanych oraz transportu
<i>Oddziaływanie pośrednie oraz długoterminowe</i>	na etapie eksploatacji emisja zanieczyszczeń powietrza i klimatu akustycznego
<i>Oddziaływanie chwilowe</i>	emisja gazów i pyłów z kotłowni o stosunkowo ograniczonym zasięgu, uzależnione od stosowanych technologii grzewczych, odczuwalne głównie w okresie zimowym
	emisja hałasu wynikająca z obsługi transportowej inwestycji, głównie w trakcie dnia oraz pochodząca z procesów technologicznych towarzyszących prowadzonej działalności

W celu minimalizacji zagrożeń, niezbędne jest stosowanie zapisów na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących stosowania rozwiązań przyjaznych środowisku.

▪ Klimat

W projekcie zmiany studium nie przewiduje się inwestycji, których funkcjonowanie oddziaływałoby w sposób odczuwalny na klimat.

▪ Krajobraz

Rozwój terenów zurbanizowanych nie wprowadza nowych elementów w krajobrazie antropogenicznym gminy. Zmiany wprowadzone niniejszą zmianą studium stanowią kontynuację już przyjętych kierunków rozwoju na terenie gminy. Krajobraz naturalny na tym obszarze, sąsiadującym z terenami zurbanizowanymi miasta Legnica, został już nieodwracalnie przekształcony, nie jest to jednak zjawisko negatywne, na terenie gminy

zachowane zostają bowiem elementy krajobrazu nieprzekształconego lub o ograniczonym stopniu przekształceń.

▪ **Różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta, krajobraz, zasoby naturalne**

Rozwój nowych terenów inwestycyjnych, kosztem otwartych terenów rolniczych, wpływa na ograniczenie naturalnych obszarów nieprzekształconych lub o niewielkim stopniu przekształceń pochodzenia antropogenicznego. Jest to naturalne zjawisko występujące w obszarach zurbanizowanych. Degradacja środowiska związana będzie bezpośrednio z procesem inwestycyjnym w terenach przeznaczonych pod zabudowę i dotyczyć będzie głównie zniszczenia powierzchni warstwy glebowej oraz związanego z nią środowiska życia biologicznego. Proces inwestycyjny będzie jednak postępował sukcesywnie, co w znacznym stopniu ograniczy negatywny wpływ na środowisko. Zachowanie prawidłowych proporcji terenów zurbanizowanych w stosunku do terenów naturalnych lub o ograniczonym stopniu przekształceń zapewni zwiększenie naturalnej odporności obszaru na degradację i zwiększy możliwość regeneracji zdegradowanych obszarów lub poddanych stałym uciążliwościom. Lokalnie, w miejscach nowych inwestycji, nastąpi wymiana gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla pól uprawnych na gatunki charakterystyczne dla terenów zurbanizowanych. Pojawiają się zbiorowiska typowe dla trawników bądź terenów ruderalnych. W przypadku fauny, największe zmiany dostrzegalne będą wśród ptaków, znikną gatunki charakterystyczne dla otwartych terenów rolniczych, w zamian pojawią się występujące na obszarach zurbanizowanych. Planowany rozwój terenów aktywności gospodarczej nie wprowadza nowych elementów w krajobrazie antropogenicznym gminy. Nowe inwestycje stanowią kontynuację istniejących typów zabudowy, charakterystycznych dla zabudowy wiejskiej oraz podmiejskiej. Tereny planowane pod zainwestowanie zlokalizowane zostały również poza bezpośrednim sąsiedztwem rzek, cieków wodnych i terenów cennych przyrodniczo. Lokalizacja nowych terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów w sąsiedztwie istniejących terenów zabudowy nie zakłóci funkcjonowania korytarzy ekologicznych i zapewni zachowanie enklaw naturalnej szaty roślinnej i świata zwierzęcego. Nowa zabudowa może ewentualnie stanowić barierę na trasie migracji zwierząt, jednak ze względu na istniejącą już zabudowę na tym terenie oraz sąsiedztwo silnie zurbanizowanego obszaru miasta Legnica wpływ ten należy uznać za nieznaczny. W celu zachowania równowagi biologicznej oraz właściwych proporcji zabudowy w stosunku do powierzchni biologicznie czynnej w skali lokalnej, niezbędne jest ustalanie na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, właściwych wskaźników intensywności zabudowy oraz konieczności zachowania określonych wskaźników powierzchni biologicznie czynnej.

Oddziaływanie bezpośrednie stałe	ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz otwartych terenów niezurbanizowanych
Oddziaływanie pośrednie, długoterminowe, stałe	ograniczenie naturalnego świata roślinnego i zwierzęcego, zwiększenie presji i negatywnego oddziaływania na środowisko, utwardzenie powierzchni ziemi na dużym obszarze może zaburzyć naturalny odpływ wód opadowych i wpłynąć negatywnie na równowagę warunków gruntowo-wodnych a pośrednio trwale zmienić naturalne warunki siedliskowe na sąsiednich terenach
Oddziaływanie skumulowane, stałe	kumulacja różnego typu negatywnego oddziaływania prowadzi do powstania uciążliwości charakterystycznych dla funkcjonowania terenów zurbanizowanych, których negatywne oddziaływanie ograniczane jest naturalną odpornością środowiska na degradację, związaną z istniejącymi dużymi obszarami o niewielkim stopniu przekształceń. Oddziaływanie dotyczy terenów zurbanizowanych i bezpośrednio z nimi sąsiadujących

Biorąc pod uwagę lokalizację, a także zakres i skalę oddziaływania przedmiotowych zmian studium stwierdza się, iż nie będzie ono znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000 oraz na spójność całej ich sieci. W obszarze planowanych do realizacji inwestycji nie występują obszary objęte ochroną prawną na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Podczas inwentaryzacji przyrodniczej w 1998 roku, w sąsiedztwie projektowanych terenów produkcji, składów i magazynów w obrębie Nowa Wieś Legnicka stwierdzono występowanie następujących chronionych gatunków: płazów, w tym gatunków podlegających ochronie ścisłej: kumak nizinny (*Bombina bombina*), ropucha zielona (*Pseudepidalea viridis*), rzekotka drzewna (*Hyla arborea*) oraz ochronie częściowej: ropucha szara (*Bufo bufo*); ptaków, w tym podlegających ochronie ścisłej: błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*) – stanowisko poprzednich sezonów, jaskółka brzegówka (*Riparia riparia*), kłaskawka (*Saxicola torquata*), świergotek polny (*Anthus campestris*); żerowiska Nocka Nattera (*Myotis nattereri*), po południowej stronie

planowanego obszaru aktywności gospodarczej, w sąsiedztwie stawku. W Rozdziale 5.2 niniejszego opracowania wskazano na możliwe sposoby ochrony gatunków dziko występujących zwierząt, roślin i grzybów. Nadmienić należy również, że hałas może spowodować zmniejszenie sukcesu lęgowego poszczególnych par ptaków na terenach sąsiadujących z terenami aktywności gospodarczej. W celu minimalizacji oddziaływania hałasowego zaleca się zamontowanie tłumiących go elementów lub nasadzenie pasa zieleni izolacyjnej w szczególności w sąsiedztwie z terenem zbiornika wodnego w południowej części obszaru aktywności gospodarczej. Planowana inwestycja z uwagi na usytuowanie w sąsiedztwie autostrady A4 i silnie zurbanizowanych terenów miasta Legnica nie stanowi jednak poważnego zagrożenia dla środowiska. Zasięg przestrzenny oddziaływania przedsięwzięcia będzie miał charakter lokalny, ograniczony do najbliższego otoczenia jego realizacji. Wszelkie oddziaływania będą miały charakter lokalny, ograniczony do terenu prowadzenia prac i w związku z tym nie będą stanowiły dodatkowej uciążliwości dla otaczającego środowiska.

▪ **Zabytki**

Brak oddziaływania. Ustalenia zawarte w dokumencie zmiany studium w zakresie ochrony konserwatorskiej należy uznać jako *oddziaływanie pozytywne*. W dokumencie studium zakłada się ochronę wartości kulturowych występujących na obszarze gminy. Przewiduje się utrzymanie istniejących form ochrony prawnej: obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz uwzględnia się konieczność ochrony stanowisk archeologicznych. Wskazuje się zasady ochrony konserwatorskiej zabytków architektury i budownictwa ujętych w ewidencji zabytków. Ponadto wskazuje się obszary cenne historycznie, kulturowo i krajobrazowo, proponowane do objęcia ochroną konserwatorską, polegającą na uwzględnianiu ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako chronionych prawem miejscowym stref ochrony konserwatorskiej oraz obszarów zieleni chronionej.

▪ **Ludzie, dobra materialne**

Rozwój obszarów zurbanizowanych winien uwzględniać zasady zrównoważonego rozwoju wyrażające się między innymi prawidłową lokalizacją określonych form zabudowy, minimalizującą powstanie potencjalnego negatywnego oddziaływania na zdrowie mieszkańców. Duże obszary aktywności gospodarczej zlokalizowane są poza zwartą tkanką osadniczą, w bezpośrednim sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych zapewniających łatwość obsługi w zakresie transportu, z pominięciem lub ograniczeniem przejazdów przez centra wsi. W projekcie zmiany dokumentu studium zastosowano właściwe zapisy dotyczące wykluczenia negatywnego oddziaływania na zabudowę mieszkaniową:

- działalność gospodarcza lokalizowana nie może powodować przekraczania dopuszczalnych dla zabudowy mieszkaniowej norm emisji hałasu, spalin itp., a uciążliwość inwestycji musi zamykać się w granicach działki,
- uciążliwość inwestycji lokalizowanych na terenach aktywności gospodarczej musi zamykać się w granicach działki, z wykluczeniem realizacji inwestycji mogących stanowić jakiegokolwiek zagrożenie dla przylegających terenów mieszkaniowych,
- w granicach projektowanych stref aktywności gospodarczej zaleca się wprowadzenie zieleni o charakterze izolacyjnym.

Projektowane zagospodarowanie terenów oraz przyjęte rozwiązania planistyczne nie wpłyną w sposób negatywny na dobra materialne występujące zarówno w granicach obszarów inwestycyjnych, jak i w ich otoczeniu. Nie stwierdza się również szczególnie negatywnego wpływu ustaleń projektu zmiany studium na zdrowie i życie ludzi.

▪ **Zagrożenia nadzwyczajne (katastrofalne)**

W zmianie dokumentu studium wskazano zasięg zalewu wody powodziowej (obszar szczególnego zagrożenia powodzią), w obrębie którego wykluczono wszelką zabudowę.

4.2.3. Tereny lokalizacji urządzeń i obiektów odnawialnych źródeł energii (OZE) – farm fotowoltaicznych

Kierunki rozwoju:

We wschodniej części wsi Taczalin zmiana studium przewiduje przeznaczenie terenów obecnie użytkowanych jako rolnicze pod tereny lokalizacji urządzeń i obiektów odnawialnych źródeł energii (OZE) w postaci farm fotowoltaicznych, wykorzystujących energię słoneczną do produkcji energii elektrycznej, wraz z urządzeniami technicznymi i obiektami budowlanymi niezbędnymi dla ich funkcjonowania. Planowane zainwestowanie stanowi kontynuację przyjętych już kierunków rozwoju na terenie gminy. Obowiązujące studium wskazuje możliwość lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych w obrębach Koskowice, Księginice i Nowa Wieś Legnicka). Energia wytwarzana przez elektrownie fotowoltaiczne jest energią czystą ekologicznie, a jej źródło, czyli słońce jest niewyczerpalne.

Oddziaływanie na środowisko:

▪ Powierzchnia ziemi, wody powierzchniowe i podziemne

Brak oddziaływania. Elektrownie fotowoltaiczne stanowią urządzenia montowane na lekkich konstrukcjach stalowych składających się na ogół z pionowych słupów stalowych, wbijanych bezpośrednio w ziemię na głębokość około 1,5 do 2 m każdy. Do słupów podłączone zostają szyny poprzeczne, na których zamontowane zostaną panele fotowoltaiczne. Konstrukcja wsporcza może zostać również osadzona przez fundamentowanie lub kasetony betonowe ustawiane na gruncie. Instalacje fotowoltaiczne wymagają zajęcia znacznej powierzchni terenu, jednak ich montaż nie spowoduje istotnych przekształceń litosfery. Największe przekształcenia powierzchni ziemi będą związane z pracami budowlano-montażowymi farmy. Na terenach tych kontynuowane będzie rolnicze użytkowanie gruntów. Prawidłowa eksploatacja farmy fotowoltaicznej nie spowoduje degradacji powierzchni ziemi i negatywnego oddziaływania na zasoby glebowe. Wody opadowe w zdecydowanej większości spłyną po nachylonych powierzchniach paneli i będą (jak dotychczas) infiltrować w podłoże. Nie spowoduje to jednak znaczącego negatywnego oddziaływania na warunki wodne, z wyjątkiem niewielkiego wzrostu parowania i nierównomiernego pokrycia opadami powierzchni terenu. Analizowane wody opadowe, przy braku kontaktu ze źródłami zanieczyszczeń, kwalifikuje się jako czyste, nie wymagające oczyszczania. Wpływ na środowisko wodne zależny będzie więc jedynie od środków czyszczących użytych do mycia paneli. W związku z koniecznością okresowego mycia paneli fotowoltaicznych, należy do tego celu używać substancji bezpiecznych dla jakości wód i gleb np. demineralizowanej wody (należy zrezygnować lub ograniczyć używanie detergentów i środków powierzchniowo czynnych).

▪ Powietrze, klimat akustyczny

Brak oddziaływania. Eksploatacja farmy nie wiąże się z emisją zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego i emisją hałasu. Farmy fotowoltaiczne należą do urządzeń przyjaznych dla środowiska w sektorze energetycznym, które w ogólnym bilansie ograniczają emisje do atmosfery zanieczyszczeń energetycznych. Przedsięwzięcie w pozytywny sposób wpłynie więc na stan powietrza atmosferycznego. W trakcie eksploatacji inwestycji zostanie wytworzona, bez emisji do atmosfery gazów cieplarnianych, energia elektryczna. Dzięki tak uzyskanej energii w skali globalnej możliwe jest zredukowanie wytwarzania energii ze źródeł konwencjonalnych, co oddziaływać będzie pozytywnie w sposób długoterminowy na wielkość zasobów naturalnych, gdyż przyczyni się do ograniczenia zużycia węgla kamiennego. Wykorzystywanie energii słonecznej przyczyni się natomiast do zmniejszenia wykorzystania energii ze źródeł opartych na paliwach stałych, emitujących zanieczyszczenia gazowe i pyłowe do atmosfery, co decydujące w wymiarze lokalnym poprawi stan jakości powietrza atmosferycznego. W trakcie realizacji przedsięwzięcia może dojść jedynie do krótko trwającego wzrostu emisji zanieczyszczeń do środowiska w postaci pyłów w wyniku prowadzenia robót oraz emisji hałasu związanego z pracą sprzętu budowlanego. Jednak wpływ ten będzie miał charakter krótkotrwały i będzie charakteryzował się niskim poziomem uciążliwości oraz ustąpi po zakończeniu prac. Opierając się na obecnym stanie wiedzy wynikającym ze zrealizowanych i pracujących elektrowni fotowoltaicznych przewiduje się, że przedsięwzięcie potencjalnie może być również źródłem emisji akustycznej w zakresie

słyszalnym – standardowe rozwiązania przewidują aktywne chłodzenie (wentylatory), jednak zastosowanie chłodzenia pasywnego (radiatorów), zaleconych powyżej, wyeliminuje tego typu oddziaływanie.

▪ **Klimat**

Skutki negatywne ustaleń studium dotyczące obszaru przeznaczanego pod budowę farmy fotowoltaicznej wiążą się głównie ze zmniejszeniem się powierzchni biologicznie czynnej zajętej przez instalacje paneli solarnych przez instalacje farmy fotowoltaicznej, co może powodować wzrost temperatury podłoża oraz zmniejszenie wilgotności powietrza w skali lokalnej. Zmiany klimatu lokalnego mogą być spowodowane zmianą bilansu cieplnego powierzchni ziemi. Wyraża się to poprzez lokalny wzrost temperatur powietrza (w porównaniu do terenów niezabudowanych) oraz wzrost dobowych amplitud temperatury powietrza. Oddziaływanie to będzie miało charakter nieznaczący i lokalny. (*oddziaływanie negatywne pośrednie, stałe*) i nie będzie miało istotnego oddziaływania na klimat. Jednocześnie sam zamiar potencjalnej lokalizacji farmy fotowoltaicznej jako źródła energii odnawialnej, należy uznać za działanie *pozytywne*, wpisujące się w globalną politykę zmierzania do obniżenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery oraz zwiększania udziału pozyskiwania energii opartej na ekologicznych źródłach.

Zaleca się zastosowanie właściwej konfiguracji rozstawienia rzędów paneli fotowoltaicznych względem siebie oraz pod kątem ok. 30–40 stopni od powierzchni ziemi, celem ograniczenia możliwości tworzenia się chwiejnej atmosfery konwekcyjnych prądów wznoszących, z uwagi na nieznaczny wzrost albedo powierzchni paneli fotowoltaicznych w stosunku do otaczających gruntów. Ograniczenie możliwości tworzenia się prądów konwekcyjnych zapobiegnie również nienaturalnemu uatrakcyjnianiu farmy fotowoltaicznej dla ptactwa szybującego. Należy zaznaczyć iż warunki do powstawania konwekcyjnych prądów wznoszących dotyczą tylko kilkunastu dni w roku w których losowo stan atmosfery tj. temperatura, wilgotność, nasłonecznienie, siła i kierunek wiatru umożliwiają powstawanie konwekcji termicznej. Jednakże na tym etapie inwestor może poprzez właściwą konfigurację urządzeń w terenie zminimalizować możliwość powstawania nienaturalnej konwekcji termicznej. W związku z tym nie przewiduje się zauważalnego wpływu na klimat po realizacji przedsięwzięcia.

▪ **Krajobraz**

Oddziaływanie stałe. Oddziaływanie elektrowni fotowoltaicznych na krajobraz ze względu na niską wysokości konstrukcji (do kilku metrów) będzie małe, a oddziaływanie to będzie miało charakter *lokalny* – przy dużych powierzchniach i stosunkowo gęstym ustawieniu paneli przysłaniać mogą one jedynie widoki obserwatorom znajdującym w bliskim otoczeniu na tej samej wysokości nad poziomem morza. Farma fotowoltaiczna jako obcy element w rolniczym krajobrazie gminy może mieć jednak charakter *negatywnego długoterminowego* oddziaływania na krajobraz. Obiekty elektrowni fotowoltaicznej mogą stanowić obiekty zakłócające odbiór przestrzeni terenów zielonych. Niemniej jednak postrzeganie takich elementów w przestrzeni jest sprawą indywidualną i subiektywną. Lokalizacja farm na otwartych rolniczych terenach nie powinna być jednak widoczna z większych odległości. Nowoprojektowane tereny elektrowni fotowoltaicznych zaplanowane zostały w terenach rolnych. Do wyeliminowania ewentualnego negatywnego wizualnego postrzegania farmy w krajobrazie może posłużyć zwiększenie roślinności w jej sąsiedztwie. Ponadto świadomość funkcjonowania w sąsiedztwie źródła czystej energii elektrycznej – nie powodującej emisji zanieczyszczeń, może być odbierane pozytywnie. W celu ochrony krajobrazu dodatkowo zaleca się nieumieszczanie na konstrukcji elektrowni reklam, w celu ograniczenia jej oddziaływania na krajobraz oraz zastosowanie powłok antyrefleksyjnych również o właściwościach antystatycznych.

▪ **Różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta**

Oddziaływanie bezpośrednie, stałe. Na powierzchni ziemi zajętej pod instalacje farmy zachowany zostanie dotychczasowy rolniczy charakter użytkowania i w związku z tym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na rośliny i zwierzęta na tym obszarze. Lokalizacja paneli słonecznych nie wiąże się z utratą siedlisk, czy też z ich fragmentaryzacją ponieważ zlokalizowane zostały one na terenach rolnych podlegających uprawie zbóż i corocznemu przeorywaniu oraz stosowaniu na nim herbicydów i pestycydów, stanowiących w obecnym stanie rzeczy zagrożenie dla środowiska. Na powierzchni ziemi zajętej pod instalacje farmy zachowany

zostanie ponadto dotychczasowy rolniczy charakter użytkowania i w związku z tym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na rośliny na tym obszarze. Konstrukcja paneli fotowoltaicznych i same panele mogą spowodować jedynie niewielki spadek natężenia bezpośredniego promieniowania słonecznego docierającego do powierzchni ziemi (zacienienie) dla fragmentów działek objętych przedsięwzięciem. W związku z powyższym zaleca się nie stosowanie paneli wyposażonych w system nadążny, co znacznie ograniczy wpływ braku nasłonecznienia na powierzchnię gleby.

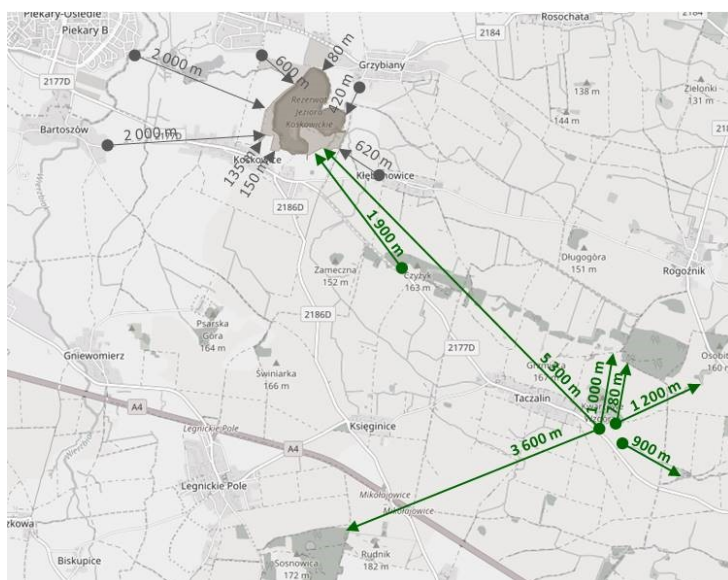
Wpływ paneli fotowoltaicznych na komponenty przyrodnicze, w tym w szczególności na awifaunę, może mieć charakter pośredni i bezpośredni. Panele słoneczne i ich eksploatacja mogą spowodować: fragmentację, modyfikację lub/i bezpośrednią utratę siedlisk naturalnych, odstraszenie ptaków (prace przy budowie i utrzymaniu parku solarnego) następujące jednak na takiej samej zasadzie jak pokrycie części pól uprawnych folią przyspieszająca rozwój wegetacji. Prawidłowa lokalizacja elektrowni fotowoltaicznej, na terenach nie wykorzystywanych intensywnie przez ptaki, może przyczynić się paradoksalnie do powstania alternatywnych miejsc żerowania, np. dla łuszczaków, ziarnojadów i ziębowatych, oraz gniazdowania (panele są zakładane na specjalnych stojakach, które mogą być wykorzystywane przez niektóre gatunki do umieszczania gniazd). W efekcie realizacji farmy solarnej o znacznej powierzchni może nastąpić jednak ograniczenie obszaru żerowiskowego ptaków drapieżnych. Panele fotowoltaiczne mogą odstraszać i oślepiać ptaki poprzez odbijane światła i refleksy świetlne. Nie można wykluczyć, że nawet kilkusekundowe oślepienie może spowodować trudności w rozpoznaniu i ominięciu przeszkody, w szczególności, że w sąsiedztwie farmy zlokalizowane są tereny elektrowni wiatrowych. Dotyczy to zarówno ptaków zatrzymujących się w okolicy elektrowni słonecznej podczas migracji jak i drobnych ptaków lęgowych. Elektrownie o dużych powierzchniach mogą powodować efekt olśnienia nawet ze znacznej odległości. Ponadto błyszczące powierzchnie elektrowni mogą być mylone z lustrem wody, co może mieć negatywne oddziaływanie na ptaki wodno-błotne. Zaleca się zastosowanie powłoki antyrefleksyjnej, pokrywającej panele fotowoltaiczne, zwiększającej absorpcję energii promieniowania słonecznego oraz zapobiegającej niepożądanemu efektowi odbicia światła od powierzchni paneli, dzięki czemu panele fotowoltaiczne nie będą oślepiać i przyciągać ptaków mogących przelatywać nad instalacją. Obecnie brak jest naukowych dowodów na istnienie ryzyka śmiertelności dla ptaków związanych z panelami fotowoltaicznymi. Strukturalnie ryzyko jest prawdopodobnie podobne do wielu innych wykonanych przez człowieka inwestycji, wykorzystujących płaskie, przeszkłone przestrzenie (ekrany akustyczne, szyby wysokich budynków). Największym zagrożeniem dla ptaków będzie zajęcie terenów, a więc skurczenie się przestrzeni, która może być przez nie wykorzystywana. Negatywne oddziaływanie polegające na zmniejszeniu się powierzchni siedlisk dotyczyć będzie ptaków krajobrazu rolniczego. Dotyczy to pospolitych gatunków z rzędu wróblowatych. Zaznacza się, że są to ptaki uznane za pospolite, a ich populacje są zazwyczaj liczne. Ryzyko bezpośredniego oddziaływania parku solarnego rośnie, gdy energia z niego odbierana jest przy pomocy tradycyjnej, naziemnej struktury elektro-energetycznej, sieci elektroenergetyczne stanowią bowiem znaczące źródło śmiertelności ptaków. Jednak coraz większa część tego typu inwestycji obsługiwana jest przy pomocy nowoczesnych, zakopanych w gruncie układów przewodów i w ten sposób wpinana jest w sieć ogólnokrajową. Przeprowadzona analiza obecności ptaków na terenie planowanej farmy wskazuje na brak zagrożenia dla poszczególnych grup ptaków. Odległość nowoprojektowanych obszarów farmy fotowoltaicznej od rezerwatu przyrody Jezioro Koskowickie, na obszarze którego występuje bogata lęgowa populacja ptaków wodno-błotnych, wynosi ponad 5 km. Ewentualny negatywny wpływ w zakresie oślepiania migrującego, czy też żerującego ptactwa zostanie wyeliminowany poprzez zastosowanie antyrefleksyjnych powłok pokrywających panele fotowoltaiczne. Jak wspomniano wcześniej, funkcjonowanie elektrowni słonecznych nie musi powodować negatywnego wpływu na populacje ptaków, a nawet, przy sprawnym zarządzaniu elektrownią jej lokalizacja w zubożonym krajobrazie rolniczym może być korzystna dla ptaków, stanowiąc urozmaicenie krajobrazu. W celu utrzymania jak najkorzystniejszego bilansu strat i zysków dla populacji ptaków, niezbędne jest przestrzeganie dodatkowo następujących zasad, mogących zminimalizować wpływ inwestycji, przede wszystkim tych zajmujących większe obszary krajobrazu, a które zostały uwzględnione w projekcie zmiany studium:

- wybór lokalizacji farmy poza obszarami stanowiącymi miejsce rozrodu lub intensywnego wykorzystania przez gatunki rzadkie i średnioliczne,

- nasadzenie niskopiennych żywopłotów pomiędzy sektorami paneli, zmniejszających ryzyko kolizji ptactwa wodnego,
- umieszczanie pod ziemią przewodów elektrycznych odprowadzających energię z farmy,
- budowa farmy i naprawy eksploatacyjne o większej skali powinny następować poza okresem lęgowym,
- fragmenty trawiaste pomiędzy ogniwami nie powinny być uprawiane z wykorzystaniem sztucznego nawożenia, herbicydów i pestycydów, zaleca się wykaszanie ręcznie lub poprzez wypas np. owiec,
- należy zezwolić na spontaniczną sukcesję roślinności pomiędzy pasami, np. ziół i chwastów.
- zastosowanie powłok antyelektrostatycznych zminimalizuje konieczność czyszczenia powierzchni paneli.

Nie przewiduje się również negatywnych oddziaływań w odniesieniu do nietoperzy. Nowoprojektowana inwestycja położona jest poza doliną Odry przez co nie powinna wpływać negatywnie na drożność tego korytarza migracyjnego i tym samym migrację gatunków nietoperzy do zimowisk. Dostępność siedlisk w sąsiedztwie obszaru studium sprawia, że zmniejszenie powierzchni części terenów rolnych nie powinna wpłynąć negatywnie na stan populacji nietoperzy. Ponadto tereny farm fotowoltaicznych położone są na otwartych terenach rolnych nie stanowiących szczególnie atrakcyjnego środowiska dla nietoperzy.

SCHEMAT 6. ORIENTACYJNA ODLEGŁOŚĆ OD PROJEKTOWANYCH W ZMIANIE STUDIUM TERENÓW LOKALIZACJI FARMY FOTOWOLTAICZNEJ.

Źródło: opracowanie własne.

Teren inwestycji może tworzyć barierę do przemieszczania się większych zwierząt m.in. w przypadku ogrodzenia terenu. Z uwagi na powierzchnię inwestycji względem innych terenów otwartych nie będzie to stanowiło jednak większego problemu dla migracji dużych zwierząt leśnych, mogących sporadycznie pojawiać się w rejonie przedsięwzięcia. W tym celu wykorzystywać mogą tereny otwarte upraw polowych, łąk i pastwisk, a także skupiska zadrzewień i cieków wodne. Ocenia się, że budowa i praca elektrowni fotowoltaicznych nie będzie miała wpływu na te gatunki. Zmniejszy się jednak areal siedlisk, który może być wykorzystywany przez zwierzęta. Wysoka dostępność siedlisk w sąsiedztwie sprawia jednak, że zmniejszenie powierzchni tych terenów nie powinno wpłynąć negatywnie na stan populacji zwierząt. Zaleca się rezygnację z budowania ogrodzeń z betonowym fundamentem, ograniczających przemieszczanie się płazów i innych zwierząt, ewentualne ogrodzenie powinno być ażurowe, pozostawiające minimum 15 cm odległości między dolną krawędzią a gruntem.

- **Obszary Natura 2000**

Brak oddziaływania. Na obszarze gminy Legnickie Pole nie występują obszary ochrony Natura 2000. Funkcjonująca farma fotowoltaiczna nie będzie również negatywnie oddziaływać na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 na terenie sąsiednich gmin. Ze względu na znaczne odległości projektowanych terenów farm fotowoltaicznych od obszarów Natura 2000 nie prognozuje się oddziaływania na cele i integralność tych obszarów.

▪ **Zasoby naturalne – brak oddziaływania**

W fazie eksploatacji elektrownia fotowoltaiczna nie będzie wykorzystywać w znaczących ilościach wody, ani innych surowców oraz materiałów i paliw. Elektrownie będą wykorzystywać wyłącznie energię słoneczną i niewielkie ilości energii elektrycznej dla własnych potrzeb. Wprowadzana funkcja nie wpłynie również negatywnie na zasoby naturalne ze względu na zachowanie rolniczego użytkowania gruntów. Funkcjonowanie, eksploatacja farmy fotowoltaicznej będzie miała natomiast *długoterminowe pozytywne oddziaływanie* na wielkość zasobów naturalnych, gdyż przyczyni się do ograniczenia zużycia węgla kamiennego.

▪ **Ludzie**

Farma fotowoltaiczna jest urządzeniem neutralnym dla ludzi. Nie emituje hałasu, promieniowania, ani żadnych innych szkodliwych dla zdrowia ludzi substancji. Instalacje fotowoltaiczne ze względu na ich pasywność nie stanowią zagrożenia dla ludzi. Brak jest danych na temat negatywnego wpływu na środowisko i ludzi, jaki może być wywołany pracą elektrowni wykorzystującej panele fotowoltaiczne. Potencjalny negatywny wpływ paneli na otoczenie to niepokój optyczny wywołany refleksami świetlnymi, co powoduje, że elektrownie słoneczne uznaje się za niekorzystne sąsiedztwo dla terenów mieszkaniowych, a także lotnisk i tras przelotów samolotów (możliwość oślepienia pilotów). Elektrownie usytuowane zbyt blisko dróg mogą również oślepiać kierowców. W celu ograniczenia niepożądanego zjawiska, jak wspomniano powyżej, panele należy pokryć powłoką antyrefleksyjną. Pole modułów fotowoltaicznych nie ma najmniejszego wpływu elektromagnetycznego na otaczające środowisko oraz ludzi. W związku z powyższym nie przewiduje się również negatywnego oddziaływania i zwiększenia emisji pól elektromagnetycznych w związku z realizacją farmy fotowoltaicznej.

▪ **Zabytki – brak oddziaływania**

Realizacja ustaleń studium nie powinna mieć negatywnego oddziaływania na obiekty zabytkowe na obszarze gminy Legnickie Pole.

▪ **Dobra materialne – brak oddziaływania**

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń studium na dobra materialne. Planowane inwestycje solarne zlokalizowane są na terenach mających rolniczy charakter i użytkowanie. Skala planowanych przedsięwzięć i ich lokalizacja powoduje, że wpływ na dobra materialne będzie znikomy. Z racji lokalizacji na terenie rolnym nie ma podstaw do spadku wartości gruntów, na których będą posadowione elektrownie fotowoltaiczne (spadek wartości nieruchomości jest efektem braku możliwości korzystania z nieruchomości w dotychczasowym zakresie – elektrownie fotowoltaiczne nie stanowią przeszkody w prowadzeniu działalności rolniczej). Z przeprowadzonej analizy oddziaływania tego typu inwestycji wynika, że przy zachowaniu określonych warunków, zostaną dotrzymane standardy jakości środowiska na terenie realizacji inwestycji, jak i poza jej obszarem. Oznacza to, że w żaden sposób przedmiotowa inwestycja nie wprowadzi ograniczeń w sposobie korzystania z sąsiednich nieruchomości. Natomiast stałe wpływy z czynszu dzierżawnego są podstawą do podwyższenia wartości tych działek. Potencjalne zagrożenia mogą wynikać z awarii związanych z infrastrukturą techniczną.

Strefa definiująca teren mogący być przeznaczony na lokalizację elektrowni z wykorzystaniem systemów fotowoltaicznych wyznacza jednocześnie strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu (zgodnie z art. 10 a ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). W projekcie studium nie określa się, na czym te ograniczenia polegają. Można jednak spodziewać się, że związane są one z sytuowaniem zabudowy mieszkaniowej lub zabudowy obiektami mogącymi zakłócać pracę elektrowni np. wysokimi obiektami przesłaniającymi dopływ promieni słonecznych. W strefie tej powinny również zamykać się również ewentualne negatywne oddziaływania. Elektrownia fotowoltaiczna, przy zastosowaniu wskazanych zaleceń oraz stosunkowo małych powierzchniach, nie stanowi źródła znaczących negatywnych oddziaływań, w związku z czym nie ma podstaw do rozważań na temat ich kumulacji, z tego powodu nie przewiduje się również wystąpienia efektu kumulacji negatywnych oddziaływań z istniejącym Parkiem Wiatrowym Taczalin i projektowanymi elektrowniami wiatrowymi na terenie gminy Legnickie Pole.

Określone wyżej potencjalne oddziaływania planowanej inwestycji, w postaci rozwoju terenów lokalizacji farm fotowoltaicznych na obszarze gminy Legnickie Pole, są adekwatne do posiadanej wiedzy i stopnia szczegółowości dokumentu, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Niezbędne jest przeprowadzenie bardziej szczegółowych analiz, na dalszych etapach prac planistycznych i projektowych. Na obecnym etapie przedmiotowa prognoza wykazała zgodność planowanego przeznaczenia terenu z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa, normami i przepisami technicznymi, dostępną wiedzą na temat funkcjonowania farm fotowoltaicznych i ich oddziaływania. W związku z powyższym, na obecnym etapie należy stwierdzić możliwość realizacji inwestycji pod warunkiem pozytywnych wyników dalszych analiz i monitoringów oraz na warunkach określonych w decyzji środowiskowej dla przedsięwzięcia. Przedsięwzięcie nie będzie powodować zagrożeń wystąpienia poważnych awarii i nie będzie oddziaływać transgranicznie. **Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji farmy fotowoltaicznej.**

4.2.4. Tereny o wiodącej funkcji produkcji rolnej

Kierunki rozwoju:

W obrębie wsi Raczkowa zmiana studium przewiduje, zmianę przeznaczenia terenów o wiodącej funkcji mieszkaniowej rolniczej (M-RM2) wskazanej w obowiązującym studium na tereny rolne (R). Tereny te sąsiadują od północy z terenami o wiodącej funkcji gospodarczej oraz produkcyjno-usługowymi.

Oddziaływanie na środowisko:

- **Powierzchnia ziemi** – *potencjalne oddziaływanie pośrednie* – zagrożenie skażenia chemicznymi środkami ochrony roślin oraz nawozami sztucznymi,
- **Wody powierzchniowe i podziemne** – *potencjalne oddziaływanie pośrednie* – zagrożenie skażenia chemicznymi środkami ochrony roślin oraz nawozami sztucznymi, nadmierne nawożenie może przyczyniać się do zatrucia metalami ciężkimi i substancjami toksycznymi obecnymi w nawozach, a w wyniku działalności zakładów produkcyjno-usługowych do gleb mogą przedostawać się również szkodliwe substancje,
- **Powietrze** – *brak oddziaływania*,
- **Klimat** – *brak oddziaływania*,
- **Krajobraz** – naturalny, element krajobrazu naturalnego i kulturowego
- **Zasoby naturalne** – *brak oddziaływania*,
- **Różnorodność biologiczna, roślinność, zwierzęta** – *oddziaływanie pozytywne, pośrednie, długoterminowe, stałe* – element otwartych przestrzeni o ograniczonym przekształceniu, obszar biologicznie czynny, wpływający dodatnio na podniesienie naturalnej odporności środowiska na degradację i zdolności do regeneracji obszarów gminy, miejsce występowania naturalnej roślinności w postaci zadrzewień i skupisk zakrzaczeń śródpolnych, towarzyszących drogom polnym i rowom,
- **Ludzie, dobra materialne** – *brak oddziaływania*,
- **Zabytki** – *brak oddziaływania*.

4.3. Przewidywane skutki realizacji ustaleń zmiany studium dla poszczególnych komponentów środowiska

Oddziaływanie na pedosferę

Największe zmiany w powierzchni ziemi na terenie gminy Legnickie Pole spowodowane są prowadzoną eksploatacją surowców naturalnych. Na terenie gminy nie przewiduje się innych większych przekształceń powierzchni topograficznej, ponieważ teren ten jest słabo urzeźbiony, z tego powodu nie przewiduje się również aktywizacji ruchów masowych ziemi. Zmiany ukształtowania powierzchni, wynikające z realizacji ustaleń przedmiotowej zmiany studium, mogą być spowodowane głównie przez postępujące procesy urbanizacyjne związane z rozwojem zabudowy, w tym poprzez wykonywanie uzbudojenia i zabiegów wyrównaniu terenu, jak również tworzenia nasypów. Natomiast przekształcenia mechaniczne gleb spowodowane będą przez utwardzanie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (m.in. gruzem budowlanym). Zmiany w naturalnych warunkach glebowych powodują także nasilające się wpływy działalności rolniczej. Nadmierne

nawożenie może przyczyniać się do zatrucia metalami ciężkimi i substancjami toksycznymi obecnymi w nawozach, a w wyniku działalności zakładów produkcyjno-usługowych do gleb mogą przedostawać się również szkodliwe substancje. Komunikacja i transport samochodowy, przyczyniają się natomiast do zanieczyszczenia gleb położonych w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków komunikacyjnych. Niemniej podstawowym zagrożeniem dla gleb jest zmiana sposobu zagospodarowania terenu z rolniczego na cele nierolnicze, bowiem następuje trwały ubytek powierzchni biologicznie czynnej. Skala zjawiska zależy od presji urbanizacyjnej, a biorąc pod uwagę położenie gminy w sąsiedztwie miasta Legnica i narastające tendencje suburbanizacyjne w najbliższych latach należy spodziewać się wzrostu tego zjawiska. **Nie prognozuje się jednak znaczącego negatywnego wpływu realizacji ustaleń przedmiotowej zmiany studium na powierzchnię ziemi i gleby.**

Oddziaływanie na hydrosferę

Hydrosfera stanowi geokomponent, który jest bardzo wrażliwy i najbardziej narażony na przekształcenia i degradację. Zanieczyszczenie wód, będące wynikiem oddziaływania różnych czynników antropogenicznych, polega na niekorzystnych zmianach właściwości fizycznych, chemicznych i bakteriologicznych. Spowodowane jest ono w głównej mierze wprowadzaniem do środowiska w nadmiarze substancji nieorganicznych (stałych, płynnych, gazowych), organicznych i radioaktywnych, które ograniczają lub uniemożliwiają wykorzystywanie wody do picia i celów gospodarczych. Nasilająca się więc w ostatnich latach presja budowlana wraz z nierozwiązaną gospodarką ściekową, stanowią źródło degradacji środowiska, w tym wód. Duża wrażliwość wód na zanieczyszczenia idzie jednak w parze ze stosunkowo wysokimi możliwościami regeneracji po wyeliminowaniu źródła degradacji, ponieważ wody, zwłaszcza powierzchniowe płynące, mają naturalne właściwości do samooczyszczania się. Natomiast odporność wód podziemnych na skażenia antropogeniczne zależy od zasobności poziomów wodonośnych i głębokości ich występowania, przepuszczalności gruntów oraz intensywności ruchu wód podziemnych. Część wód podziemnych na terenie gminy jest dobrze naturalnie zabezpieczona przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni dzięki występującym warstwom słabo przepuszczalnym (gliny zwalowe, iły trzyczorzędowe). Wody podziemne pierwszego horyzontu są jednak na ogół zanieczyszczone przez rolnictwo i przemysł: związkami azotu, fosforu, czasem metali ciężkich. Wody poziomów użytkowych wykazują ślady tych samych zanieczyszczeń, występują tu jednak w znacznie mniejszych stężeniach.

Głównymi zagrożeniami jakości wód na terenie gminy Legnickie Pole są zanieczyszczenia obszarowe powodowane przez:

- nadmierne nawożenie upraw środkami ochrony roślin, nawozami mineralnymi, obornikiem i gnojowicą,
- brak systemów kanalizacyjnych do odbioru wszystkich wytwarzanych ścieków na terenie gminy oraz nieszczelne zbiorniki do gromadzenia ścieków,
- dzikie wysypiska śmieci, w tym opakowań po środkach chemicznych,
- gromadzenie odpadów przemysłowych, magazynowanie materiałów i surowców trujących,
- zanieczyszczenia wymywane przez opady atmosferyczne – dwutlenek siarki, tlenki azotu, kwaśne deszcze, pyły, metale ciężkie.

Główną przyczyną zanieczyszczenia wód na terenie gminy Legnickie Pole stanowią spływy z terenów rolniczych (obciążone związkami biogennymi: azotem i fosforem) oraz zanieczyszczenia pochodzące ze ścieków nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych, składowisk odpadów komunalnych. Rolnictwo dostarcza do wód 50 - 60% ogólnej ilości azotu oraz 30 - 40% ogólnej ilości fosforu. Główną przyczyną tego zjawiska jest m.in. nadmierne nawożenie upraw, łąk i pastwisk, nawożenie w niewłaściwych terminach, stosowanie chemicznych środków ochrony roślin. Znaczne zagrożenie stanowi również niewłaściwe przechowywanie nawozów sztucznych i organicznych oraz niewłaściwe wykonywanie zabiegów agrotechnicznych, melioracji wodnych, a także niewłaściwe gospodarowanie gnojowicą.

Do istotnych źródeł presji na środowisko wodne zaliczyć należy także niewystarczającą sanitację obszarów zainwestowanych. Zabudowa mieszkaniowa, usługowa i aktywności gospodarczej będzie źródłem znaczącej ilości ścieków komunalnych. Niezsynchronizowanie budowy sieci wodociągowych z budową sieci kanalizacyjnych może doprowadzić do powstawania dużej ilości ścieków, które w stanie surowym trafiają do środowiska. Ponadto na

terenach gdzie brak jest przyłączy kanalizacyjnych zezwala się na stosowanie bezodpływowych zbiorników na ścieki, których nieprawidłowa eksploatacja może prowadzić do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych³⁹. Ustalenia zmiany studium określają sposób odprowadzania ścieków komunalnych – siecią kanalizacyjną, a ewentualna uciążliwość dla środowiska z tytułu odprowadzenia oczyszczonych ścieków może wystąpić w miejscu zrzutu z oczyszczalni do wód powierzchniowych. Wyposażenie obszaru gminy w system kanalizacji ochroni zasoby wodne przed zanieczyszczeniami. Zagrożenie dla zasobów wód stanowi także niewłaściwie prowadzona gospodarka odpadami, w tym między innymi dzikie wysypiska śmieci zlokalizowane w sąsiedztwie osiedli mieszkaniowych, w lasach oraz w okolicach rzek. Wpływ na jakość wód mają również wody opadowe pochodzące z powierzchni utwardzonych, np. obiektów produkcyjnych, parkingów, tras komunikacyjnych. Dodatkowymi niekorzystnymi czynnikami wpływającymi na stan wód podziemnych są tzw. liniowe ogniska zanieczyszczeń, w tym w szczególności autostrada A4 i droga krajowa nr 3 oraz planowana południowo-wschodnia obwodnica miasta Legnica. Ich eksploatacja powoduje zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi i produktami spalania, zasolenie w okresie zimowym i stwarzające zagrożenie awaryjnymi wyciekami transportowych substancji. Prowadzona przez wiele lat eksploatacja złóż naturalnych na terenie gminy nie spowodowała istotnych zmian warunków wodnych i związanych z nimi niekorzystnych przeobrażeń wilgotnych i wodno-błotnych siedlisk przyrodniczych z cennymi gatunkami roślin.

Zagospodarowanie wszystkich terenów objętych zmianą studium nie wpłynie jednak znacząco na warunki krążenia wód podziemnych i spływu wód powierzchniowych. Można jedynie prognozować, że na skutek uszczelnienia podłoża zabudową techniczną wystąpi zmniejszenie infiltracyjnego zasilania warstwy wodonośnej, ale ze względu na ogół znacząco duże minimalne wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej pozostanie to bez większego wpływu na zmiany w położeniu zwierciadła wód podziemnych. **Jeżeli realizacja ustaleń zmiany studium zostanie przeprowadzona zgodnie z ustawowymi wymogami, można stwierdzić, że nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji zmiany studium na hydrosferę.**

Oddziaływanie na atmosferę

Do głównych zanieczyszczeń powietrza zaliczyć należy gazy, ciecze i ciała stałe obecne w powietrzu, ale nie będące jego naturalnymi składnikami lub też substancje występujące w ilościach zwiększonych w porównaniu z naturalnym składem powietrza. W wyniku działalności antropogenicznej do powietrza emitowane są liczne, często toksyczne substancje. Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest emisja antropogeniczna, na którą składa się emisja z sektora komunalno-mieszkaniowego (zanieczyszczenia powierzchniowe), komunikacyjna (zanieczyszczenia liniowe) i wynikająca działalności przemysłowej (zanieczyszczenia punktowe).

Warunki aerosanitarne na terenie gminy Legnickie Pole stanowią wypadkową emisji pochodzenia lokalnego i napływowego. Częściowo kształtowane są przez źródła zlokalizowane na terenie gminy, w tym emisję zanieczyszczeń z lokalnych kotłowni oraz zatrucie oparami ze środków ochrony roślin. Ten rodzaj zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza jest o tyle istotny, iż ze względu na niewielką wysokość emitorów, znajduje się w przyziemnej warstwie powietrza. Na terenie gminy brak jest większych obiektów przemysłowych, które mogłyby w istotny sposób wpływać na pogorszenie stanu czystości powietrza. Wśród zakładów przemysłowych o największej emisji zanieczyszczeń do powietrza w sąsiedztwie gminy Legnickie Pole należą między innymi duże elektrociepłownie takie jak „Energetyki” Sp. z o. o. Kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza na obszarze gminy jest transport drogowy (emisja liniowa), w tym przede wszystkim ruch tranzytowy pojazdów ciężkich, wytwarzający tlenki węgla, węglowodany aromatyczne i alifatyczne, związki ołowiu i tlenki azotu. Przyczynia się do tego przede wszystkim intensywny rozwój komunikacji i nie nadążająca za nim poprawa stanu jakości dróg. Rozmieszczenie przestrzenne emisji związane jest z obciążeniem transportowym poszczególnych dróg, a poziom zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego jest zależny od natężenia ruchu na poszczególnych trasach komunikacyjnych, ilości i rodzaju samochodów oraz rodzaju stosowanego paliwa. W gminie Legnickie Pole największa emisja liniowa występuje w obrębie autostrady A4 oraz drogi krajowej nr 3 ze względu na duże

³⁹ Najczęściej spotykanym sposobem magazynowania ścieków z gospodarstw wiejskich są zbiorniki bezodpływowe, które w dużej części są nieszczelne, a w krańcowych sytuacjach nie posiadają dna. Ścieki bytowe z tych zbiorników są również niejednokrotnie wywożone są do lasów, cieków wodnych lub na pola.

natężenie ruchu. Ciągły wzrost ruchu samochodowego pociąga za sobą degradację stanu technicznego dróg, a co za tym idzie zwiększenie hałasu komunikacyjnego i wzrost ilości zanieczyszczeń w powietrzu.

Rozwój terenów zurbanizowanych i wzrost natężenia ruchu może spowodować wzrost ilości emisji do atmosfery. W niesprzyjających warunkach atmosferycznych możliwe jest okresowe przekroczenie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym i w trakcie warunków inwersyjnych. Lokalne kociołnice na gaz, węgiel czy koks emitują, oprócz zanieczyszczeń, duże ilości dwutlenku węgla, co ma wpływ na globalne zmiany klimatyczne. Dodatkowym czynnikiem emitującym zanieczyszczenia do atmosfery jest ruch kołowy na trasach komunikacyjnych. Rozwój terenów zurbanizowanych może wpłynąć na zwiększenie natężenia ruchu, a przez to na wzrost emisji spalin. Planowane w przedmiotowej zmianie studium zainwestowanie (poza okresowym zapyleniem związanym z realizacją zabudowy) nie stworzy jednak sytuacji, która mogłaby się przyczynić do znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń oraz pogorszenia stanu higieny atmosfery na terenie gminy. Przy zastosowaniu do celów grzewczych przyjaznych dla środowiska źródeł energii przewidywany wzrost emisji zanieczyszczeń nie powinien przekroczyć dopuszczalnych poziomów. Ponadto zarówno istniejące jak planowane nowe lokalizacje farm fotowoltaicznych nie emitują zanieczyszczeń powietrza. A w skali ponadlokalnej, nawet globalnej, przyczyniają się one do redukcji zanieczyszczeń powietrza, zastępując wysokoemisyjne siłownie ciepłne oraz do oszczędności surowców nieodnawialnych. **Nie prognozuje się istotnego negatywnego wpływu ustaleń zmiany studium na atmosferę i znaczącego zwiększenia zanieczyszczenia powietrza.**

Oddziaływanie na klimat i adaptacja do jego zmian

Oddziaływanie zmiany studium na klimat należy rozpatrywać w dwóch aspektach: wpływu planowanych w studium zmian na klimat oraz wpływu zmian klimatu na planowane w studium zmiany. Ustalenia zmiany studium zakładają intensyfikację już istniejącej zabudowy, od jej ukształtowania parametrów w dużej mierze będzie zależał komfort klimatyczny. Istniejąca i planowana zabudowa będzie miała nieznaczny wpływ na modyfikację klimatu lokalnego, szczególnie w odniesieniu do zaburzeń pola wiatru oraz emisji ciepła. W strefie zwartej zabudowy występuje mniejsza wilgotność powietrza i zmniejszona prędkość wiatru. Kierunki wiatru ulegają modyfikacjom pod wpływem form i charakteru zabudowy. Zmniejszy się również retencja wód opadowo-roztopowych z powodu utwardzenia terenu przeznaczonego pod zabudowę. Zabudowa mieszkaniowa z dużym udziałem zieleni nie powinna jednak ograniczać przewietrzania. Sąsiedztwo terenów niezabudowanych, lasów, użytkowanych rolniczo będzie korzystnie wpływać na warunki bioklimatyczne. Projektowana struktura przestrzenna, wyposażenie w tereny zieleni oraz nakaz utrzymania powierzchni biologicznie czynnej na każdej działce inwestorskiej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego stwarzać będzie warunki do dobrego przewietrzania terenu. Prognozowana emisja będzie związana z komunikacją oraz indywidualnymi systemami grzewczymi i będzie miała charakter incydentalny i nie wpłynie negatywnie na stan powietrza atmosferycznego na obszarze gminy. Do projektów wpływających na minimalizowanie oddziaływania na zmiany klimatu należy zaliczyć również realizację działań związanych m.in. z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, podniesieniem sprawności obiektów energetycznych oraz zamianą paliw na mniej emisyjne. **Charakter i skala zmian w polityce zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole, zaplanowanych w zmianie studium, nie dają podstaw do przewidywania niekorzystnych zmian w klimacie, czy mikroklimacie obszaru.**

W związku ze zmianami klimatu pojawiają się zjawiska ekstremalne: nawałne deszcze, powodzie, podtopienia, fale upałów, susze, huragany oraz osunięcia ziemi. Na terenie gminy nie odnotowano ww. zjawisk ekstremalnych oprócz podtopień spowodowanych nawałnymi deszczami i fali upałów w poszczególnych latach. W dokumentach strategicznych dotyczących klimatu obszary zurbanizowane wskazane zostały jako wrażliwe na zmiany klimatu. Warunki klimatyczne wywierają bowiem wpływ na wszystkie rodzaje budownictwa zależnie od: lokalizacji oraz posadowienia, fundamentowania, konstrukcji nośnej i obudowy zewnętrznej obiektu oraz jego termoizolacyjności, instalacji wewnętrznych oraz wykonawstwa budowlanego. Posadowienie budynków, konstrukcja nośna, termoizolacyjność zostaną dostosowane do warunków klimatycznych i, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, będą odporne na takie zagrożenia jak: zmiany temperatury, obciążenie wiatrem i śniegiem. Natomiast instalacje wodno-kanalizacyjne, grzewcze oraz wentylacyjno-klimatyzacyjne zostaną przystosowane do warunków pogodowych oraz obowiązujących przepisów prawa, a wykonawstwo budowlane prowadzone będzie pod

nadzorem osoby posiadającej stosowne uprawnienia. Nadmierne ilości wody spowodowane gwałtownymi deszczami będą odprowadzane zgodnie z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Planowane zmiany kierunków zainwestowania pozwalają na uznanie, że nie zawierają ustaleń mogących mieć racjonalny związek ze zmianami klimatu i nie kolidują z celami polityki klimatycznej. Oceniane zmiany studium wychodzą na przeciw potrzebom adaptacji do zmian klimatycznych.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Klimat akustyczny pozostaje w ścisłym związku z rozwiązaniami urbanistycznymi, w tym układami komunikacyjnymi (drogowymi, kolejowymi i lotniczymi), rozmieszczeniem przemysłu i osiedli mieszkaniowych. Spośród wszystkich rodzajów hałasu (komunikacyjny, komunalny i przemysłowy), największy i najbardziej powszechny problem stanowi hałas komunikacyjny, w szczególności drogowy, i jest on współcześnie postrzegany jako czynnik najsilniej wpływający na komfort akustyczny w obszarach zurbanizowanych. Zależy on między innymi od natężenia ruchu pojazdów, procentowego udziału pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów i ich prędkości, płynności ruchu pojazdów oraz ukształtowania terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna. Na obszarze objętym opracowaniem głównym źródłem zanieczyszczenia klimatu akustycznego jest komunikacja samochodowa. Znaczące źródło hałasu stanowi obecnie autostrada A4, droga krajowa nr 3 i droga kolejowa relacji Legnica – Katowice. Przebiegają one w większości przez tereny niezabudowane i w zasięgu oddziaływania hałasu znajduje się tylko część istniejącej zabudowy mieszkaniowej. Hałas przemysłowy emitowany jest przez źródła znajdujące się na terenie zakładów przemysłowych, wytwórczych i rzemieślniczych. Można przypuszczać, iż poziom hałasu przemysłowego z reguły nie będzie przekraczał dopuszczalnych norm poza granicami działek, na których zlokalizowany jest dany zakład (oddziaływanie punktowe). Ponadto źródła hałasu przemysłowego muszą posiadać decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Do pozostałych źródeł hałasu, na terenie gminy Legnickie Pole, zaliczyć należy również tereny wydobywania kruszyw naturalnych (kopalnia bazaltu oraz inne kopalnie odkrywkowe).

Realizacja ustaleń zmiany studium, czyli budowa a następnie użytkowanie zabudowy o charakterze mieszkaniowym, usługowym, produkcyjnym będzie generować dodatkowy ruch samochodowy (również ruch pojazdów dostawczych), co związane jest ze zwiększoną emisją hałasu i pogorszeniem standardu klimatu akustycznego wzdłuż ulic dojazdowych i lokalnych. Wzrost emisji hałasu może być odczuwalny w fazie realizacji inwestycji wynikających z ustaleń zmiany studium. Dlatego należy zastosować rozwiązania techniczne zapewniające właściwe warunki akustyczne zgodne z obowiązującymi normami prawnymi. Wzrost emisji hałasu na etapie funkcjonowania inwestycji nie powinien powodować przekroczenia dopuszczalnych wartości. Dla zabudowy obowiązują standardy akustyczne, ale ich dotrzymanie zależne będzie od działań inwestycyjnych prowadzonych w ramach terenów komunikacji. W rejonie zabudowy znajdującej się wzdłuż tras, gdzie może dochodzić do przekroczenia dopuszczalnych norm, zaleca się wprowadzenie czynnych form ochrony akustycznej w postaci wielopiętrowej zieleni izolacyjnej lub ekranów akustycznych. **Nie prognozuje się przekroczeń dopuszczalnych standardów akustycznych dla zabudowy mieszkaniowej oraz znaczącego negatywnego wpływu ustaleń zmiany studium na klimat akustyczny.**

Oddziaływanie na krajobraz

Rozwijające się od lat osadnictwo wiejskie na obszarze gminy Legnickie Pole spowodowało przekształcenie pierwotnego krajobrazu nadając mu wyraźne cechy antropogeniczne. Istniejące elementy przyrodnicze, pola uprawne, tereny zabudowane oraz towarzysząca im infrastruktura tworzą charakterystyczny krajobraz kulturowy, który dominuje na większości obszaru gminy. Już poprzednie opracowania planistyczne znacząco poszerzyły obszary inwestycyjne w stosunku do stanu istniejącego i aktualnie tereny te stanowią dużą rezerwę terenową. W wyniku realizacji ustaleń zmiany studium w stosunku do stanu istniejącego przewiduje się dalsze, choć nieznaczne, zmniejszenie terenów otwartych w zachodniej części gminy, gdzie wyznaczono nowe tereny pod obiekty produkcyjne, składy, magazyny, a także zwiększono zasięg terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową. Zmiana studium zakłada jednak kontynuację przyjętych już kierunków rozwoju i skoncentrowanie obszarów zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej oraz produkcyjnej w ograniczonych obszarach. Pozytywnie ocenia się zachowanie elementów systemu przyrodniczego gminy, terenów wolnych od zabudowy, otwartych i zalesionych, wpływających pozytywnie na jej krajobraz. W wyniku

realizacji ustaleń zmiany studium prognozuje się nieznaczną tylko zmianę krajobrazu. Zmiany te będą widoczne od strony ulic, gdzie planowana jest budowa nowych budynków i parkingów. **Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń zmiany studium na krajobraz.**

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń zmiany studium na zasoby naturalne.

Oddziaływanie na bioróżnorodność, rośliny, zwierzęta

Flora na terenie gminy Legnickie Pole poddawana jest systematycznie antropopresji, prowadzącej do ubożenia ekosystemów i zmniejszenia lokalnej bioróżnorodności. Rolnicza przestrzeń produkcyjna stanowi obecnie niemal wyłączną formę zagospodarowania na obszarze gminy. Zajęcie nowych terenów pod zabudowę zmniejszy nieznacznie powierzchnię dostępnych siedlisk dla niektórych gatunków. Zmiany przeznaczenia gruntów wynikające z przedmiotowej zmiany studium będą miały jednak nikły wpływ na bioróżnorodność gminy Legnickie Pole, ponieważ stanowią one niewielki odsetek gruntów całej gminy. Dodatkowo, większość z tych gruntów była do tej pory użytkowana rolniczo, czyli w sposób, któremu towarzyszy stosunkowo ubóstwo gatunków. Nowa zabudowa, prawdopodobnie nie wyeliminuje żadnych gatunków z terenu gminy, a tylko nieznacznie uszczupli liczebność niektórych populacji. Jednocześnie planowana w przedmiotowej zmianie studium zabudowa mieszkaniowa wiąże się z tworzeniem przydomowych ogrodów, które mogą przyczynić się poprawy stanu ochrony niektórych gatunków, np. owocożernych ptaków, czy owadów odżywiających się nektarem.

Oddziaływanie ustaleń zmiany studium na florę i faunę tego terenu będzie krótkotrwałe i ograniczone, niewielkie ujemne oddziaływanie nastąpi jedynie w fazie realizacji. W związku z tym, że grzyby, w tym porosty, są związane głównie z terenami leśnymi oraz ewentualnie zadrzewieniami, a gospodarowanie na tych terenach nie zmieni się w wyniku uchwalenia zmiany studium, należy przyjąć brak negatywnego oddziaływania tego dokumentu na grzyby. Nie stwierdza się więc znaczącego negatywnego oddziaływania zmiany studium w zakresie możliwości naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do grzybów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów⁴⁰. Obszary objęte zmianą przeznaczenia położone są poza terenami objętymi ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody. Na gruntach, których przeznaczenie ulegnie zmianie nie stwierdzono występowania stanowisk cennych roślin. Nie stwierdzono również znaczącego negatywnego oddziaływania zmiany studium w zakresie możliwości naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do roślin określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin⁴¹. Zapisy zmiany studium nie ingerują również w tereny zespołów przyrodniczo-krajobrazowych⁴² na terenie gminy, których celem ochrony jest zachowanie cech charakterystycznych krajobrazu naturalnego, siedlisk roślin i zwierząt. Realizacja planowanego zainwestowania na obszarze sąsiadującym z zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi nie może powodować jednak złamania zakazów obowiązujących na ich terenie. W przeciwnym wypadku należy mówić o możliwym negatywnym wpływie na obszar objęty ochroną. Zastosowanie się podczas realizacji przedsięwzięć do wymienionych zakazów będzie skutkowało brakiem zagrożenia dla walorów przyrodniczych obszaru lub też pozwala uznać ewentualne zagrożenie jako nieistotne. W Rozdziale 5.2 niniejszego opracowania wskazano na możliwe sposoby ochrony gatunków dziko występujących zwierząt, roślin i grzybów.

Ustalenia przedmiotowej zmiany studium uwzględniają rozbudowę sieci kanalizacji oraz działania minimalizujące zanieczyszczenia powietrza, w związku z tym można stwierdzić, że realizacja zmiany studium będzie pozytywnie oddziaływać na rośliny. Budowa sieci powinna zmniejszyć skażenie gleb, a wymiana urządzeń grzewczych zmniejszyć stężenie zanieczyszczeń powietrza szkodliwych dla roślin. W obrębie terenów intensywnej urbanizacji zachowane zostają enklawy zieleni przydrożnej i nadwodnej, tereny zieleni nieurządzonej i zieleni urządzonej oraz wód powierzchniowych, które podlegać będą ochronie na podstawie przepisów odrębnych oraz na zasadach

⁴⁰ Dz. U. z 2014 r., poz. 1408.

⁴¹ Dz. U. z 2014 r., poz. 1409.

⁴² Uchwała nr XIII/66/2004 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 25 lutego 2004 r., Uchwała nr XII/61/07 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 11 grudnia 2007 r.

określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zgodnie ze zmianą studium. **Nie prognozuje się znaczącego niekorzystnego oddziaływania realizacji ustaleń zmiany studium na różnorodność biologiczną, roślinny, zwierzęta i grzyby.**

Oddziaływanie na obszary Natura 2000

Na terenie gminy Legnickie Pole nie zostały wyznaczone obszary Natura 2000 i nie planuje się ich utworzenia, w związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony oraz integralność tych obszarów. Zgodnie z zapisami zmiany studium, zanieczyszczenia spowodowane prowadzoną działalnością, w rozumieniu powszechnie obowiązujących przepisów prawa, nie mogą wykraczać poza granice działki budowlanej, na której zlokalizowany jest obiekt będący źródłem uciążliwości. Planowane w niniejszym studium zmiany nie będą również znacząco negatywnie oddziaływać na znajdujące się w dalekim sąsiedztwie tereny Natura 2000 w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu, zaburzenia stosunków wodnych, przekształceń funkcjonalnych krajobrazu, itp. Nie zachodzi więc potrzeba przedstawiania rozwiązań mających na celu zapobieganie, zmniejszanie lub kompensowanie negatywnych działań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń zmiany dokumentu studium. **Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń zmiany studium na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.**

Oddziaływanie na zabytki i krajobraz kulturowy

Realizacja ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole nie powinna mieć negatywnego oddziaływania na zabytki i krajobraz kulturowy gminy. Ustalenia zawarte w dokumencie w zakresie ochrony konserwatorskiej należy uznać jako oddziaływanie korzystne. Zakładają one ochronę wartości kulturowych występujących na obszarze gminy oraz utrzymanie istniejących form ochrony prawnej oraz uwzględniają konieczność ochrony stanowisk archeologicznych. **Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu realizacji zmiany studium na zabytki i krajobraz kulturowy.**

Oddziaływanie na ludzi i dobra materialne

Przedmiotowa zmiana dokumentu studium przewiduje inwestycje zapewniające potrzeby społeczne. Do pozytywnych aspektów realizacji zmiany studium, pod względem dobrostanu ludzi, wymienić należy przede wszystkim: zapewnienie odpowiedniej ilości terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i pozostałą działalność, utrzymanie estetyki otoczenia dzięki zaplanowaniu zwartej zabudowy oraz zachowanie wartości przyrodniczych i kulturowych gminy. Określając wpływ ustaleń zmiany studium na zdrowie ludzi oraz interesy osób trzecich wzięto pod uwagę zagrożenia dla mieszkańców terenów najbliższej zlokalizowanych od terenów planowanych do zmiany przeznaczenia. Do negatywnych oddziaływań realizacji zmiany przedmiotowego studium, należy wzrost poziomu hałasu i zanieczyszczeń na terenach nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej, a także tych generowanych przez ruch pojazdów. Ze względu na fakt, że zmianie zagospodarowania podlega jednak tylko nieznaczna część terenu gminy, a przeważająca część tych zmian stanowi kontynuację istniejących i przyjętych już wcześniej kierunków rozwoju i funkcji terenu, oddziaływanie to należy uznać za nieznaczne. Na skutek realizacji zmiany studium nie przewiduje się ponadnormatywnego oddziaływania na ludzi i na poszczególne elementy środowiska, w tym na walory krajobrazowe, istniejącą zabudowę i zagospodarowanie terenu. Zmiana studium nie przewiduje również realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Uciążliwość dla środowiska będzie miała charakter ograniczony i nie będzie miała negatywnego wpływu na obszary podlegające ochronie, w tym miejsca przebywania ludzi. Na obszarze objętym prognozą, przy realizacji inwestycji zgodnie z ustaleniami zmiany studium, nie występują obszary ponadnormatywnego wpływu inwestycji na ludzi. Bilans zmian wydaje się więc być korzystny dla mieszkańców gminy, w związku z czym należy stwierdzić, że realizacja ustaleń studium będzie pozytywnie oddziaływać na ludzi. **Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń zmiany studium na zdrowie ludzi i dobra materialne.**

Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Zgodnie z *Prawem ochrony środowiska*⁴³, ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub na tych poziomach, a także przez zmniejszenie poziomów tych pól do wartości dopuszczalnych, w przypadku ich przekroczenia. W związku z potencjalnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych (*oddziaływanie stałe*) pochodzącym od linii elektroenergetycznych w planowaniu zabudowy zachowane zostały przepisy odrębne dotyczących lokalizowania linii energetycznych oraz zaleca się zachowanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Zmiana studium uwzględnia przebieg istniejących i projektowanych sieci elektroenergetycznych wysokiego napięcia oraz istniejących masztów telefonii bezprzewodowej. Ich oddziaływanie oraz uciążliwość zostały uwzględnione na etapie lokalizacji projektowanej zabudowy, z zachowaniem stref bezpieczeństwa od obiektów infrastruktury technicznej. Ponadto w przypadku telefonii komórkowej wymagającej realizacji masztów stacji bazowych, zapisy zmiany studium wskazują na konieczność ustalania ich lokalizacji w sposób ograniczający do minimum negatywny wpływ na zdrowie ludzi oraz krajobraz przyrodniczy i kulturowy. Przy zachowaniu normatywnych stref bezpieczeństwa od sieci i urządzeń na etapie lokalizacji nowej zabudowy, emisja nie będzie miała znaczenia dla zdrowia mieszkańców. **Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wzrostu oddziaływania pól magnetycznych w wyniku realizacji ustaleń zmiany studium.**

Oddziaływanie zagrożeń nadzwyczajnych i ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Obecnie stale wzrasta liczba zagrożeń miejscowych, w tym chemiczno-ekologicznych, skażeń promieniotwórczych, które powodują zagrożenia zanieczyszczeń gleb, wód powierzchniowych i podziemnych oraz zagrożenia pożarowe. W gminie Legnickie Pole do zagrożeń naturalnych zaliczyć należy zagrożenie powodziowe, suszę, pożary lasu, huragany, gradobicia i oblodzenia. Na obszarze opracowania, zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, sporządzonymi dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (WORP), przedstawiono dla doliny potoku Wierzbak obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których zmiana studium nie przewiduje lokalizacji zainwestowania. Udostępnienie informacji o obszarach zagrożonych powodzią i poziomie tego zagrożenia, jak również wskazanie jakie ryzyko wiąże się z wystąpieniem powodzi na danym obszarze, z pewnością przyczyni się do podejmowania przez mieszkańców, jak również władze lokalne, świadomych decyzji odnośnie lokalizacji inwestycji. Na terenie gminy prawdopodobieństwo wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia dla środowiska naturalnego wiąże się przede wszystkim z możliwością wystąpienia awarii w transporcie drogowym, szczególnie na autostradzie A4. Awarie i katastrofy w transporcie mogą spowodować wydostanie się na zewnątrz substancji toksycznych i niebezpiecznych o właściwościach palnych i wybuchowych. Nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska stanowią również stacje paliw płynnych i gazowych. Przedmiotowa zmiana studium nie przewiduje lokalizacji zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych na terenie gminy, w związku z tym, nie jest możliwe określenie prawdopodobieństwa wystąpienia awarii. **Nie prognozuje się wzrostu ryzyka wystąpienia poważnej awarii w wyniku realizacji ustaleń zmiany studium.**

Oddziaływanie ustaleń studium na elementy środowiska we wzajemnym powiązaniu

Przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu musi uwzględniać uwarunkowania wynikające ze stanu dotychczasowego użytkowania, stanu środowiska i krajobrazu. Odporność środowiska na degradację i jego zdolność do regeneracji związana jest z jakością komponentów środowiska. Zależy także, w dużym stopniu, od działań człowieka, które winny zmierzać do kształtowania właściwych procesów ekologicznych i zwiększania walorów przyrodniczych i krajobrazowych miejsca. Dobrze ukierunkowane działania antropogeniczne winny wzbogacać i porządkować powstałe już struktury. Zmiana studium, którego dotyczy niniejsza prognoza, utrzymuje wprowadzone we wcześniejszych dokumentach kierunki zagospodarowania terenu i skoncentrowanie obszarów zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej oraz produkcyjnej na ograniczonych obszarach. Projektowane inwestycje, mogą nieznacznie oddziaływać na środowisko na etapie budowy oraz eksploatacji. Poniższa tabela

⁴³ Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tj. Dz.U. 2017, poz. 519).

zawiera podsumowanie oceny oddziaływania studium na poszczególne elementy środowiska opisane w podrozdziałach Rozdziału 4.

TABELA 9. MACIERZ PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ ZMIANY DOKUMENTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY LEGNICKIE POLE.

LP.	ELEMENTY ŚRODOWISKA	RODZAJE PLANOWANYCH ZMIAN PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ORAZ ICH PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA ELEMENTY ŚRODOWISKA				łączna ocena oddziaływania zmiany studium na środowisko
		tereny o wiodącej funkcji mieszkaniowej	tereny o wiodącej funkcji gospodarczej	tereny lokalizacji urządzeń i obiektów OZE – farm fotowoltaicznych	tereny o wiodącej funkcji produkcji rolnej	
1.	Powierzchnia ziemi	0	-/0	0	0	0
2.	Wody powierzchniowe i podziemne	0	-/0	0	-/0	0
3.	Zasoby naturalne	0	0	+	0	0
4.	Powietrze	0	0	+	0	0
5.	Klimat	0	0	+	0	0
6.	Krajobraz	0	0	-/0	0	0
7.	Różnorodność biologiczna	0	0	0	0	0
8.	Zwierzęta	0	-/0	0	0	0
9.	Rośliny	0	-/0	0	0	0
10.	Grzyby	0	0	0	0	0
11.	Ludzie	0	0	0	0	0
12.	Dobra materialne	0	0	0	0	0
13.	Zabytki	0	0	0	0	0
14.	łączna ocena oddziaływania zmiany studium	0	0	0	0	0

Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych zmian przeznaczenia gruntów na przedmioty ochrony oraz dotyczące okresu tego oddziaływania: + – wpływ dodatni, pozytywny; 0 – brak znaczącego wpływu, - – wpływ ujemny, negatywny. Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia i uwzględnia wszystkie ustalenia zmiany studium, jak również proponowane działania minimalizujące.

Mając na uwadze stan środowiska, położenie terenu i obecny sposób użytkowania terenów, optymalny sposób zagospodarowania obszaru, zgodny z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi stwierdza się, że realizacja ustaleń zmiany studium nie jest sprzeczna z uwarunkowaniami środowiska i nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.

Oddziaływanie ustaleń studium poza obszarem opracowania

Realizacja ustaleń zmiany studium będzie miała bardzo znikomy wpływ na zmiany środowiska poza obszarem opracowania, głównie w zakresie kształtowania klimatu akustycznego, jakości środowiska gruntowo-wodnego oraz stanu atmosfery. Rozwój zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej oraz terenów aktywności gospodarczej może przyczynić się do wzrostu natężenia ruchu samochodowego, a w konsekwencji do wzrostu hałasu oraz zanieczyszczenia powietrza wzdłuż tras prowadzących do obszaru gminy. Realizacja ustaleń zmiany studium może mieć również nieznaczny wpływ na zwiększenie obciążenia środowiska ilością ścieków i odpadów odprowadzanych z obszaru gminy, zwiększonym zapotrzebowaniem na media (woda, energia elektryczna, gaz) oraz oddziaływaniem na środowisko w miejscu ich utylizacji lub „produkcji”. Planowany na terenie gminy Legnickie Pole rozwój przestrzenny jednostek urbanistycznych oraz elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej nie będzie jednak negatywnie oddziaływać i znacząco wpływać na pogorszenie jakości środowiska na terenach sąsiadujących gmin.

4.4. Prognoza zmian środowiska w wyniku realizacji ustaleń zmiany studium

W niniejszym rozdziale prognozy przedstawiona została analiza przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w wyniku realizacji zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole*.

Przyjęte założenia

Przy sporządzaniu przedmiotowej *Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole* przyjęte zostało podstawowe założenie, że autorzy zmiany studium uwzględnili wszystkie znane lub możliwe i niezbędne do uwzględnienia aspekty ochrony środowiska. Zmiana studium przygotowana została w sposób możliwie w maksymalnym stopniu ograniczającym negatywne oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska naturalnego i zdrowie mieszkańców.

W celu zachowania metodologicznej przejrzystości prognozy oddziaływania na środowisko przyrodnicze ustaleń analizowanego projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole, dokonano klasyfikacji poszczególnych terenów pod kątem potencjalnych zagrożeń stanu środowiska, mogących wystąpić w wyniku realizacji zmiany studium. Określono również przewidywany zasięg oddziaływania, jego rodzaj oraz trwałość i odwracalność. W ramach powyższej klasyfikacji wydzielone zostały cztery grupy, które przedstawiono na załączonej mapie w skali 1:10 000 oraz opisano w niniejszym tekście.

Prognoza skutków oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium

Przewiduje się następujące oddziaływanie ustaleń studium i zmiany studium na środowisko przyrodnicze, krajobraz i zdrowie mieszkańców:

A

Tereny, dla których prognozowany wpływ ustaleń studium i jego zmiany będzie korzystny dla środowiska

Obowiązujące studium: Z, Z-ZL, Z-ZP, Z-ZD, Z-WS

Zmiana studium: –

Grupa obejmuje przeznaczenia pozwalające zachować tereny zieleni (Z), leśne (Z-ZL1), przeznaczone do zalesienia (Z-ZL2), zieleni urządzonej (Z-ZP1), zieleni nieurządzonej (Z-ZP2), ogrodów działkowych (Z-ZD), wód śródlądowych (Z-WS), wpływając tym samym na zwiększenie bioróżnorodności oraz zachowanie korytarzy ekologicznych. Dzięki temu są to obszary, które zapobiegają izolacji populacji gatunków dziko żyjących w siedliskach, w przestrzeni rolniczej i wypadaniu gatunków wrażliwych. Ponadto tereny te wpływają korzystnie na mikroklimat, przyspieszają oczyszczanie powietrza atmosferycznego oraz zapewniają właściwe przewietrzanie terenów zabudowanych.

Oddziaływania na środowisko:

- zachowanie bioróżnorodności na terenach leśnych, łąkowych i przeznaczonych do doleśień,
- korzystny wpływ na mikroklimat i warunki biometeorologiczne,
- tereny wód będą miały korzystny wpływ na mikroklimat i bioróżnorodność,
- zachowanie i poprawa estetyki terenów zurbanizowanych,
- łagodzenie skutków negatywnych oddziaływań urbanizacji w postaci hałasu, emisji zanieczyszczeń do atmosfery, zmian bilansu wodnego,
- zachowanie powierzchni biologicznie czynnych,
- zachowanie cennych przyrodniczo obszarów i obiektów chronionych.

Oddziaływanie ustaleń studium na środowisko i krajobraz można ocenić:

- pod względem charakteru – jako bardzo korzystne,
- pod względem intensywności przekształceń – jako nieistotne,
- pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i pośrednie,
- pod względem okresu trwania oddziaływania – jako stałe i okresowe,

- pod względem częstotliwości oddziaływania – jako długoterminowe,
- pod względem zasięgu przestrzennego – jako miejscowe i lokalne,
- pod względem trwałości oddziaływania – jako odwracalne.

B

Tereny, dla których prognozowany wpływ ustaleń studium i jego zmiany będzie w nieznacznym stopniu niekorzystny dla środowiska

Obowiązujące studium: R

Zmiana studium: R

Grupa obejmuje tereny rolne, na których zachowana zostanie powierzchnia biologicznie czynna, ale ewentualna zabudowa, nawet ograniczona, spowoduje uszczuplenie zasobów przyrodniczych oraz zwiększenie emisji zanieczyszczeń. Ponadto nie bez znaczenia dla środowiska jest stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych, które może powodować wypadanie gatunków towarzyszących uprawom (zarówno roślin np. chwastów, jak i zwierząt).

Oddziaływanie na środowisko:

- zachowanie powierzchni biologicznie czynnych i przestrzeni produkcyjnej gleb,
- zachowanie krajobrazu kulturowego (obszary upraw rolnych z lokalnymi zakrzewieniami i zadrzewieniami),
- w przypadku prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej możliwość zagrożenia dla środowiska glebowo-wodnego poprzez nadmierną chemizację wód gruntowych, gleb, a także spływ zanieczyszczonych wód do cieków wodnych.

Oddziaływanie ustaleń Studium na środowisko i krajobraz można ocenić:

- pod względem charakteru – jako obojętne,
- pod względem intensywności przekształceń – jako nieznaczące,
- pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie,
- pod względem okresu trwania oddziaływania – jako średnioterminowe,
- pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe i okresowe,
- pod względem zasięgu przestrzennego – jako miejscowe,
- pod względem trwałości przekształceń – jako częściowo odwracalne.

C

Tereny, dla których prognozowany wpływ ustaleń zmiany studium i jego zmiany będzie generował uciążliwość dla środowiska

Obowiązujące studium: M-RM, M-MN, M-MW, U-UP, U-UK, U-US, U-UC, Z-ZC, G-RU, G-OZE2, I-K, K-DZ, K-DL

Zmiana studium: M-RM, M-MN, U-UP, U-US, G-RU, G-OZE2

Grupa obejmuje tereny: zabudowy zagrodowej (mieszkaniowej i gospodarczej), zabudowy zagrodowej i zabudowy jednorodzinnej, zabudowy zagrodowej wraz z funkcją usługową (M-RM), w tym istniejące (M-RM1) i planowane (M-RM2); zabudowy jednorodzinnej, zabudowy jednorodzinnej wraz z funkcją usługową (M-MN), w tym istniejące (M-MN1) i planowane (M-MN2); zabudowy wielorodzinnej, zabudowy wielorodzinnej wraz funkcją usługową (M-MW); usług publicznych (U-UP); usług kultu religijnego (U-UK); usług sportu i rekreacji, jak: boiska sportowe, tereny innych obiektów sportowych i rekreacyjnych wraz z obiektami ich obsługi, oraz tereny i obiekty rekreacyjne (U-US); usług komercyjnych, jak: usługi handlu, gastronomii, biura, usługi turystyki, łączności, usługi finansowe, działalność gospodarcza związana z wykonywaniem wolnych zawodów, hurtownie o powierzchni nie większej niż 150m² powierzchni użytkowej, rzemiosła usługowego – jak (np. szewc, krawiec, fryzjer, zakład naprawy sprzętu RTV, itp.) oraz innej działalności na zasadzie analogii do wymienionych powyżej nie powodującej przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczeń powietrza i poziomu hałasu w środowisku dla zabudowy mieszkaniowej, jak również powstawania odorów i nieorganizowanej emisji zanieczyszczeń (U-UC); cmentarzy (Z-ZC); obsługi produkcji rolnej (G-RU); lokalizacji urządzeń i obiektów odnawialnych źródeł energii – farm fotowoltaicznych (G-OZE-2); dróg zbiorczych (K-DZ); dróg lokalnych (K-DL); infrastruktury technicznej (I-K)

Tereny, których sposób zagospodarowania przyczyni się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej w obrębie terenów osadniczych i zabudowy zagrodowej, zwiększenie niskiej emisji, produkcji śmieci i ścieków. W ramach kompensacji negatywnych skutków w ramach takiego przeznaczenia ustanowiona została minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego oraz wprowadzone zostały przepisy dotyczące

zaopatrzenia w media oraz odprowadzenia ścieków. Ponadto do kategorii tej zaliczono także drogi niższych klas, które stanowią istotne przekształcenie środowiska oraz są miejscem emisji znacznych zanieczyszczeń.

Oddziaływanie na środowisko:

- ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej pod zabudową i terenami utwardzonymi,
- emisje z systemów grzewczych: indywidualnych i zorganizowanych,
- emisje hałasu z terenów usługowych i mieszkaniowych oraz komunikacji lokalnej i dojazdowej,
- nieznaczny wzrost odpadów i ścieków,
- możliwe zanieczyszczenie wód gruntowych i gruntu wodami opadowymi ze związkami ropopochodnymi, pochodzącymi z terenów komunikacji i terenów utwardzonych.

Oddziaływanie ustaleń studium na środowisko i krajobraz można ocenić:

- pod względem charakteru – jako potencjalnie niekorzystne,
- pod względem intensywności przekształceń – jako zauważalne,
- pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i skumulowane,
- pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe,
- pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe i okresowe,
- pod względem zasięgu przestrzennego – jako miejscowe,
- pod względem trwałości przekształceń – jako nieodwracalne i częściowo odwracalne.

D

Tereny, dla których prognozowany wpływ ustaleń studium i jego zmiany będzie generował znaczne uciążliwości dla środowiska

Obowiązujące studium: G-PSU, G-PU, G-KS, G-PG, G-OZE1, K-DA, K-DGP, K-DG, K-K

Zmiana studium: G-PSU

Grupa terenów obejmująca tereny: obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (G-PSU); produkcyjno-usługowe (G-PU); obsługi komunikacji samochodowej (G-KS); eksploatacji złóż (G-PG), w tym istniejące (G-PG1) i planowane (G-PG2); lokalizacji urządzeń i obiektów odnawialnych źródeł energii – elektrowni wiatrowych (G-OZE-1); autostrad (K-DA), dróg głównych ruchu przyspieszonego (K-DGP); dróg głównych (K-DG)

Tereny, w ramach których występuje znaczne ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej, znaczna emisja hałasu i pozostałych zanieczyszczeń, zwłaszcza atmosferycznych, w tym tereny eksploatacji złóż, produkcji składów i magazynów oraz oczyszczalnię ścieków, czy główny punkt zasilania. Ponadto do kategorii tej zaliczono także drogi o klasie technicznej głównych, głównych ruchu przyspieszonego i autostradę, które nie są terenem, ale stanowią najistotniejsze przekształcenie środowiska. Ponadto budowa południowo-wschodniej obwodnicy miasta Legnica spowoduje uszkodzenie pokrywy glebowej, zmniejszenie powierzchni terenu biologicznie czynnego oraz zwiększenie emisji zanieczyszczeń.

Oddziaływania na środowisko:

- ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej pod zabudową i terenami utwardzonymi,
- emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z systemów grzewczych oraz terenów komunikacji,
- emisja hałasu z terenów produkcyjnych, przemysłowych i działalności górniczej oraz komunikacji lokalnej i ponadlokalnej,
- znaczny wzrost produkcji odpadów i ścieków,
- degradacja rzeźby terenu w miejscach eksploatacji złóż,
- modyfikacja krajobrazu kulturowego i wprowadzenie barier ekologicznych,
- wysokie prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wód gruntowych i gruntu wodami opadowymi ze związkami ropopochodnymi, pochodzącymi z terenów komunikacji i terenów utwardzonych.

Oddziaływanie ustaleń studium na środowisko i krajobraz można ocenić:

- pod względem charakteru – jako niekorzystne,
- pod względem intensywności przekształceń – jako duże i zupełne,
- pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i pośrednie,
- pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe,
- pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe i okresowe,
- pod względem zasięgu przestrzennego – jako lokalne,
- pod względem trwałości oddziaływania – jako nieodwracalne.

Mając na uwadze stan środowiska, położenie terenu i obecny sposób użytkowania terenów i optymalny sposób zagospodarowania obszaru, zgodny z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi stwierdza się, że zmiany wprowadzone projekcie przedmiotowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska – przy założeniu, że inwestycje wynikające z ustaleń studium realizowane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

4.5. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Obowiązek analizy możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym z dnia 25 lutego 1991 r. (*Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110*) oraz z Ustawy Prawo Ochrony Środowiska (*tj. Dz.U. 2017, poz. 519*). Poddany analizie projekt dokumentu zmiany studium obejmuje obszar gminy Legnickie Pole w granicach administracyjnych. Ze względu na zasięg terytorialny, lokalny charakter oddziaływania, dotyczący tylko terenu objętego studium i jego najbliższej okolicy, oraz planowane funkcje, nie prognozuje się występowania transgranicznego oddziaływania na środowisko. Obszar będący przedmiotem opracowania w niniejszej prognozie nie jest położony w obszarze przygranicznym, a realizacja zainwestowania nie spowoduje żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji ma charakter lokalny, a ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie zamykać się w granicach działki. Zgodnie z Konwencją o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym oraz ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym: **nie prognozuje się występowania transgranicznego oddziaływania na środowisko wskutek realizacji ustaleń zmiany studium.**

4.6. Zgodność projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenów z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym

Opracowanie ekofizjograficzne⁴⁴ wskazuje, że na terenie gminy Legnickie Pole powinno się zmierzać do maksymalnej ochrony środowiska oraz podejmowania działań na rzecz poprawy jakości środowiska gminy. Analiza projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazuje, że projektowane użytkowanie terenów jest zgodne z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Zgodność ta zachowana została m.in. w zakresie rozwoju poszczególnych miejscowości z uwzględnieniem wykorzystania naturalnych predyspozycji przyrodniczych, kształtowania układów przestrzennych w sposób minimalizujący ujemne skutki oddziaływania na środowisko, w tym na jakość powietrza, ochronę terenów otwartych i dążenie do tworzenia ekologicznego systemu tych terenów oraz zapewnienie warunków do zachowania szczególnie cennych zasobów środowiska. Uwzględnione zostały uwarunkowania ekofizjograficzne m.in. w zakresie:

Ochrony walorów krajobrazowych i architektonicznych

- określenie terenów pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową oraz obiektów produkcyjnych, składów i magazynów w ramach uzupełniania istniejącej zabudowy, w miejscach możliwie wyposażonych w infrastrukturę,
- kształtowanie układu funkcjonalno-przestrzennego uwzględniające stan środowiska oraz ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz założeń zieleni i zieleni przyulicznej,

Ochrony powietrza atmosferycznego

- zalecenie stosowania dla nowej zabudowy instalacji grzewczych nie powodujących znaczącego zanieczyszczenia środowiska (wykorzystanie proekologicznych i odnawialnych źródeł energii dla celów grzewczych),

Ochrony klimatu akustycznego

- nie lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej i innych obiektów wrażliwych na hałas w zasięgu uciążliwości hałasowych pochodzenia komunikacyjnego,
- przestrzeganie sfer technicznych od tych linii i nie wprowadzanie w ich zasięg zabudowy wrażliwej na hałas z uwagi na możliwy hałas od linii wysokiego napięcia (tzw. zjawisko ulotu),

⁴⁴ Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole, Legnica, 2014.

Ochrona walorów przyrodniczych

- nie lokalizowanie przedsięwzięć lub inwestycji powodujących znaczne obciążenie środowiska, w tym przekroczenia dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń środowiska,
- zachowanie istniejących zadrzewień i przydrożnych alei,
- wykluczenie nowej zabudowy na gruntach o najwyższej przydatności dla rolnictwa,

Ochrona środowiska gruntowo-wodnego

- nie zabudowywanie pasa 5 - 10 m od brzegu cieków wodnych,
- wprowadzenie zorganizowanego sposobu odprowadzania ścieków i pełnoprofilowe ich oczyszczanie w zakresie gospodarki ściekowej.

4.7. Sposób uwzględnienia problemów ochrony środowiska

Poniżej przedstawiono sposób uwzględnienia zidentyfikowanych problemów ochrony środowiska, których rozwiązanie leży w zakresie przedmiotowej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Poniżej przedstawione zostały problemy ochrony środowiska zidentyfikowane na terenie objętym opracowaniem oraz sposoby ich rozwiązania proponowane w projekcie zmiany studium.

Problemy ochrony środowiska	Sposób uwzględnienia w zmianie studium
presja urbanizacyjną	określenie terenów pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową oraz obiektów produkcyjnych, składów i magazynów w ramach uzupełniania istniejącej zabudowy, w miejscach możliwie wyposażonych w infrastrukturę
emisja zanieczyszczeń powietrza z indywidualnych źródeł grzewczych	ograniczenie emisji zanieczyszczeń poprzez zalecenie stosowania dla nowej zabudowy instalacji grzewczych nie powodujących znaczącego zanieczyszczenia środowiska (wykorzystanie proekologicznych i odnawialnych źródeł energii dla celów grzewczych)
trwałe przekształcanie i uszczuplanie terenów dolin rzecznych ograniczającym drożność i ciągłość systemu przyrodniczego gminy	ustalenia zmiany studium nie lokalizują zainwestowania w obrębie dolin rzecznych
przebieg tras komunikacyjnych drogowych przez tereny mieszkaniowe,	ustalenia zmiany studium nie lokalizują zabudowy mieszkaniowej i innych obiektów wrażliwych na hałas w zasięgu uciążliwości hałasowych pochodzenia komunikacyjnego
brak sieci kanalizacyjnej na obszarach gminy	ustalenia zmiany studium wprowadzają zorganizowany sposób odprowadzania ścieków i pełnoprofilowe ich oczyszczanie w zakresie gospodarki ściekowej
ingerencja zamierzeń inwestycyjnych na zasoby przyrodnicze na obszarach Natura 2000	brak oddziaływania zmiany studium na zasoby przyrodnicze obszarów Natura 2000
zakłócenia walorów krajobrazowych poprzez budynki i budowle	określenie terenów pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową oraz obiektów produkcyjnych, składów i magazynów w ramach uzupełniania istniejącej zabudowy poprzez kontynuację już przyjętych kierunków rozwoju
zanikanie cennych zbiorowisk roślinnych, w tym zmniejszanie liczebności chronionych i zagrożonych gatunków roślin oraz zachwianie równowagi stanu populacji zwierząt	ustalenia zmiany studium nie dopuszczają powstania nowych obiektów na terenach cennych siedlisk przyrodniczych i nieznacznie zwiększają przestrzeń terenów pod zainwestowanie poprzez kontynuację przyjętych już kierunków rozwoju
powstawanie barier migracji zwierząt	realizacja ustaleń zmiany studium nie spowoduje zamknięcia istniejących korytarzy migracji

5. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W niniejszym rozdziale zostały przedstawione rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji dokumentu studium oraz jego zmiany.

5.1. Ochrona powierzchni ziemi i gleb

Tereny narażone na degradację powierzchni ziemi wymagają podejmowania między innymi takich działań jak ochrona i zabezpieczenie przed dewastacją istniejących zadrzewień pasmowych i śródpolnych oraz tworzenia nowych pasów zadrzewień wzdłuż dróg, zalesiania gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa poprzez zakładania remiz śródpolnych, tworzenia miedz ze zwartej roślinności trawiastej i drzewiastej, a także prowadzenia właściwych zabiegów agrotechnicznych, w tym między innymi odpowiedniego doboru upraw oraz stosowania międzyplonów. Ochrona roślinności śródpolnej jest istotna ze względu na jej rolę w strukturze przyrodniczej obszaru (przeciwdziałanie nadmiernemu uproszczeniu agrocenoz, zachowanie bioróżnorodności terenów rolnych) oraz poprawę warunków agroklimatycznych (zmniejszenie erozji wietrznej gleb, dłuższe utrzymywanie pokrywy śnieżnej, zwiększenie wilgotności).

Ustalenia studium wskazują na następujące kierunki działań będące bardzo korzystnymi z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi, w tym m.in.:

- racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych,
- rekultywację terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych,
- ograniczenie degradacji chemicznej i fizycznej gleb i gruntów,
- ochronę gleb przed erozją,
- ochronę gleb przed niewłaściwą agrotechniką i nadmierną intensyfikacją produkcji rolnej oraz nadmiernym stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów i wprowadzanie nawozów organicznych,
- dostosowywanie systemu upraw do warunków środowiska przyrodniczego, tj. poprzecznie do dominujących kierunków wiatrów oraz poprzecznie do wpływu powierzchniowego,
- zagospodarowanie gleb w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej oraz poziomu zanieczyszczenia,
- zmniejszenie intensywności produkcji rolniczej, która prowadzi do degradacji gleby i jej wyjąłowienia,
- ograniczenie degradacji gleb spowodowanej ich rolniczym wykorzystaniem bądź wydobywaniem kopalin,
- zagospodarowanie gruntów odłogowanych,
- uaktualnienie informacji o jakości oraz zanieczyszczeniu gleb i gruntów na obszarze gminy,
- inwentaryzację terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych.

W studium znalazły się również zapisy minimalizujące ryzyko erozji. W miejscach występowania większych spadków, tj. głównie w obrębie dolin rzecznych studium ustala zastosowanie tzw. środki ekologiczne, czyli umocnienie brzegów roślinnością, lub wyprofilowanie brzegów. Unikanie rozpraszania zabudowy jest również korzystne dla ochrony powierzchni ziemi ze względu na minimalizowanie jej zniszczeń przy budowie niezbędnej infrastruktury. Ze względu na fakt, iż na terenie gminy Legnickie Pole nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych, które mogłyby zagrażać terenom zainwestowanym, w studium nie wyznaczono również obszarów, gdzie należałoby podjąć działania zabezpieczające zbocza przed ruchami masowymi. Ustalenia studium wskazują także na konieczność dążenia do zabezpieczenia gleb przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł innych niż rolnicze, w tym wdrażanie programu racjonalnej gospodarki odpadami, zapobieganie powstawania nielegalnych wysypisk i likwidację istniejących oraz uwzględnienie segregacji odpadów. Ponadto na terenach prowadzonej eksploatacji kopalin w obrębie Lubień, po jej zakończeniu, zapisy studium wskazują na rekultywację w kierunku rolno-przyrodniczym z dopuszczeniem dolesień lub rolno-wodnym z dopuszczeniem rekreacji. Działania takie należy uznać za korzystne, jako przywracające grunty do racjonalnego wykorzystania.

5.2. Ochrona bioróżnorodności, fauny i flory

W celu ochrony bioróżnorodności w studium zaleca się zachowanie i uzupełnienie ustanowionych korytarzy ekologicznych umożliwiających połączenie zadrzewionych dolin rzecznych, terenów leśnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych między sobą oraz z terenami rolniczymi. Pozwoli to na utrzymanie walorów krajobrazowych oraz klimatycznych gminy Legnickie Pole. Ponadto ustalenia studium wskazują na następujące działania korzystne z punktu widzenia polityki utrzymania i wzbogacania bioróżnorodności terenów w gminie:

- utrzymanie istniejących lasów, zadrzewień przydrożnych, wiejskich terenów parkowych, w szczególności ze starodrzewem, zadrzewień zlokalizowanych nad ciekami wodnymi oraz pasm zadrzewień w obrębie użytków zielonych i na obniżeniach terenu, gdzie wspomagają naturalną retencję wody i stanowią naturalne siedliska,
- prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z Planem Urządzania Lasu,
- umożliwienie migracji gatunków pomiędzy obszarami o największej bioróżnorodności poprzez utworzenie ciągłego systemu terenów o znaczeniu ekologicznym,
- utrzymanie naturalnych procesów przyrodniczych na terenach objętych ochroną przyrody,
- zahamowanie zmiany sposobu użytkowania użytków zielonych w grunty orne,
- zachowanie w naturalnym stanie wskazanych w studium terenów podmokłych (łąki bagienne, turzycowiska i trzcinowiska) i ewentualne objęcie ich ochroną w formie użytków ekologicznych⁴⁵.

W studium wprowadzono również zakaz zabudowy kubaturowej na:

- terenach dolin cieków stanowiących korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym wraz z przyległymi terenami łąkowymi, trzcinowiskami i turzycowiskami,
- w pasie o szerokości min. 3 m od linii brzegu rzek i cieków wodnych na całej ich długości, w celu skutecznego prowadzenia prac konserwacyjnych,
- na terenach objętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, czyli gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych (I-III) oraz lasów,
- na terenach przeznaczonych w studium pod zalesienie,
- na terenach gruntów rolnych nie objętych ochroną prawną, ale położonych z dala od obecnego i projektowanego zainwestowania, które trudno zaopatrzyć w infrastrukturę; należy unikać zabudowywania otwartych przestrzeni i dążyć do kształtowania zabudowy w obrębie istniejących miejscowości.

Ustalenia studium obejmują także bezwzględną ochronę przed zabudową obszarów o najwyższej i wysokiej wartości przyrodniczej i krajobrazowej, głównie w obszarze rezerwatu przyrody "Jezioro Koskowickie" wraz z jego otuliną⁴⁶ utworzoną dla zabezpieczenia wartości przyrodniczych rezerwatu. Pozostałe wyznaczone w studium obszary bez prawa zabudowy podlegające ochronie, położone w granicach gminy Legnickie Pole, to obszary zespołów przyrodniczo-krajobrazowych⁴⁷, o łącznej powierzchni 355,7 ha: "Złoty Las", „Łąki Książęce”, „Dolina Uszewicy”, „Mokradła Gniewomierskie”, „Wysoczyzna Taczalińska” i „Dębowa Dolina Kojaszówki”. Na ich terenach obowiązują zakazy⁴⁸:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym,
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej,
- likwidowania małych zbiorników wodnych,
- starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- lokalizacji budownictwa letniskowego poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- budowy budynków budowl, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej, sposoby ochrony gatunków dziko występujących zwierząt, roślin i grzybów polegają m.in. na:

- zabezpieczeniu ostoi i stanowisk gatunków przed zagrożeniami zewnętrznymi,

⁴⁵ Wskazania zawarte w Inwentaryzacji przyrodniczej gminy Legnickie Pole, Szlachetka, Cieślak, Kryza, Domżański, Szykiewicz, Legnickie Pole 1998.

⁴⁶ Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 13 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Woj. Dolnośl. Nr 77 poz. 1517 z 29 kwietnia 2004 r.).

⁴⁷ Uchwała Nr XIII/66/2004 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 25 lutego 2004 r. i Uchwała Nr XII/61/07 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 11 grudnia 2007 r.

⁴⁸ Uchwała Nr XIII/66/2004 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 25 lutego 2004 r.

- dostosowaniu terminów i sposobów wykonywania prac budowlanych, remontowych i innych do okresów lęgów, rozrodu i hibernacji zwierząt,
- renaturyzacji i odtwarzania siedlisk,
- przenoszeniu osobników zagrożonych na nowe stanowiska,
- utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków wodnych,
- odtwarzaniu oraz zakładaniu nowych zadrzewień śródpolnych,
- budowy sztucznych miejsc lęgowych, wodopojów,
- Zapewnianiu drożności cieków będących szlakami migracji, w tym budowy przepławek i kanałów, rozbiórki przeszkód oraz stałej konserwacji istniejących przepławek,
- Instalowaniu przejść dla zwierząt pod i nad drogami publicznymi oraz liniami kolejowymi.

Proponowanym działaniem ochronnym możliwym do zastosowania na terenie gminy w celu ochrony gatunków podlegających ochronie może być również m.in. tworzenie ugorowanych pasów gruntu na polach, tzw. stref przyrodniczych, przeciwdziałającym negatywnym zmianom w strukturze przestrzennej krajobrazu rolniczego. Realizacja zadania przyczyni się do zachowania bioróżnorodności terenów rolniczych, a strefy przyrodnicze będą miejscem schronienia i żerowania dla wielu przedstawicieli fauny pól uprawnych m.in.: owadów, gadów oraz ptaków i ssaków, co przyczyni się do zachowaniu cennych przyrodniczo zbiorowisk roślin segetalnych i ruderalnych.

Drzewom i krzewom, które zostały uznane za pomniki przyrody⁴⁹ bądź rosną na terenach nieruchomości uznanych za zabytki również przysługuje wzmożona ochrona. W wyniku przeprowadzonej analizy uwarunkowań przyrodniczych na terenie gminy Legnickie Pole wskazano obszary o walorach przyrodniczo-krajobrazowych nazwanych w studium korytarzami ekologicznymi, na terenie których zaleca się opracowanie zasad zagospodarowywania terenów nie objętych prawnymi formami ochrony m.in. dolin rzecznych i naturalnych ekosystemów (łąk, trzcinowisk i turzycowisk) z uwzględnieniem potrzeb prawidłowego ich funkcjonowania oraz ograniczenie do minimum lokalizacji zabudowy. Ponadto w studium przewidziano strefę buforową w odległości 10 m od rzek i cieków. Podstawowym środkiem ochrony obszarów leśnych jest ograniczenie ich przeznaczenia na cele nieleśne. Studium wskazuje na zasadność wprowadzania dystansów przestrzennych między lasem a terenami przeznaczonymi pod zainwestowanie ze względów pożarowych (min. 12 m) i środowiskowych (niekorzystne oddziaływanie terenów zabudowanych). W zakresie gospodarki leśnej studium wskazuje na konieczność prowadzenia jej z uwzględnieniem zasad m.in. takich jak: zwiększenie udziału lasów liściastych i mieszanych poprzez przebudowę sztucznych drzewostanów szpilkowych niezgodnych z siedliskiem, utrzymywanie w obrębie kompleksów leśnych polan, mokradeł, łąk i innych płatów roślinności zielnej oraz zakrzewień oraz utrzymywanie drzewostanów o różnogatunkowym składzie (duża ilość gatunków domieszkowych) oraz dużym zróżnicowaniu wiekowym.

W celu ochrony środowiska i zmniejszenia antropopresji związanej z ruchem turystycznym w studium wskazano również na następujące możliwe działania:

– określenie w lokalnych planach terenów przeznaczonych pod rozwój funkcji turystycznej, – objęcie ochroną obszarów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego, – właściwe zorganizowanie ruchu turystycznego, – wytyczenie tras spacerowych, rowerowych, konnych, wodnych, – zorganizowanie na obrzeżach obszarów najcenniejszych przyrodniczo (rezerwatu przyrody oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych) stref buforowych zatrzymujących ruch turystyczny przez specjalnie	- przygotowane atrakcje np. muzea, parki leśne, ścieżki przyrodnicze, mini skanseny, restauracje, – obsługa ruchu turystycznego poprzez centra, agencje, biura turystyczne, – rozwój infrastruktury technicznej, – opracowanie zasad i zakresu rewaloryzacji cennych przyrodniczo obiektów, obszarów, które uległy degradacji, – edukacja ekologiczna lokalnej społeczności jak również stymulowanie różnych inicjatyw społecznych związanych z ochroną środowiska.

W dokumencie studium zwrócono również uwagę na fakt, iż działania edukacyjne prowadzone w sposób uporządkowany i systematyczny mogą w istotny, pozytywny sposób wpłynąć na rozwój gospodarczy z poszanowaniem konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju. Skuteczność i efektywność działań w tym

⁴⁹ Ustanowione Uchwałą Nr VII/52/99 Rady Gminy Legnickie Pole z 28 kwietnia 1999 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody pojedyncze drzewa i Uchwałą Nr XII/91/2000 r. Rady Gminy Legnickie Pole zmieniającą uchwałę rady gminy w sprawie uznania za pomniki przyrody pojedyncze drzewa.

zakresie wymaga zaangażowania oraz wzajemnej koordynacji i współpracy zarówno instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, jak również otoczenia biznesu i środowiska akademickiego. Edukacja ekologiczna na terenie gminy powinna być zatem zgodna z Polityką Ekologiczną Państwa, Narodową Strategią Edukacji Ekologicznej, Wojewódzkimi Programami Ochrony Środowiska, Powiatowymi i Gminnymi Programami Ochrony Środowiska i Planami Gospodarki Odpadami, Podstawą Programową Szkół wszystkich poziomów kształcenia i Programem Edukacji Leśnej Nadleśnictw. Ponadto w ramach tej edukacji należy przyjąć następujące działania:

- zintensyfikowanie działań edukacyjnych poszerzających wiedzę o przyrodzie gminy Legnickie Pole wśród dzieci, młodzieży i mieszkańców gminy,
  - podejmowanie działań w celu integracji mieszkańców na rzecz wspólnych działań w ramach programów
- wynikających z dokumentów gminnych m.in. ze „Strategii Rozwoju Gminy Legnickie Pole na lata 2014-2020” i gminnych programów ochrony środowiska, gospodarki odpadami, planu urzędniowo - rolnego.

5.3. Ochrona obszarów Natura 2000

Na terenie gminy Legnickie Pole nie zostały wyznaczone obszary Natura 2000 i nie planuje się również ich utworzenia, w związku z tym nie zachodzi potrzeba przedstawiania rozwiązań mających na celu zapobieganie, zmniejszanie lub kompensowanie negatywnych działań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń zmiany dokumentu studium. Zapisy zmiany studium ustalają, że zanieczyszczenia, w rozumieniu powszechnie obowiązujących przepisów prawa, spowodowane prowadzoną działalnością, nie mogą wykraczać poza granice działki budowlanej, na której zlokalizowany jest obiekt będący źródłem uciążliwości. Planowane w niniejszym studium zmiany nie będą również znacząco oddziaływać na środowisko w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu, zaburzenia stosunków wodnych, przekształceń funkcjonalnych krajobrazu na znajdujące się w dalekim sąsiedztwie tereny Natura 2000.

5.4. Ochrona hydrosfery

Warunkiem poprawy stanu czystości wód jest konsekwentna realizacja programów oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych, w drodze budowy kanalizacji oraz ograniczania niekontrolowanej chemizacji rolniczej i usuwania większych skupisk istniejących zanieczyszczeń przemysłowych w glebie. Ustalenia zawarte w studium obejmują realizację budowy systemu kanalizacji sanitarnej, likwidację nielegalnych składowisk odpadów, zakaz zrzucania ścieków gospodarczych bezpośrednio do wód powierzchniowych, odpowiednie podczyszczanie i odprowadzanie wód opadowych z głównych dróg, parkingów oraz powierzchni terenów usługowo-produkcyjnych.

W celu osiągnięcia poprawy jakości wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych, ustalenia studium wskazują na konieczność ograniczania spływów powierzchniowych z pól uprawnych, które zawierają związki pochodzące ze środków ochrony roślin oraz z nawozów mineralnych oraz ochronę wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, przemysłowych i rolniczych. Przewiduje się również wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych pełniących funkcję bariery biochemicznej oraz przeprowadzenie konserwacji rowów melioracyjnych, a także efektywne gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi. Studium zachowuje się również naturalne otoczenie cieków wodnych.

W studium wskazano również na konieczność ponadlokalnej współpracy w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. Zaplanowane w studium strefy ochrony dla ujęć wód, ochrona zbiorników wód podziemnych oraz intensywna rozbudowa kanalizacji znacznie przyczyni się do poprawy jakościowej i ilościowej zasobów wód słodkich. Ustalenia studium wskazują na konieczność podniesienie klas czystości wód powierzchniowych cieków i zbiorników wodnych stanowiących potencjalne źródła zasilania Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych nr 318 (Zbiornik Słup - Legnica), gromadzącego wodę w czwartorzędowych utworach porowych oraz stosowanie właściwe rozwiązania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz dostosowanie sposobu zagospodarowania do odporności warstw wodonośnych na antropopresję przy jednoczesnym zastosowaniu właściwych rozwiązań technicznych gwarantujących eliminację możliwości jego zanieczyszczenia.

Zagospodarowanie nowych obszarów urbanizowanych wymaga uzbrojenia terenów w sieci infrastruktury technicznej, a zwłaszcza zapewnienia zorganizowanej obsługi wodno-kanalizacyjnej i dostaw energii elektrycznej. Dla nowej zabudowy, w przypadku braku możliwości podłączenia do gminnego systemu oczyszczania ścieków,

powinien bezwzględnie obowiązywać nakaz zapewnienia oczyszczania ścieków na własnym terenie lub budowy szczelnych osadników bezodpływowych i zapewnienie wywozu ścieków do najbliższej oczyszczalni lub punktu zlewnego. Docelowo wszystkie obszary zabudowane znajdują się w strefie obsługi systemu wodno-kanalizacyjnego.

Tereny planowanej aktywizacji inwestycyjnej przewidziane są do uzbrojenia w kanalizację deszczową oraz kanalizację sanitarną. Studium przewiduje również modernizację sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, stacji uzdatniania wody oraz prowadzenie oszczędnej gospodarki wodami, zwłaszcza przez zakłady przemysłowe, poprzez wprowadzanie wodooszczędnych technologii produkcji.

5.5. Ochrona powietrza

W celu ochrony powietrza na terenie gminy Legnickie Pole w dokumencie studium zaplanowano szereg istotnych działań mających wpływ na jakość powietrza, w tym między innymi zasady użytkowania przestrzeni takie jak utrzymanie wyznaczonych w studium korytarzy ekologicznych gminy Legnickie Pole umożliwiających jej przewietrzanie, zapewnienie właściwych warunków sanitarnych oraz otoczenie sanitacyjną zielenią izolacyjną istniejących i planowanych terenów przemysłu i uciążliwych usług (w tym Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej). Zgodnie z ustaleniami studium zakłady produkcyjne i usługowe na terenie gminy powinny stosować nowoczesne technologie minimalizujące wytwarzanie zanieczyszczeń pyłowych, które pozwolą na zachowanie standardów jakości powietrza atmosferycznego. Ograniczenie niskiej emisji nastąpić będzie poprzez likwidację kotłowni węglowych oraz indywidualnych palenisk węglowych na rzecz wprowadzenia alternatywnych źródeł ogrzewania, takich jak: paliwa gazowe, paliwa olejowe, energię elektryczną, biomasę, odnawialne źródła energii (wiatr, energia słoneczna). Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego nastąpi poprzez reorganizację ruchu samochodowego, (budowa południowo-wschodniej obwodnicy miasta Legnica), popularyzację ruchu rowerowego. Studium w kierunkach rozwoju ustala także dalszy wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

5.6. Ochrona klimatu akustycznego

Ustalenia studium wskazują na ograniczenie emisji hałasu do środowiska m.in. poprzez utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, w których sytuacja akustyczna jest korzystna oraz ograniczenie poziomu hałasu emitowanego przez środki transportu w obszarach wzdłuż głównych dróg. Korzystny wpływ na ograniczenie hałasu będzie miało również wyeliminowanie z użytkowania środków transportu, maszyn i urządzeń, których hałaśliwość nie odpowiada obowiązującym normom. Dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźników długookresowych i krótkookresowych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (*tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 112*).

W celu poprawy warunków klimatu akustycznego omawianego obszaru zaleca się ponadto wprowadzenie zadrzewień o charakterze izolacyjno i alejowym wzdłuż dróg. W przypadku wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu wzdłuż drogi krajowej nr 3 oraz południowo-wschodniej obwodnicy miasta Legnica, należy podjąć czynne działania ochronne, i zaleca się zieleni izolacyjną, a w razie potrzeby zastosowanie ekranów akustycznych szczególnie tam gdzie przebiega ona w bliskim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych.

5.7. Ochrona zabytków i krajobrazu kulturowego

Dokument studium zawiera szereg zapisów, których celem jest ochrona zabytków. W ustaleniach studium zawarta została polityka zachowania historycznego układu urbanistycznego, a zasady jego ochrony zostały oparte na:

- utrzymaniu istniejącego pierzejowego charakteru historycznej zabudowy oraz utrzymaniu jej w dobrym stanie technicznym i estetycznym,
- zachowaniu historycznego układu ulic i placów, ich nawierzchni, przekrojów oraz historycznej linii zabudowy,
- zachowaniu historycznych osi widokowych i kompozycyjnych,
- dostosowaniu charakteru nowych inwestycji do cech całego układu urbanistycznego, a także zachowaniu istniejących proporcji wysokościowych,
- zachowaniu istniejących oraz uwidocznieniu zakrytych dominant architektonicznych,
- utrzymaniu i podkreśleniu historycznych układów zieleni.

Do działań, zawartych w dokumencie studium, mających na celu ochronę zabytków zaliczyć należy również zapisy wskazujące na konieczność zapewnienia właściwej ich ekspozycji i odpowiedniego zagospodarowania ich otoczenia i sąsiedztwa, w którym zakazano lokalizacji zabudowy bądź nasadzeń zakrywających zabytek, a także umieszczania reklam na elewacjach budynków w sposób zmieniający lub zakrywający elementy wystroju architektonicznego.

Ze względu na wysokie walory estetyczne, mikroklimatyczne, a także kulturowo-historyczne zespołów zieleni w studium wskazano na konieczność podjęcia działań ochronnych mających na celu zachowanie ich funkcji. Konserwacja zieleni zgodnie z ustaleniami studium powinna zostać powierzona specjalistom w tej dziedzinie. Należy dążyć do zachowania i uwydatnienia cech tradycyjnego założenia kompozycyjnego oraz w pobliżu obszarów zabytkowej zieleni nie należy lokalizować inwestycji mogących niekorzystnie na nie oddziaływać. Zapisy studium wskazują również na konieczność opracowania specjalistycznych projektów ochrony bądź rekonstrukcji zabytkowych założeń zieleni, które powinny być poprzedzone jej inwentaryzacją.

W studium ustalone zostały zasady ochrony stanowisk archeologicznych, które będą polegały przede wszystkim na zachowaniu nieprzebadanych lub przebadanych częściowo stanowisk. W obrębie lub bezpośrednim sąsiedztwie stanowiska archeologicznego ustalono zasadę zgłaszania służbie archeologiczno-konserwatorskiej zamiarów podejmowania prac ziemnych związanych z wykonywaniem głębokich wykopów, robót melioracyjnych, budową tras komunikacyjnych i instalacji infrastruktury podziemnej oraz zalesianiem użytków rolnych. Zaproponowano również opracowanie i umieszczenie tablic informacyjno-ostrzegawczych na terenach stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków. W zakresie stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków zapisy dokumentu studium ustalają m.in.:

- zakaz zabudowy dla stanowisk archeologicznych o zachowanej formie krajobrazowej (np. grodziska) wraz z terenami przyległymi, stanowiącymi otoczenie zabytku, gwarantujący właściwe wyeksponowanie obiektu,
- wprowadzenie strefy ochrony konserwatorskiej dla ochrony ekspozycji układu zabytkowego obejmującą obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego wyeksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych o szczególnych wartościach krajobrazowych,
- zakaz wszelkiej działalności związanej z pracami ziemnymi, poza badaniami archeologicznymi oraz pracami zabezpieczającymi stanowisko,
- zachowanie istniejącego układu topograficznego (np. grodzisko).

Ponadto na wszelkie działania w obrębie stanowiska wymagane jest pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. W obrębie stanowisk archeologicznych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie wprowadzony rozstał wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Dla miejscowości o średniowiecznej metryce oraz obszarów o zachowanych relikтах intensywnego pradziejowego i historycznego osadnictwa przewidzianych pod zainwestowanie wyznaczono w studium także strefę obserwacji archeologicznej.

Ochrona dóbr kultury współczesnej, jako elementu krajobrazu kulturowego, podlega zasadom ochrony na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których określone są zasady ochrony budynków, zespołów budynków, terenów wartościowych krajobrazowo. W związku z powyższym w studium wskazane zostały tereny do opracowania miejscowych planów, dla których wymagane jest sformułowanie powyższych zasad. Tereny te wymienione zostały w Rozdziale 10. studium (część II.) *"Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego"*. Ustalenie ochrony dla tych części gminy będzie dotyczyć głównie sposobu rozplanowania nowej zabudowy w nawiązaniu do istniejących, wartościowych układów urbanistycznych oraz zasad standardów kształtowania zabudowy w harmonii charakterem i stylistyką architektoniczną obiektów. Zasady ochrony krajobrazu kulturowego gminy Legnickie Pole zawarte w studium określają:

- utrzymanie rolniczego użytkowania otwartego krajobrazu rolniczego,
- utrzymanie i rewitalizacja historycznego układu przestrzennego wsi gminnej Legnickie Pole,
- utrzymanie historycznie ukształtowanej struktury osadniczej i sieci dróg,
- wyeksponowanie układów kompozycyjnych parków, cmentarzy, zadrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- ograniczanie lokalizacji budowli tymczasowych oraz o niskich walorach architektonicznych, a także agresywnych form reklamy,
- przeciwdziałanie chaotycznej i bezplanowej parcelacji terenu.

5.8. Ochrona krajobrazu

Realizacja ustaleń zawartych w dokumencie studium uporządkuje funkcjonalnie teren, zachowa wartości historyczno-kulturowe, wyeksponuje w krajobrazie wsi wartościowe elementy, wzbogaci tereny zieleni wkomponowując je w strukturę przestrzenną. Szczegółowe wymagania zapisane w ustaleniach studium uwarunkowań przyczynią się do zachowania ładu przestrzennego. Bardzo istotnym działaniem, które podjęto w celu zminimalizowania negatywnego wpływu przyrostu zabudowy na krajobraz jest jej skupianie, czyli możliwie jak największe zapobieganie jej rozpraszaniu. Korzystne dla kształtowania krajobrazu jest również ograniczanie zabudowy w terenach zalewowych. Standardy, uwzględniające wymagania ładu przestrzennego, odnoszą się do określonych w studium:

- minimalnej powierzchni nowo wydzielanych działek budowlanych,
- powierzchni zabudowy (wskaźnik maksymalny),
- powierzchni biologicznie czynnej (wskaźnik minimalny),
- maksymalnej dopuszczalnej wysokości zabudowy wyrażonej w metrach,
- wskaźników prognozowanych ilości miejsc parkingowych,
- dopuszczalnych powierzchni sprzedaży dla obiektów handlowych,
- szczególnych parametrów dotyczących gabarytów i form zabudowy,
- oraz warunków i ograniczeń wynikających z położenia w „strefach ochronnych” lub wynikających z uwzględnienia przepisów odrębnych.

Za bardzo pozytywny aspekt ustaleń przedmiotowego studium uznaje się również wydzielenie powierzchni terenów pod ewentualne zalesienia, które urozmaicią krajobraz.

5.9. Ochrona ludności

Zapisy zawarte w dokumencie studium zapewniają ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego oraz ponadlokalnych i lokalnych interesów publicznych w zakresie komunikacji, inżynierii i ochrony środowiska. Ustalenia z zakresu kształtowania terenów publicznych umożliwią jak najlepszą organizację tych obszarów, co wpłynie pozytywnie na możliwość ich wykorzystania przez ludność.

Dzięki powstaniu nowego budownictwa nastąpi poprawa warunków życia mieszkańców. Do korzystnych oddziaływań należą również działania poprawiające efektywność struktur przestrzennych dla poprawy standardów życia mieszkańców i jakości środowiska. Realizacja zapisów z zakresu ochrony krajobrazu pozytywnie wpłynie na walory estetyczne terenu, co również przyczyni się do poprawy warunków życia ludności. Do pozostałych pozytywnych aspektów realizacji studium, pod względem dobrostanu ludzi, należy zaliczyć przede wszystkim:

- zapewnienie odpowiedniej ilości terenów przeznaczonych pod zabudowę i inną działalność;
- poprawę czystości wód dzięki budowie sieci kanalizacji;
- utrzymanie zaopatrzenia w prąd o wysokim standardzie dzięki utrzymaniu;
- zapewnienia technicznej i przestrzennej dostępności do systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych, funkcjonujących na rynku usług komunikacji elektronicznej;
- odpowiednio zaplanowane usuwanie odpadów;
- poprawa możliwości komunikacyjnych dzięki rozbudowie sieci dróg publicznych;
- zagwarantowanie ochrony przeciwpowodziowej;
- utrzymanie estetyki otoczenia dzięki zaplanowaniu zwartej zabudowy, zwiększeniu lesistości, urozmaiceniu krajobrazu oraz rekultywacji terenów;
- zachowanie wartości przyrodniczych i kulturowych gminy;
- poprawa jakości powietrza.

Jednocześnie w studium wprowadzono zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w bezpośrednim sąsiedztwie chronionej zabudowy mieszkaniowej, domów opieki społecznej terenów przeznaczonych pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów o funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej, terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo-usługowe. Na terenie gminy Legnickie Pole zakazuje się również lokalizacji zakładów i instalacji o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

W ustaleniach studium wprowadzono również zakaz zabudowy kubaturowej w strefach ochrony sanitarnej wokół cmentarzy (nakaz utrzymania odległości co najmniej 150 m od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, od zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz od studzien, źródeł, strumieni, służących do czerpania wody pitnej lub dla potrzeb gospodarczych;

odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w odległości 50 - 150 m od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone).

W celu poprawy bezpieczeństwa ludności w ustaleniach studium wprowadzono również zakaz zabudowy kubaturowej w strefie zalewów powodziowych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. W dolinie rzeki wprowadzić należy zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej, związanej z mieszkalnictwem, działalnością produkcyjno-usługową, zakaz magazynowania i składowania środków chemicznych grożących skażeniem i zanieczyszczeniem środowiska, zakaz lokalizacji cmentarzy; w strefie potencjalnego zagrożenia powodzią oraz w obszarach wymagających ochrony prze zalaniem z uwagi na ich zagospodarowaniem do czasu wybudowania zabezpieczeń przeciwpowodziowych nie powinno się planować nowej zabudowy).

Zakazy zabudowy kubaturowej obowiązują również w strefach oddziaływania obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej (szerokość pasa zgodnie z przepisami dotyczącymi odpowiednich sieci):

- strefie linii elektroenergetycznych średnich i wysokich napięć, dla których w zasięgu oddziaływania pola elektromagnetycznego obowiązuje zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych oraz budynków wymagających szczególnej ochrony,
- w strefie przebiegu gazociągu wysokiego i podwyższonego ciśnienia
- w pasach dróg publicznych (autostrady A4, drogi krajowej nr 3 i planowanej drogi nr 94 oraz dróg powiatowych).

Dla terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów zaleca się wprowadzenie zapisów wskazujących na konieczność dążenia do maksymalnego odizolowania zabudowy produkcyjno-usługowej od terenów mieszkalnictwa, poprzez tworzenie buforów z zieleni izolacyjnej oraz wdrażania nowoczesnych technologii produkcyjnych minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko oraz na sąsiednie tereny zurbanizowane i zielone - podobnie jak to zostało ustalone dla terenów produkcyjno-usługowych i obsługi komunikacji samochodowej. Dodatkowo dla wszystkich trzech terenów wymienionych powyżej, w studium powinny znaleźć się zapisy wskazujące, że szkodliwe oddziaływanie na środowisko powinno zamykać się na terenie działki budowlanej na jakiej jest wytwarzane. Dodatkowo ustalić należy ograniczenie uciążliwości akustycznych pochodzących ze źródeł hałasu o natężeniu ponadnormatywnym, poprzez zabezpieczenia techniczne lub zmianę technologii i urządzeń.

W celu minimalizowania oddziaływania elektrowni wiatrowych w postaci miotania kawałkami lodu zaleca się zastosowanie środków zapobiegających, w tym między innymi systemów podgrzewania łopat, czujników oblodzenia i czujników drgań, powodujących zatrzymanie turbiny w momencie gdy powstające oblodzenie powoduje brak wyważenia wirnika i wynikające z tego wyczuwalne drgania konstrukcji. W okresach zimowych zaleca się ustawienie na drogach śródpolnych tablic ostrzegających o możliwości odrywania się od śmigieł brył lodu. Ponadto, w celu zapewnienia sprawności technicznej i bezpiecznej pracy elektrowni wiatrowej, należy przestrzegać wykonywania okresowych kontroli konserwacyjnych i serwisowych (identyfikacja ewentualnych uszkodzeń (m.in. po burzach) i ocenę trwałości technicznej elementów wirujących oraz mocowania wieży do fundamentu. Zmiana studium wskazuje dodatkowo, że lokalizacja nowych wież elektrowni wiatrowych musi uwzględniać minimalną odległość wynikającą z art.4 ustawy z dnia 20 maja 2016r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. 2016r., poz.961).

5.10. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami

W ustaleniach studium określona została również ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami i awariami, która powinna sprowadzać się do następujących działań:

- uruchomieniem sprawnego systemu zapobiegawczo - interwencyjno-ratunkowym na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej,
- ograniczenie lub całkowite wyeliminowanie lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, stanowiących zagrożenie dla środowiska, w celu minimalizacji ryzyka wystąpienia poważnej awarii,
- prowadzenie edukacji prowadzącej do wzrostu świadomości społecznej w zakresie zapobiegania awariom i klęskom naturalnym i postępowania w przypadku ich wystąpienia,
- ochrona ludności przed skutkami poważnej awarii lub klęski żywiołowej.

5.11. Podsumowanie

Środowisko przyrodnicze na terenie gminy Legnickie Pole jest już w znacznym stopniu poddane antropopresji. Analiza ustaleń studium oraz jego zmiany wskazuje, że zastosowano w nim szeroki wachlarz zasad mających na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań powstałych w wyniku realizacji tego dokumentu oraz jego zmiany. W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania realizacji zmiany studium na środowisko podkreśla się znaczenie następujących działań:

- stopniowe przeznaczanie obszarów pod zainwestowanie (w pierwszej kolejności obszary uzbrojone i dostępne komunikacyjne oraz łatwe do wyposażenia w infrastrukturę techniczną i drogową);
- realizacja zabudowy na obszarach wskazanych w studium powinna być poprzedzona wyposażeniem terenów w infrastrukturę techniczną, a przede wszystkim skanalizowaniem terenów oraz zapewnieniem dojazdu;
- zapewnienie odpowiednich standardów akustycznych zgodnie z przepisami odrębnymi na terenach mieszkaniowych sąsiadujących z trasami komunikacyjnymi, przy zastosowaniu wszelkich dostępnych technik – dotyczy to zarówno sytuowania czynnych form ochrony przed hałasem, w postaci ekranów akustycznych, ale także rozwiązań technicznych (materiały budowlane, izolacyjne okna) czy przestrzennych (wprowadzenie zieleni izolacyjnej, odsunięcie linii zabudowy, wprowadzanie usług w rejonu o najwyższej uciążliwości akustycznej).

W celu ograniczenia oddziaływań na środowisko przyrodnicze związanych z realizacją ustaleń studium i jego zmiany w zakresie kierunków rozwoju osadnictwa, aktywności gospodarczej, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej należy:

- maksymalnie ograniczyć rozmiar placów budów w celu ograniczenia przekształceń wierzchniej warstwy powierzchni ziemi;
- zabezpieczyć tereny poddane niwelacjom, wykopom i innym przekształceniom, za pomocą nasadzeń zieleni niskiej i ewentualnych umocnień mechanicznych;
- zdjąć aktywną biologicznie warstwę gleby w miejscach wykopów budowlanych i wykorzystać ją do kształtowania terenów zieleni przydrożnej i przyobiektowej;
- zabezpieczyć grunt i wody w rejonie inwestycji przed zanieczyszczeniami związanymi z pracą sprzętu zmechanizowanego;
- właściwie ukształtować tereny zieleni pełniące funkcje izolacyjno-krajobrazowe (sąsiedztwo terenów komunikacyjnych);
- zrekultywować tereny zniszczone w procesie budowlanym;
- w obrębie miejscowości nieprzewidywanych w najbliższym czasie do skanalizowania wspierać realizację przydomowych oczyszczalni ścieków;
- kontrolować szczelność funkcjonujących zbiorników bezodpływowych;
- przeciwdziałać powstawaniu nielegalnych wysypisk śmieci;
- zabezpieczyć zieleni wysoką przed uszkodzeniem przy modernizacji i budowie dróg.

Ponadto w celu ograniczenia ogólnego poziomu ryzyka wystąpienia awarii w prognozie zaleca się podjęcie następujących działań:

- stosowanie nowoczesnych technologii minimalizujących negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze (dotyczy to zwłaszcza inwestycji zlokalizowanych w Legnickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej Podstrefie Legnickie Pole),
- podejmowanie działań zabezpieczających dla terenów powierzchniowej eksploatacji surowców naturalnych,
- wprowadzenie rozwiązań komunikacyjnych optymalizujących ruch kołowy,
- monitoring stanu technicznego inwestycji.

5.12. Rozwiązania alternatywne

Przy sporządzaniu przedmiotowej prognozy oddziaływania na środowisko do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole przyjęte zostało podstawowe założenie, że autorzy studium uwzględnili wszystkie znane lub możliwe i niezbędne do uwzględnienia aspekty ochrony środowiska. Zapisy ustaleń studium oraz jego zmiany przygotowane zostały tak, by w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska naturalnego i zdrowie mieszkańców. Ustalenia zmiany studium realizowane będą ponadto z uwzględnieniem przepisów szczególnych, dotyczących m.in. ochrony środowiska, co stanowi dodatkowe zabezpieczenie przed potencjalną degradacją.

Nowe funkcje zagospodarowania terenów ustalone w analizowanym dokumencie zmiany studium są zdeteminowane stanem istniejącym i kontynuacją wcześniej przyjętych kierunków rozwoju gminy. Na obszarze gminy nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko wynikającego z przyjętych

ustaleń. Z uwagi na rosnące zapotrzebowanie na nowe tereny mieszkaniowe i inwestycyjne o charakterze produkcyjnym oraz usługowym, a także nieunikniony proces rozwoju komunikacji sugerowane w studium rozwiązania są korzystne dla poprawy jakości i poziomu życia mieszkańców. Nie naruszają one też zasad ochrony środowiska. Planowane przeznaczenie terenów ma w większości dodatnie lub neutralne oddziaływanie na środowisko. Po przeprowadzeniu inwestycji szkody powstałe w trakcie realizacji zadań w środowisku zostaną usunięte, zminimalizowane lub naprawione.

Rozwiązaniem alternatywnym mogłoby być pozostawienie obszarów niezagospodarowanych w niezmienionym stanie, jako terenów zaniedbanych, nieużytków bądź słabo zagospodarowanych terenów zielonych oraz rozwijająca się w sposób chaotyczny zabudowa mieszkaniowa i produkcyjna. Brak zaplanowanych i zgodnych z wymogami ochrony środowiska działań inwestycyjnych spowodowałoby znaczne pogorszenie i degradację jego poszczególnych elementów oraz niekontrolowane wkraczanie zabudowy mieszkaniowej i produkcyjnej na tereny cenne przyrodniczo. Jednak zapisy zmiany studium zawierają wiele rozwiązań korzystnych dla środowiska na obszarach zurbanizowanych, dlatego w tym zakresie prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach studium uznając, że zaproponowane rozwiązania są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy. W związku z powyższym nie zachodzi potrzeba wskazywania kompensacji przyrodniczej. Ponadto dokument posiada znaczny stopień ogólności i generalnych zapisów do uszczegółowienia w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań inwestycji. Rozwiązania zastosowane w zmianie studium zgodne są z zapisami w dokumentach wyższego rzędu oraz są w pełni zasadne z ekologicznego oraz ekonomicznego punktu widzenia.

Przy założeniu, że gmina będzie rozwijać się w takim tempie jak aktualnie (wariant zero – rezygnacja z realizacji ustaleń zmiany studium), znacząco nie wzrośnie liczba mieszkańców, należy wskazać, że wpływ na środowisko ze źródeł antropogenicznych będzie na w miarę stałym poziomie. Jednak biorąc pod uwagę, że jednym z najistotniejszych problemów wpływu na środowisko jest tzw. niska emisja, należy stwierdzić iż brak realizacji polityki zawartej w kierunkach zmiany studium, w postaci rozwoju odnawialnych źródeł energii, utrwali niekorzystne tendencje emisji zanieczyszczeń atmosfery. Ponadto, realizacja polityki zawartej w zmianie studium, a następnie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przyniesie wpływy do budżetu gminy z tytułu naliczenia jednorazowej opłaty związanej ze wzrostem wartości działek i podatku od nieruchomości. Biorąc pod uwagę wpływ na polepszenie i/lub nie pogarszanie jakości powietrza, wzrost wpływu do budżetu gminy, a także budowanie wizerunku Legnickiego Pola jako gminy ekologicznej, co może stanowić dodatkowy bodziec do rozwoju turystyki, należy przyjąć za korzystniejszy wariant realizacji w postaci rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Zgodnie w zapisem art. 51 ust. 1 pkt 3 lit. a i b Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r., rozwiązania alternatywne przedstawia się tylko wówczas, gdy wykaże się znaczące oddziaływanie realizacji postanowień dokumentu, ustaleń i rozwiązań studium, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. W związku z powyższym, na terenie gminy Legnickie Pole z punktu widzenia potrzeb ochrony środowiska nie zachodzi potrzeba wskazania szczególnych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych innych niż określono w analizowanym dokumencie zmiany studium.

6. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁵⁰ organ sporządzający dokument studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji Rady na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu. W ramach tej analizy przeprowadzona powinna być ocena wpływu zagospodarowania przestrzennego na środowisko, według kryteriów zawartych w rozdziale opisującym potencjalny wpływ realizacji ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na środowisko (oddziaływanie na powietrze, rzeźbę terenu, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, klimat, warunki życia ludzi, zwierzęta i rośliny, obszary Natura 2000 itd.).

Monitorowanie oddziaływania ustaleń zmiany studium na środowisko prowadzone będzie zatem cyklicznie w odstępach kilkuletnich, co odpowiada długiemu okresowi realizacji ustaleń tego dokumentu. W przypadku stwierdzenia znacznego negatywnego wpływu na środowisko, może zajść konieczność kolejnej zmiany studium, natomiast w przypadku braku istotnych negatywnych oddziaływań, można kontynuować realizację ustaleń przyjętej wersji zmiany studium. Przewidywane metody analizy realizacji postanowień dokumentu studium pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

- oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu:
  - w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji;
  - w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska;
  - w przypadku skarg mieszkańców na uciążliwości prowadzonej działalności w oparciu o analizę realizacji studium i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.
- przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków – w zakresie realizacji przestrzegania ustaleń zmiany studium powinny być okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Częstotliwość okresowych przeglądów powinna być zgodna z przepisami szczególnymi (Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

⁵⁰ Tj. Dz.U. 2017 poz. 1073.

7. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem niniejszego opracowania jest *Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole*, zwana dalej prognozą. Prognoza stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i ma za zadanie scharakteryzować wpływ jaki będzie wywierać na środowisko realizacja polityki przestrzennej i zasad zagospodarowania zawartych w zmianie dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zwanej dalej zmianą studium. Podstawę prawną do sporządzenia prognozy stanowi Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁵¹.

Zgodnie zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁵², celem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, po uprzednim rozpoznaniu uwarunkowań rozwoju gminy. W analizowanym dokumencie zmiany studium uwzględnione zostały rozwiązania przyjęte w dotychczas obowiązującym studium (kontynuacja kierunków rozwoju) oraz wnioski złożone do obowiązującego studium. Rozpatrzone zostały również aktualne uwarunkowania społeczno-gospodarcze i przyrodnicze, co pociągnęło za sobą rozwój i uzupełnienie przyjętych już kierunków rozwoju. Istotne zmiany dotyczą głównie wyznaczenia na terenie gminy nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, usług sportu, terenów o wiodącej funkcji gospodarczej oraz lokalizacji urządzeń odnawialnych źródeł energii w postaci farmy fotowoltaicznej. Dodatkowo w obszarze wsi Nowa Wieś Legnica, w sąsiedztwie autostrady A4 i drogi krajowej nr 3, na terenie wyeksploatowanych wyrobisk, dawnego wysypiska i terenów rolnych, na terenach wskazanych pod rozwój aktywności gospodarczej zniesiona została możliwość lokalizacji obiektów gospodarki odpadami – inwestycji celu publicznego w postaci działalności ponadregionalnej do odbioru i unieszkodliwiania odpadów w wysokotemperaturowym reaktorze z zastosowaniem generatora plazmy lub innej najnowszej dostępnej technologii stosowanej w światowej gospodarce unieszkodliwiania odpadów wraz z infrastrukturą techniczną dla funkcjonowania tej instalacji.

Zmiany wprowadzane w dokumencie studium mają na celu lokalne uzupełnienia oraz kontynuację przyjętych już kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz dalszy rozwój na terenach sąsiadujących z istniejącą zabudową lub z terenami przeznaczonymi w obowiązującym studium oraz planach miejscowych pod zainwestowanie. Ustalenia zawarte w zmianie dokumentu *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole* są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju społeczno-gospodarczego i urbanistycznego gminy Legnickie Pole. Przedstawione w zmianie studium rozwiązania zgodne są z ustawodawstwem odrębnym, strategiami i programami obowiązującymi na terenie gminy i wykorzystują instrumenty planistyczne służące do zrównoważonego rozwoju terenów zurbanizowanych. Analiza spójności dokumentów o randze międzynarodowej, wspólnotowej i krajowej, które zawierają cele ochrony środowiska, wskazuje, że w przedmiotowej zmianie studium zostało uwzględnionych wiele działań, które te cele realizują.

Przeprowadzona analiza stanu środowiska wykazała, że środowisko przyrodnicze na terenie gminy w znacznym stopniu posiada odporność na antropopresję, oczywiście poza świadomym niszczeniem go przez człowieka. Głównym zagrożeniem dla jakości środowiska na obszarze gminy jest niekontrolowany rozwój terenów zurbanizowanych bez odpowiedniej infrastruktury technicznej kosztem terenów biologicznie czynnych, powodujący wzrost zagrożenia dla jakości środowiska gruntowo-wodnego, klimatu akustycznego i powietrza atmosferycznego. Dla poprawy stanu środowiska wskazane jest dokończenie uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej terenów zasiedlonych, eliminacja emisji niskiej oraz nie dopuszczanie do powstawania niekontrolowanych składowisk odpadów. W zakresie ładu przestrzennego konieczny jest harmonijny rozwój

⁵¹ Tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.

⁵² Tj. Dz.U. 2017 poz. 1073.

poszczególnych jednostek urbanistycznych oraz ograniczenie rozproszenia zabudowy. Nowopowstająca zabudowa powinna być wyposażona w odpowiednią infrastrukturę techniczną, co zapobiegnie degradacji środowiska.

Ustalenia zmiany studium nie ingerują w sposób znaczący w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz zawierają wiele rozwiązań korzystnych dla środowiska na obszarach zurbanizowanych, a zaproponowane rozwiązania są korzystne dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy. Analiza ustaleń zmiany dokumentu studium wskazuje, że podczas jego tworzenia kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju, tzn. starano się wybierać te spośród wielu rozwiązań, które najlepiej łączą potrzeby społeczne, ekonomiczne i ochrony środowiska. Ponadto dokument zmiany studium jest opiniowany i uzgadniany z szeregiem instytucji i zainteresowanych stron. W projekcie zmiany studium prawidłowo zabezpieczono funkcjonowanie terenów chronionych oraz substancję kulturową gminy. Autorzy dokumentu studium w większości zastosowali korzystne dla środowiska rozwiązania mające zapobiegać dalszej degradacji środowiska oraz w sposób właściwy zaproponowali rozmieszczenie poszczególnych terenów funkcjonalnych względem siebie. Realizacja ustaleń przedmiotowej zmiany dokumentu studium nie wpłynie również na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Mając na uwadze stan środowiska, położenie terenu i obecny sposób użytkowania terenów i optymalny sposób zagospodarowania obszaru, zgodny z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi stwierdza się, że zmiany wprowadzone w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole* nie spowodują znaczącego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska – przy założeniu, że inwestycje wynikające z ustaleń zmiany studium realizowane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Niniejsza prognoza wykazała brak istotnego negatywnego oddziaływania ustaleń zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Legnickie Pole* na środowisko i zdrowie ludzi.

SPIIS TABEL

TABELA 1. KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO I CHEMICZNEGO RZEK NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE [2015].....	9
TABELA 2. KLASYFIKACJA STREFY DOLNOŚLĄSKIEJ WG RODZAJÓW ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA [2016].	11
TABELA 3. CHARAKTERYSTYKA ŹŁÓŻ KOPALIN NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE [2017].....	12
TABELA 4. WYNIKI POMIARU HAŁASU NA TERENIE POWIATU LEGNICKIEGO – PUNKT POMIAROWY KOSKOWICE [2008, 2013].	14
TABELA 5. STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE.....	20
TABELA 6. WYKAZ OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE. ..	21
TABELA 7. WYKAZ OBSZARÓW ZABYTEKOWYCH I STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE.	22
TABELA 8. WYKAZ ZMIAN PRZEZNACZENIA TERENÓW WPROWADZONYCH PRZEDMIOTOWĄ ZMIANĄ DOKUMENTU STUDIUUM	26
TABELA 9. MACIERZ PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ ZMIANY DOKUMENTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY LEGNICKIE POLE.	56

SPIIS SCHEMATÓW

SCHEMAT 1. ORIENTACYJNA LOKALIZACJA STANOWISK PTAKÓW NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE [1998].	15
SCHEMAT 2. ORIENTACYJNA LOKALIZACJA STANOWISK NIETOPERZY NA TERENIE GMIN LEGNICKIE POLE I WĄDROŻE WIELKIE [1998].	16
SCHEMAT 3. ORIENTACYJNA LOKALIZACJA STANOWISK PŁAZÓW NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE [1998].....	16
SCHEMAT 4. REZERWATY PRZYRODY I ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE.	17
SCHEMAT 5. ORIENTACYJNA LOKALIZACJA ROŚLIN PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA TERENIE GMINY LEGNICKIE POLE [1998]....	18
SCHEMAT 6. ORIENTACYJNA ODLEGŁOŚĆ OD PROJEKTOWANYCH W ZMIANIE STUDIUM TERENÓW LOKALIZACJI FARMY FOTOWOLTAICZNEJ.	46